

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

občina krško

Poštšina plačana v gotovini

Št. 8 · Leto XII · 14. junij 1991

Občinski praznik tokrat drugače:

Združen s 50. obletnico ustanovitve OF in izgnanstva

Minili so časi pompozni proslav, saj skorajda ni več kaj proslavljati. Prilike in čas za nizanje slovesnosti smo nekako potrošili. Zato je toliko bolj seglo do zavesti spoznanje, da se je na osrednji proslavi 50. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte in izgnanstva Slovencev preteklo nedeljo (9. 6. 91) na gradu v Brestanici zbralo krepko čez tri tisoč ljudi. Veliko jih je prišlo že zjutraj na ustanovno skupščino Društva izgnancev Slovenije in medtem ko so ti opravljali svoje delo, so drugi, ki so prišli na osrednjo posavsko prireditev ob dvojnem jubileju in ob krškem občinskem prazniku, napolnili sprednje grajsko dvorišče.

Osrednja osebnost proslave je bil seveda predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan; že ob prihodu je požel tak aplavz, kot ga že dolgo nisem zabeležil pri nobeni javni osebnosti. Njegov govor so sicer naši kolegi novinarji že delno objavili, a nič ne de, če skušamo z nekaj izbranimi poudarki ohraniti bistvo sporočila:

Pred pol stoletja je iz Slovenske Bistrice v Srbijo odpeljal vlak prve slovenske izgnance... Nacisti so že pred napadom na Jugoslavijo načrtovali ponemčenje Slovenije. S pregonom v izgnanstvo 260.000 ljudi ali vsakega tretjega Slovenca, ki je tedaj živel na nemškem okupiranem ozemlju naše domovine, so želeli narediti prostor nemški kolonizaciji. Najprej so z domov pregnali slovenske intelektualce, učitelje, duhovščino, zdravnike, uslužbenke, skratka tiste, ki so v njih videli stebre slovenstva... Tedaj je blisknila iskra upora, plamenica boja za svobodo. V njej

niso sodelovale samo številne partizanske enote in tisoči aktivistov OF, v njem ni štela samo puška, temveč so v njem sodelovale tudi dolge kolone tistih Slovencev, ki so bili po koncentracijskih taboriščih, v vojnem ujetništvu in predvsem tudi v izgnanstvu... S pokončno moralno držo, z ljubeznijo in mislijo na dom in domovino, z medsebojno solidarnostjo so poskušali premagati lakoto, preživeti apele in dati dostojanstvo vsaj smrti ter preglasiti zavijanje siren in dim krematorijev... V internaciji je bilo 40.000 Slovencev, 80.000 jih je bilo v zaporih, 15.000 je bilo

Milan Kučan

ODPRTI TELEFON:

ŠT. 61-790

**ZA OTROKE IN
ODRASLE V STISKI**

**VSAK PONEDELJEK
MED 15. IN 18. URO**

"Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat" dan... "Skupni nastop pevskih zborov iz Brestanice in Dobove ter pihalnih orkestrrov iz Loč in Vidma. Pozdrav slovenski himni - od leve: častni občan krške občine Jože Borštinar, sevniški župnik in dekan Videmske dekanije Anton Hribnik, prior trapistovskega sa-

mostana v Stični dr. Anton Nadrah, podpredsednik SO Krško Miran Resnik, predsednik SO Krško Vojko Omerzu, predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, zgodovinar dr. Tone Ferenc, zborovodja Janko Avsenak.

vojnih ujetnikov in 60.000 izgnancev. Njihove kosti so raztresene po vsej Evropi, iz vse te množice pa izstopa še 900 ukradenih otrok. To, kar se je zgodilo, je veliko hujše, kot zmorejo povedati besede... Izgnanci v tujini so enako kot partizani v domovini prepričljivo pokazali, da slovenski narod je in da hoče živeti, čeprav so mu to neštetokrat v njegovi zgodovini odrekli in mu določili mesto med hlapci... Mi nismo narod vojne, a če gre za naš obstoj in prihodnost, ju znamo prepričljivo ubraniti.

V sedanjem času velikih preizkušenj je očitno, da je nujno povezati in napreči ustvarjalne moči vsega slovenskega občestva, da bomo uspešno izšli iz velikih težav. Razlikovanja po tem, kaj je kdo v preteklosti bil, in ne po tem, ali hoče in zmore prispevati k skupnemu dobru slovenskega naroda, obnavljajo in poglabljajo stare delitve. Namenjajo nam usodo naroda, ki zapleten v lastne, povsem nekoristne spore, s pogledom, obrnjenim v svojo neveselo preteklost, pozablja stopiti na vlak, ki brez zamujanja pelje v prihodnost. Zgodovina te zamude ne bo odpustila in ne bo milostni sodnik.

Slovenski plebiscit bo v takih razmerah lahko ogrožen. Treba je povedati, da slovenska osamosvojitev ni Demosovo dejanje in projekt, da je to odločitev Slovencev in vseh drugih državljanov Slovenije in da ta odločitev ne more biti niti področje preizkušanja moči opozicije... Kot narod smo zastavili previsoko vlogo, da bi si smeli privoščiti tako veliko neodgovornost, kot jo razkrivajo sedanjí spori in očitki. Zaupam v zrelost slovenske skupščine in v odgovornost slovenskih političnih strank, ki so se s svojim podpisom na sporazumu zavezale, da bodo delale za uspeh plebiscita. Še je čas, a streznitev mora biti hitra in ujeta s težo naloge, ki je živčici rodovi Slovencev ne bomo imeli priložnosti še enkrat izpeljati. Tu in zdaj se odloča usoda slovenstva. Je to zadosten opomin?

NAŠ GLAS

Republiški zavod za zaposlovanje
– enota Sevnica vabi na sestanek

brezposelne osebe iz občine Krško

Sestanek bo v četrtek, 20. junija v prostorih Osnovne šole Jurija Dalmatina. Začel se bo ob 8. uri za prvo skupino in ob 9. uri za drugo skupino.

Na sestanku želijo ugotoviti pripravljenost brezposelnih za različne oblike izobraževanja, obenem pa te osebe seznaniti z možnostmi za strokovno pomoč iz zavoda ter možnostmi samozaposlovanja.

Na kraju, kjer je bilo pri brestaniškem gradu pokopališče trapistov (porušili so ga leta 1947), je bila v nedeljo, 9. junija 1991, maša za izgnance, med katero so blagoslovili na novo postavljeni pokopališki križ. Izdelal ga je petinosemdesetletni brat Maks, ki sedaj živi v brestaniškem župnišču. Somaševali so duhovniki Videmske dekanije, vodil pa jih je stiški opat dr. Anton Nadrah. Prisotni so bili tudi bratje trapisti, ki so prišli iz raznih krajev svojega sedanjega bivanja: Stične, kartuzije Pleterje in tudi Brestanice.1

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INĐOK
center Skupščine občine Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan
Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefax (SO Krško):
(0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Videm OE Papirkonfekcija Krško –

Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

Društvo bivših izgnancev Slovenije

Ne glede na različnost osebnih usod je izgnance povezovalo eno: izgnanstvo je bil zanje samo pot načrtovanega genocida Nemcev nad slovenskim narodom, genocida, ki drugod nosi ime holokavst.

V nedeljo, 9. maja 1991, so nekdanji slovenski izgnanci na gradu Rajhenburg ustanovili svoje društvo. Akcijo so začeli že pred nekaj leti, tokrat pa so jo formalno zaključili z izvolitvijo upravnega odbora, sprejetjem pravil in programa društva. V pravilih je zapisano, da gre za društvo, ki povezuje slovenske izgnance, ki so bili v času druge svetovne vojne pregnani s svojih domov v Nemčijo, Srbijo, Bosno in na Hrvaško. Društvo izgnancev Slovenije je avtonomna, nadstrankarska organizacija, ki se preko komisije za bивše politične zapornike, internirance in izgnance delovno povezuje z Združenjem borcev NOV Slovenije.

V času, ko je v eni izmed dvoran brestanjskega gradu potekala ustanovna skupščina, je predsednik iniciativnega odbora za ustanovitve društva Ivan Deržič povedal, da je do tistega trenutka na mizi naštel 802 pristopni izjavi, nemir pri vpisni mizi pa je oznanjal, da se število novih članov društva še naprej povečuje. Marsikatero grenko smo navzoči slišali. Tako o trpljenju ljudi, ki so ne glede na spol, starost, poklic... bili prisiljeni vzeti s seboj tisto, kar so lahko nesli, in oditi neznani usodi naproti. Slišali smo tudi o pogoltnosti kočevarskih Nemcev, ki so, zaslepljeni z nacistično propagando, na okupacijsko oblast pritiskali, naj jim izprazni in razdeli slovensko zemljo, o tem, da jim je bil po en grunt premalo in so za eno družino združevali tudi po tri posestva, o tem, da so zaradi takega ravnanja mnoge uborne hiše ostale prazne, zapisane propadanju, da so taki usodi zapisali preko sto slovenskih vasi in zaselkov... Pokazalo se je, da je zemlje dovolj, samo pri novih kolonistih ni bilo ne volje ne znanja o kmetovanju. Slišali smo o materah, ki so z muko skrbele za svoje otroke, o ponosnih izgnancih, ki so zavrtili naselitev v

opuščenih vaseh ob poljski meji... Tudi priznanje je prišlo iz ust predsednika republiške organizacije ZZB NOV Ivana Dolničarja o tem, da je bila usoda izgnancev mnogo okrutnejša od usode borcev, saj so bili ti svobodni, po vojni so imeli zagotovljeno družbeno skrb, medtem ko so jo izgancem vse do danes odrekli.

Po vrnitvi iz pregnanstva so ljudje razrušene domove obnovili, rane na njihovih telesih in dušah pa so marsikje ostale neizlečene in so se vlekle skozi vse življenje. Odhajali so kot otroci in mladina, vrnili pa so se iz gubljene sanj, mladosti...

Med vojno je bilo iz vse Slovenije pregnanih okrog 80.000 ljudi, marsikdo med njimi tudi ni dočkal današnjega družbenega priznanja njihove krute usode. Poklonili so se njihovem spominu. Mnoge pa je ravno ta nemila usoda spodbudila k ohranjanju narodne zavesti in doslednemu negovanju sloven-

stva. Nekaj takrat pisanega gradiva (pesmi, vtisov, spominov) je še vedno ohranjenega in ena izmed nalog društva naj bi bila, da to zbere in objavi. Veliko tega dela je že opravil zgodovinar dr. Tone Ferenc in v zahvalo za dosedanja prispevek so ga na ustanovni skupščini imenovali za častnega člana društva.

V programu društva je zapisanih cela vrsta nalog, na tem mestu pa navedimo še ti dve: Društvo bo zastavilo ves svoj moralni vpliv za to, da bi nemške oblasti pokazale vsaj minimum pripravljenosti za plačilo odškodnine nekdanjim izgancem, ki so takrat, ko so jih izgnali z rodih domov, živeli na območju tistega dela Slovenije, ki je bil nasilno priključen k tretjemu rajhu. V takem duhu so tudi sestavili in prebrali pismo sedanjemu predsedniku Nemčije Helmutu Kohlu. Skrbelo pa bo društvo tudi za ljudi, ki nosijo posledice težkega življenja in trpljenja v taboriščih, ter zahtevalo od oblasti in ustanov Republike Slovenije, da posvetijo več socialne in zdravstvene zaščite nekdanjim izgancem, ki kot žrtve fašizma v preteklosti niso uživali nobenih ugodnosti.

*Socialistična stranka Slovenije
Območna organizacija Krško
čestita
vsem občanom
ob prazniku občine Krško*

Znak občine za Gasilsko društvo Krško

Letos bo minilo 120 let od ustanovitve Gasilskega društva Krško. Za jubilej bo društvo ob občinskem prazniku prejelo veliki znak občine Krško. Njihovo moštvo smo fotografirali pred nastopom na tekmovanju, ki ga je priredila Občinska gasilska zveza 9. junija v Podlogu.

Znak občine Krško za Podbočane

Podboško gasilsko društvo je bilo ob svoji ustanovitvi (leta 1901) prva organizirana oblika boja proti požarom in usposabljanja zanj v podgorjanskih krajih. Njihovo tekmovalno ekipo smo slikali 9. junija pred nastopom na občinskem tekmovanju v Velikem Podlogu. Za svoj jubilej (90. obletnico) bodo ob krškem občinskem prazniku prejeli znak občine Krško.

25 Labodovih let v Krškem

Labodova tovarna obstaja na območju današnje občine Krško že 33 let, le da je prva leta delovala v Kostanjevici, kasneje so pričeli šivati srajce za domače tržišče še v Krškem. Likali in zlagali so jih še v Novem mestu. Raziskovanje potreb in ekonomske upravičenosti je pokazalo, da bi bilo treba premestiti tudi kostanjeviško šivalnico v Krško. Leta 1969 sta se obrata združila, delo je dobilo 123 žensk iz Kostanjevice in 175 iz krške občine. Pri tem štejejo prizadevanja treh mož: Zdravka Petana, takratnega direktorja

Laboda, Staneta Nunciča, predsednika Ljudskega odbora občine Krško, in Lojza Rihterja, vodje Zavoda za zaposlovanje v občini Krško. Zlasti je bila složnost potrebna pri akciji prestavitve tovarne Kovinarske na drugo lokacijo in odkupa njenih nekdanjih prostorov. Krško je dobilo mesta za žensko delovno silo.

Danes ima profitni center Libna preko 350 zaposlenih, s kakovostjo dela in spoštovanjem rokov so se uveljavili pri tujih partnerjih (Pfeiffle, Efro, Delmod), zlasti s proizvodnjo

ženskih bluz in jersey programa). Skrbijo tako za pomlajevanje kadra kakor tudi za dvig njegove kakovosti, redno štipendirajo izobraževanje svojih bodočih delavcev na poklicni tekstilni šoli, nabavljajo sodobne, računalniško vodene stroje za vezenje... Ob letošnjem občinskem prazniku bo Labodov profitni center Libna za 25 let uspešnega delovanja prejel priznanje občine Krško. Eno izmed delovnih skupin smo fotografirali med odmorom.

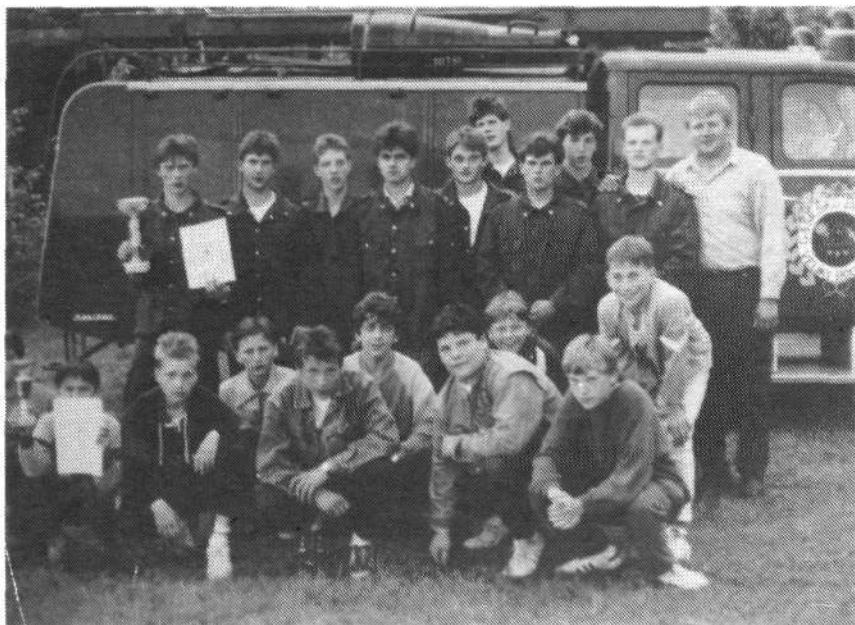
Tekmovanje občinske gasilske zveze

v sklopu proslav ob krškem občinskem prazniku

Tekmovanja za leto 1991 je krška Občinska gasilska zveza organizirala v sklopu proslav ob krškem občinskem prazniku. Opravili so jih 1. in 8. junija v Velikem Podlogu. Mladinci, člani in člani industrijskih gasilskih društev so tekmovali v soboto, 8. junija, skupaj 27 ekip. Med člani so zasedli prvo mesto domačini iz Velikega Podloga, na drugo mesto so se uvrstili Senovčani in na tretje Zdolani. Vseh ekip je bilo v tej kategoriji 16. Izmed treh udeleženihi industrijskih gasilskih društev so se na prvo mesto uvrstili iz podjetja Videm, na drugo iz NE Krško in na tretje iz TE Brestanica. Med osmimi udeleženihi mladinskimi ekipami so prvo mesto ponovno zasedli gasilci iz Velikega Podloga, drugo iz Drnovega in tretje s Senuš.

Člani tekmujejo tudi za prehodni sektorski pokal Občinske gasilske zveze Krško. Letos ga je prejel sektor Leskovec, za katerega so tekmovala društva iz Velikega Podloga, Leskovca in Viher. Po tekmovanju je bil še promenadni koncert Pihalnega orkestra Videm.

Predsednik OGZ
Alojz Colarič

Gasilsko društvo Senovo: drugouvrščeno

Alojz Colarič,
predsednik
Občinske
gasilske
zveze Krško

Najuspešnejše gasilsko društvo,
Veliki Podlog: članska in mladinska
vrsta imata vsaka svoje priznanje.

Zdolska ekipa: tretje mesto med člani

Maja Kocmut
in Dušan Pavlenič:

Prijeten večer v Galeriji Krško

"Današnji čas je sicer slab, ker je slab za vse nas, a za slikarstvo je pravzaprav kar ugoden. Ne zapoveduje trendov, ne vsiljuje ničesar razen mojstrskega obvladanja tistega, kar kdo dela. Sicer je pa vsak lahko pri svojem delu svoboden..." Tako nekako je pričel predstavitev del, ki so bila pred gledalci v krški galeriji, likovni kritik, direktor Slovenske knjižnice v Ljubljani, prof. dr. Mirko Juteršek.

Maja Kocmut, avtorica teh del, se je rodila 1956 v Mariboru, diplomirala je leta 1981 v Ljubljani pri prof. Kiarju Mešku in je članica Društva slovenskih likovnih umetnikov. Živi in dela v Mariboru, svoja dela (olje na platnu) pa je v letih 1989, 1990 in 1991 predstavila na več samostojnih razstavah po Sloveniji, Italiji in Švici.

Avtorica za svoje slikarsko sporočilo uporablja predvsem portret in tihožitje. Portret je pravzaprav obraz, ki se izlušči iz barvnih otenkov, tihožitje pa šopek, ki mu ob robu zelo težko razločimo mejo med zadnjimi listi in podlago. Barve so tihe in slike delujejo zaradi tega kot intimno kramljanje umetnika s samim seboj ali z gledalcem. Prof. Juteršek je pri predstavitvi dejal, da slike lahko delujejo kot molitev, tako so silovite. Portret je sicer motiv, ki se je pri nas, v nasprotju s

Od leve: Marija Medved (soorganizatorica), slikarka Maja Kocmut, Ida Merhar (Valvasorjeva knjižnica in čitalnica) in prof. dr. Mirko Juteršek.

krajinarstvom, od slovenskega impresionizma dalje najmanj spreminjal. Obratno smo pri tihožitjih še komaj tu in tam zasledili kak šopek. Sedaj se figuralika počasi vrača v slikarstvo. Danes umetniki (lahko) živijo od portretov, čeprav ti ne prinašajo slave in rezultatov čez noč, ampak šele čez leta. Portreta brez podobnosti z modelom ni, čeprav se je tudi to stopnjevalo skozi vse obdobje, od slovenskega impresionizma dalje. Avtorica podobnost sicer ohranja, a jo združuje z ekspresionističnim izražanjem, in tu jo je dr. Juteršek primerjal z ljubljanskim kiparjem Pirnatom. Jasno je, da je "družinski" portret (za naročnika) drugačen, medtem ko avtorica slika tudi na pamet obraze svojih vizij. Ne jemlje točno določenega modela, se ji pa do-

gaja, verjetno ne namenoma, da bi v marsikaterem obrazu lahko spoznali njene poteze.

Tiho slikarsko izpoved Maje Kocmut so ob otvoritvi dopolnili zvoki kitare v rokah profesorja Pavleniča, ki so se po skorajda preakustičnem prostoru galerije prelivali tako kot barve na platnih.

Razstavo je Valvasorjeva knjižnica organizirala v sodelovanju z Marijo Medved ob prazniku občine Krško, ki je bila tudi eden od sponzorjev. Drugi je bil IPEO, inženiring procesne opreme Krško. Razstava bo odprta do 21. junija, vsak dan med 9. in 12. ter 15. in 18. uro. Ob sobotah je krška galerija odprta med 15. in 18. uro, ob nedeljah pa med 9. in 12. uro.

Rezultati kolesarske dirke:

Za kriterij mesta Krško

Kolesarsko društvo Videm je tudi leto organiziralo (že četrto) dirko za kriterij mesta Krško. Dirka je bila v soboto, 8. junija, in je sodila v sklop proslav ob krškem občinskem prazniku. Dolžina proge je bila za pionirje 8.400 metrov, prevozili pa so jo s povprečno hitrostjo 34,782 km/h. Na prvo mesto se je uvrstil Dejan Gošek (zmagovalni čas 14,49 min., 18 točk), na drugo pa Primož Gabrič (16 točk). Oba sta iz Krškega. Tretje mesto je zasedel Jože Puš iz Krke (14 točk).

Pri ostalih vožnjah se Krčani niso tako dobro odrezali. Pri mlajših mladincih je bil prvi Zoran Klemenčič (Rog), drugi Leon Bergant (Rog) in tretji Miran Kel-

ner (Ptuj). Vozili so na progi, dolgi 16.800 m, s povprečno hitrostjo 39,560 km/h. Od starejših mladincev je prvi prišel na cilj Uroš Murn (Krka), drugi je bil Gregor Zajc (Rog) in tretji Tilen Petrič (Rog). Vozili so na progi, dolgi 22.400 m, s povprečno hitrostjo 43,979 km/h.

V najmočnejši, članski skupini, je zmagal Peter Hvastja (Rog), drugi je bil Janez Božič (AS-Astra), tretji pa Franci Pilar (Sava). Proga je bila dolga 28 kilometrov, povprečna hitrost na njej 45,258 km/h, zmagovalec (med 25 tekmovalci) pa jo je prevozil v 37,12 min. Priznanja in odličja je podelil predsednik SO Krško Vojko Omerzu.

Med pionirji sta se na zmagovalne stopničke povzpela dva Krčana: Dejan Gošek (v sredini) je bil prvi, Primož Gabrič (levi) pa drugi. Tretji je bil Jože Puš iz Krke.

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Sklic zasedanj zborov SO Krško

Skupno zasedanje zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora bo v četrtek, 20. junija ob 15. uri. Na dnevnem redu bodo:

- predlog odloka o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Krško za leto 1990;
- letno poročilo Medobčinskega inšpektorata občin Brežice, Krško in Sevnica;
- poročilo o varnostnih razmerah in delu Postaje milice na območju občine Krško v letu 1990;
- poročilo občinskega sodnika za prekrške v Krškem za leto 1990;
- poročilo o delu in problematiki Javnega pravobranilstva v Celju za leto 1990;
- volitve in imenovanja:
 - a) predlog sklepa o imenovanju ravnatelja srednje šole kovinarske in elek trotehnične usmeritve Krško;
 - b) predlog sklepa o imenovanju javnega pravobranilca Javnega pravobranil stva Celje.

Predsedstvo SO Krško je predvidelo, da naj bi bilo skupno zasedanje končano najkasneje do 18.30, ker bo ob 19. uri slavnostna seja zborov Skupščine občine Krško, na kateri bodo podeljena občinska priznanja za leto 1991.

15. SKUPNO ZASEDANJE

Zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Krško bo

V ČETREK, 27. JUNIJA 1991 ob 15. uri
v sejni dvorani »A« Skupščine občine Krško

Na dnevnem redu:

- pregled odgovorov na delegatska vprašanja in pobude ter nova vprašanja in pobude;
- predlog obrambno-razvojnega načrta za leto 1991;
- predlog Odloka o organizaciji in delovanju sistema za opazovanje in obveščanje v občini Krško;
- predlog Odloka o organiziranju Poklicne gasilske enote Krško;
- predlog Odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na komasacijskem območju Krško polje I. v delu k. o. Senuše;
- predlog Odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na komasacijskem območju Krško polje II. v delu k. o. Veliki Podlog in delu k. o. Drnovo;
- poročilo o delu Sodišča združenega dela v Brežicah v letu 1990;
- poročilo Družbenega pravobranilca samoupravljanja za občine Brežice, Krško in Sevnica za leto 1990;
- razno.

Vprašanja delegatov in odgovori

1. Vprašanje Mitje Orožna, delegata zbora krajevnih skupnosti iz Brestanice:

Zakaj predlog Odloka o zazidalnem načrtu Dorc in Odloka o ureditvenem načrtu Brestanica po tolikšnem času še nista bila uvrščena na dnevni red zasedanja zborov SO Krško? Prosim, da oba odloka uvrstite na dnevni red 14. seje, če pa tega ne bo, prosim za utemeljitev!

ODGOVOR Franca Jeniča, dipl. oec., sekretarja sekretariata za razvoj, varstvo okolja in urejanje prostora:

Zazidalni načrt Brestanica – Dorc je bil v letu 1990 javno razgrnjen. V času javne razgrnitve so krajani dali svoje pripombe. Te je bilo potrebno strokovno proučiti in osnutek zazidalnega načrta po njih dopolniti. Trenutno je osnutek zazidalnega načrta dopolnjen in je v fazi pridobivanja soglasij pristojnih organov in organizacij. Ocenjujemo, da bo osnutek zazidalnega načrta možno obravnati in sprejeti na skupščini v juliju 1991.

Ureditveni načrt Brestanica – trg: Skladno s programom priprave prostorsko izvedbenih aktov za občino Krško (Uradni list SRS, št. 9/87) je bil nosilec oz. investitor priprave urbanistične dokumentacije za ureditveni načrt Brestanica – trg Sklad stavbnih zemljišč občine Krško. Na podlagi navedenega je bila v letu 1987 s Savaprojektom Krško kot izdelovalcem dokumentacije sklenjena pogodba o izdelavi cit. dokumentacije. Savaprojekt Krško k nalogi ni pristopil do 31. 5. 1990, pogodba finančno ni bila pokrita, zato je bila pogodba o izdelavi ureditvenega načrta Brestanica – trg dne 31. 5. 1990 razveljavljena.

V letu 1991 je Sklad stavbnih zemljišč občine Krško sprejel svoj program nalog in koriščenja sredstev v letu 1991, iz katerega je razvidno, da se bo izdelava dokumentacije začela odvisno od dotoka finančnih sredstev. Ker se torej te naloge še nismo mogli lotiti, omenjenega odloka tudi ne moremo uvrstiti na dnevni red 14. seje skupščine.

2. Delegata KS Leskovec in KS Senuše sta postavila vprašanje o novi lokaciji sanitarne deponije.

ODGOVOR Franca Jeniča:

Ker na območju Posavja ni deponije za odlaganje komunalnih odpadkov, ki bi ustrezala zahtevnim sodobnim kriterijem – sedanje lokacije so namreč neprimerne, veliko pa je tudi črnih deponij, smo se odločili za program iskanja novih, primernejših lokacij na območju vseh posavskih občin. Da pa bi našli ustrezno, je potrebno na vseh lokacijah, ki so se po predhodnem strokovnem izboru pokazale kot možne, opraviti predhodne raziskave, med katere sodijo tudi geološke.

V aprilu 1991 je Geološki zavod Ljubljana opravil geološke raziskave tudi na območju krajevne skupnosti Leskovec. Izvedene so bile štiri vrtine. Te so bile opravljene na podlagi priglasitvenih del, v skladu z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84) in Navodilom o merilih za to, kaj se šteje za objekte oziroma posege v prostor, za katere po zakonu ni potrebno lokacijsko dovoljenje, in kaj se šteje za pomožne objekte (Uradni list SRS, št. 27/85), po pridobljenih pisnih soglasjih lastnikov zemljišč, katerim je bil tudi pojasnjen namen vrtanja. Takšen postopek se je v času iskanja lokacij in strokovnega izbora, ko se še ne sprejemajo konkretnije rešitve, pokazal za najbolj primerne. Trenutno se izdeluje strokovna ugotovitev oziroma študija primerne lokacije. Opravljene geološke raziskave naj bi odkrile, ali so možni vplivi deponije na podtalnico oziroma na zajetja pitne vode okoliških naselij, in pokazale, kakšni ukrepi bi bili potrebni za njihovo zaščito.

V predvideni tehnologiji deponiranja se odpadki sortirajo, predvideva se zbiranje in odplinjevanje deponijskih plinov, odloženi odpadki pa se sproti prekrivajo z nevtralnimi materialom. Vse to preprečuje nastajanje požarov in dima, ki so znani na deponijah, kakršna je tista pri Starem Gradu.

Poudariti je potrebno, da se trenutno opravlja le tehnična presoja oziroma preverjanje lokacij. V nadaljnjih postopkih pa bodo sledili razgovori in odločanje, in takrat bo obveščena in vključena tudi širša javnost.

Tajnik KS Senovo Zaključni račun davkov in prispevkov

je že pregledala strokovna komisija

Miha Senica: KS Senovo je imela ves čas po vojni honorarnega tajnika, zdaj bi ga radi polno zaposlili. Ob 4000 prebivalcih in raztreseni poselitvi bi bilo to nujno.

O možnostih za uresničitev te potrebe je Franc Pavlin, sekretar sekretariata za notranje zadeve in občo upravo, napisal naslednji odgovor:

“Senica Miha je podal vprašanje in pobudo, da se KS Senovo zagotovi profesionalni tajnik.

Krajevne skupnosti po sedaj veljavni pravni ureditvi so teritorialne enote občine in si zagotavljajo delovanje oziroma organizirajo z lastnimi prihodki. Ti pa so lahko zagotovljeni iz proračuna občine s samoprispevkom ali drugimi načini, ki jih uvede KS.

Krajevna skupnost Senovo je do sedaj imela tajnika, v KS pa deluje tudi krajevni urad, ki opravlja nekatere naloge z upravnega področja. Tajnik se je financiral iz prihodkov oziroma sredstev, s katerimi neposredno razpolaga in odloča KS. Kako se je organiziralo delovanje KS in zagotavljalo financiranje za opravljanje posameznih nalog, je stvar vsake krajevne skupnosti posebej oziroma je v njihovi pristojnosti.

Dne 8. 1. 1991 je bil sprejet Odlok o organizaciji in delovnih področjih upravnih organov občine Krško, v katerem je bilo določeno, da krajevni uradi opravljajo naloge iz upravnega področja in naloge, ki jih določi izvršni svet Skupščine občine Krško. V zvezi s tem je izvršni svet dne 22. 2. 1991 določil razpored opravljanja nalog po krajevnih uradih in krajevnih skupnostih in tudi naloge, ki naj bi jih opravljali referenti za potrebe KS, o tem je bila obveščena tudi KS Senovo (svet). Dne 8. 5. 1991 pa smo iz KS Senovo prejeli tudi pismeno obvestilo, da poleg nalog, ki jih je določil izvršni svet SO, opravlja referent še določena finančna opravila.

Dne 14. 5. 1991 je skupščina sprejela proračun za leto 1991 in v njem so predvidena sredstva za KS v občini Krško, za katere namene jih bodo posamezne KS porabile, je stvar posamezne KS.

V primeru, da bi zagotavljali posebno financiranje tajnika KS Senovo iz proračuna občine, bi bila to izjema.

Izvršni svet pa bo ponovno preveril kriterije, na podlagi katerih se posameznim KS zagotavlja iz proračuna določena sredstva in o tem obvestil vse KS.“

Pred delegati zborov krške skupščine bo predlog o potrditvi Zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Krško za leto 1990. Skupaj doseženi promet v letu 1990, ki ga, po delegatskem gradivu sodeč, izkazuje zaključni račun, je tak:

Skupnih obremenitev je za	94.539.790,70 din
Saldo iz preteklega leta	355.860,00 din
Obremenitve v tekočem letu	94.183.930,70 din
Odpisi v tekočem letu	532.908,00 din
Realizacija plačil v tekočem letu	75.228.867,90 din
Saldo zaostanka per 31. 12. 1990	18.778.014,80 din

Zaključni račun je pregledala strokovna komisija, sestavljena iz predsednice Mimi Stopinšek (Zavarovalnica Triglav), Andreja Zupančiča (SDK) in Branka Kovačiča (Sekretariat za finance občine Krško). Pri pregledu sta sodelovali Božislava Venek (UDP) in Đurđa Pinterič (UDP – odsek za davčno knjigovodstvo). Po preledu so sestavili zapisnik, ki je predlogu odloka priložen. V njem je razen razčlemb posameznih podatkov dodano še, da je izterjevalna služba v letu 1990 pretežni del družbenih obveznosti izterjala z rednim postopkom, del pa tudi s postopkom prisilne izterjave skupaj s službo registracije računov. Za vsakega davčnega zavezanca namreč občinska uprava za družbene prihodke vodi individualno kartoteko, iz katere so razvidne posamezne obremenitve, pripisi in odpisi, stroški prisilne izterjave, zamudne obresti kakor tudi vsa parcialna plačila po različnih oblikah davčnih obveznosti.

V zaključku zapisnika je sklep komisije (s seje 9.4.91), da je Zaključni račun davkov in prispevkov občanov občine Krško za leto 1990 sestavljen pravočasno in pravilno ter vsebuje vse predpisane obrazce.

Medobčinski inšpektorat poroča:

Vsako leto premalo denarja in isti problemi

Predstojnik Medobčinskega inšpektorata občin Brežice, Krško in Sevnica mag. Miroslav Mikeln v uvodu k letnemu poročilu o delovanju svoje službe navaja, da je nekoliko nesmiselno določilo 76. člena Zakona o sistemu državne uprave, ki od njega terja enkrat letno poročanje. Tako pred delegate občin-skih skupščin pride že rahlo zastarana problematika, s katero se lahko samo še seznanijo, težko pa še kako reč ukrenejo. Zato so že lani predlagali, da bi delegatom o svojem delu poročali 2-4 krat letno, in sedaj ta predlog tudi ponavljajo.

"Napisati uvod v poročilo ni preprosta niti hudo prezahtevna zadeva. Postane pa počasi ogabna, če je treba nekaj let zapored pisati o finančnih in drugih težavah Medobčinskega inšpektorata," komentira položaj mag. Mikeln. V dokaz, da so težave, s katerimi se služba srečuje, pa navaja nekaj zgovornih dejstev:

- Od leta 1988 nimajo zaposlenega gozdarskega inšpektorja, zaposliti pa ga ne morejo, ker ni sredstev.
- Junija 1990 sta se upokojila veterinarski in kmetijski inšpektor. Tudi njiju ne morejo nadomestiti, ker ni sredstev.
- Večkrat inšpektorji ne morejo uporabljati službenih avtomobilov, ker ni denarja za gorivo.
- V letu 1990 so inšpektorji samostojno odvzeli le 51 vzorcev živil in predmetov splošne rabe, ker za več (analiz) ni bilo denarja.
- V minulem letu je bil žiro račun Medobčinskega inšpektorata večkrat blokiran za krajše ali daljše obdobje, razlog pa je razumljiv - pomanjkanje sredstev.

"Morda bo kdo ob čitanju tega poročila," ugotavlja mag. Mikeln, "kritično pomislil tudi o delu inšpekcij, češ, so drage, neučinkovite, malo naredijo itd., morda so sploh nepotrebne. Takšne misli se bodo podile po glavi predvsem tistim, ki so 'padli v inšpekcijski mlin', morda tudi tistim, katerim inšpekcije niso 'ustregle', kar je popolnoma razumljivo.

Ob neučakanosti naj bo v razmislek naslednje dejstvo: **inšpektorji ne pišejo**

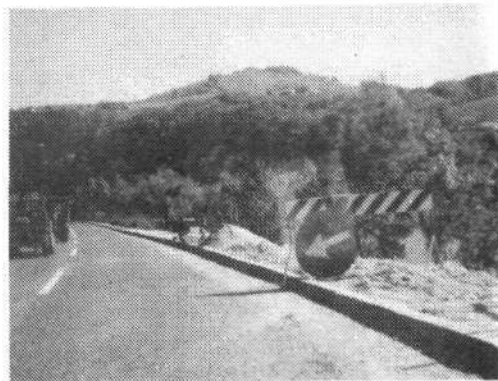
zakonov (lahko le sodelujejo pri izdelavi predlogov!), ampak **nadzirajo njihovo izvajanje in sprožijo postopek po ugotovljenem kršenju predpisov**. Zato bi lahko prej govorili o neučinkovitosti zakonodajalcev, ne pa inšpekcijskih služb."

Še enega problema se mag. Mikeln loteva: v preteklem obdobju je bilo mnogo govora o reorganizaciji inšpekcijskih služb v Republiki Sloveniji, vse naj bi enotno organizirali in financirali, inšpektorji naj bi iz medobčinskih postali republiški. Na žalost (predvsem zaradi predvidoma urejenega financiranja) se to v letu 1990 ni zgodilo. Tudi v letu 1990 sprememb ne bo. Vendar bo reorganizacija prej ali slej izvedena in takrat bodo novi "republiški" inšpektorji imeli svoje izpostave. V njih bodo svoje delo organizirali, se usklajevali in sh ranjevali svoje spise. **Nekateri republiški sekretariati v novi shemi služb niso predvideli izpostave za Posavje. Menimo, da jo Posavje potrebuje in da bi se za njih morali zavzeti poslanci iz Posavja v Skupščini Republike Slovenije.**

Uvod zaključuje razmišljanje o tem, da v Posavju že dve leti nimamo gozdarskega inšpektorja in močno ogroženi gozdovi so brez strokovnega varstva. Niso pa gozdovi edini ogroženi v Posavju. To je bilo včasih pojem čt stega predela Slovenije, sedaj pa je naše celotno okolje ogroženo. Spreminjamo se v slovensko kloako in v dokaz za to ni potrebna nobena analiza. Zadostuje pogled na Savo ali Krko. K temu je treba dodati še vso industrijo z njenimi emisijami, nevarne tovore, ki se prevažajo po naših prometnicah, in gradnjo vrste novih, sodobnejših, hitrejših, večjih... prometnih poti, ki jih še načrtuje Slovenija na tem območju. Nekaj je pri preprečevanju negativnih pojavov storila že Medobčinska inšpekcijska služba, vsekakor pa bi lahko bila še učinkovitejša ekološka inšpekcija, ki bi povezovala in usklajevala dejavnost že obstoječih inšpekcijskih služb ter ob podpori občinskih skupščin ukrepala hitro in učinkovito.

V poročilu, ki sledi temu uvodu, so posamezni inšpektorji predstavili probleme, s katerimi se pri delu srečujejo.

Gradivo je dokaj obsežno in ker je za začetni premislek dovolj že predstavitev uvoda, ker na stanje za nazaj delegati itak ne morejo vplivati, smo sklenili, da vam posamezne dele poročila predstavimo v naslednji, poskupščinski številki Našega glasa. Nekoliko podrobneje in razčlenjeno po panogah ter, če bo po sreči, še s kako pripombo ali razpravo iz delegatskih klopi.

Sedem mesecev po poplavi je bil pločnik Krške obvoznice ob Savi še zmeraj obgrizen in nezavarovan. Na zasedanju občinske skupščine 14. maja je Slavko Šrihar povprašal, kdo je dolžan poskrbeti za popravilo in zakaj niti opozorilne vrvice na tem mestu ni več. Franc Glinšek, ki v občinski upravi vodi sekretariat za infrastrukturo, je povedal, da so Cestno podjetje že opozorili, da pa tam čakajo na republiški denar. »Vrvice pa bo, takoj«, je takrat dejal sekretar Glinšek. Mesec je bil skoraj naokoli, vrvice pa ni bilo. Pač pa so pred nekaj dnevi pripeljali stroje, popravilo se je začelo in upamo, da bo vse urejeno še pred navalom turistov!

Foto: Črt Čargo

Varnostne razmere v občini:

Delo postaje milice usmerjeno na preventivo

O delu postaje milice Krško in problemih, ki jih njeni delavci morajo reševati, smo v Našem glasu že pisali ob razgovoru z načelnikom krške UNZ Rajmundom Vebrom. Takrat je bilo tudi poročilo, o katerem bodo delegati razpravljali, še nekoliko bolj sveže, saj so v njem zbrani statistični podatki za leto 1990, primerjalni pa za leto 1989.

Zato lahko le upamo, da se je trend relativno mirnega Posavja, ki ga predstavljajo ti podatki za lansko leto, nadaljeval tudi v prvo polovico leta 1991. Saj bi sicer delegati morda lahko s kakim odlokom tudi sproti prispevali k izboljšanju stanja ali preprečevanju njegovega poslabšanja.

Poročilo o delu krške Postaje milice v svojem uvodu navaja kot novo pojavno obliko kršitev pozitivne zakonodaje protestne shode občanov pred Nuklearo in pred zgradbo SO Krško (v letu 1989). Na področju kriminalitete so delavci Postaje leta 1990 obravna-

vali nekoliko več (12) kaznivih dejanj, medtem ko je njihova raziskanost v primerjavi z letom 89 manjša. Skupno jih je bilo 382,

Izvršni svet SO Krško je na svoji seji (29.4.91) ob obravnavi Poročila PM "ugotavljal neučinkovitost dela milice pri odkrivanju kaznivih zadev in sankcioniranju, kot n.pr. glede škode, ki jo prizadevajo Romi, ter škode, ki jo povzročajo onesnaževalci okolja." V poročilu tudi ni podatkov o tem, ali so bile kakršnekoli sankcije proti njim, "vendar bo izvršni svet o tem vprašanju sklical poseben sestanek z vsemi službami, ki so kakorkoli pristojne za ukrepanje in bo z njimi proučil možnosti za izboljšanje učinkovitosti dela na tem področju".

na škodo družbenega premoženja jih je bilo od tega 97. Po številu teh dejanj je na prvem mestu KS Krško, sledijo ji pa KS Senovo,

Leskovec in Brestanica. Storili so večinoma osebe brez kvalifikacije (poklica) ali polkvalificirane osebe. Med vzroki za slabšo raziskanost kaznivih dejanj poročilo navaja lanske družbene spremembe in spremembe zakonodaje, kar vse je bistveno vplivalo na njihovo delo. V drugi polovici leta so delavci PM delali tudi v zaostrenih varnostnih razmerah, posledica pa je bila, da so se manj posvečali raziskavi manj nevarnih kaznivih dejanj, bolj pa hujšim oblikam, ki so jih večino tudi raziskali. Pozornost so posvečali tudi povratništvu.

Pri povečanem obsegu gospodarskega kriminala gre, po navedbah poročila, veliko dejanj (46) na račun gozdnih tatvin, ki jih je bilo leta 89 le 2. Verjetno je vzrok temu Zakon o moratoriju na sečnjo gozdov (op.ur.). Zoper kršitelje Zakona o orožju je krška postaja milice lani podala 8 ovadb zaradi nezakonitega nabavljanja orožja in stre-

Prostori za postajo prometne milice v Krškem

Od 1. marca letos velja odločba, s katero je v Krškem ustanovljena enota prometne milice. Sedaj so njene vrste popolnjene le dvotretjinsko, a odkar deluje, je dokazala, da je strokovna in učinkovita služba. Pretekli petek, 7. junija, so v Krškem izročili namenu tudi zanje pripravljene prostore. Na slovesnosti je zbrane nagovoril načelnik UNZ Krško, Rajmund Weber. Med podatki, ki jih je naštel, je bil poudarek na tem, da se je zmanjšalo število prometnih nesreč, zlasti tistih s hudimi posledicami, pri rednem preverjanju prometa pa so izsledili tudi nekaj storilcev kaznivih dejanj, ki bi drugače morda ušli pravici. Doslej je namreč celotno področje pokrivala postaja prometne milice iz Novega mesta in ker gre za obsežen in obremenjen teren, na katerem je tako del avtoceste Ljubljana-Zagreb kakor tudi regionalna cesta Vrhovo-Drnovo pa še vse ostale prometne površine, miličniki niso mogli zagotoviti zadostne navzočnosti povsod tam, kjer je to bilo potrebno.

Novoustanovljena krška enota bo nadzirala 33 kilometrov avtoceste Gmajna-Bregana, 35 kilometrov ceste Drnovo-Vrhovo in 174 kilometrov regionalnih cest. Zagotovili bodo lahko doslednejši nadzor nad prevozom nevarnih snovi in povečali varnost otrok v prometu. V treh mesecih svojega delovanja so med drugim obravnavali 215 tujih državljanov in jim preprečili nameravani ilegalni prehod čez državno mejo z Avstrijo ali Italijo. Prijeli so tudi tri voznike v ukradenih vozilih...

Prostore postaje prometne milice je izročil namenu načelnik slovenske milice Pavle Čelik. Poudaril je, da so člani nove ekipe v dosedanjem delu dokazali, da niso le urejevalci prometa, pač pa da probleme razumejo širše in se jih lotevajo celovito, strokovno. Ponovno jih je opozoril na načela delovanja njihove službe: najprej preprečevati, nato opozarjati in šele, če je treba, kaznovati. K tem trem točkam je dodal še četrto, ki je po njegovih besedah normalna posledica razvoja naše družbe in s katero je treba v prihodnje povsem realno računati. To je (samo)obramba z orožjem in preprečevanje oboroženih napadov.

liva – brez dovoljenja pristojnega organa. V akcijah iskanja orožja so lani opravili tri hišne preiskave (po odredbi sodnika za prekrške), ostalo orožje in strelivo pa je bilo zaseženo zaradi suma storjenega kaznivga dejanja.

Delavci postaje milice so se ukvarjali tudi z varovanjem človekovega naravnega in bivalnega okolja (onesnaženje vodnega zajetja na Velikem Trnu). Poročilo opozarja tudi na odprt problem farme v naselju Pristava. V času močnih nalirov in velikih povodnji so se miličniki PM Krško lotili tudi humanitarne dejavnosti: urejanje prometa, pomoč pri reševanju inventarja, obveščanje o bližajoči se nevarnosti... Iskali so tudi pogrešano osebo, ki pa se je sama vrnila domov.

Prometne površine na območju naše občine so v slabem stanju, slabo vzdrževane in delavci PM so organizacijam, ki so po Zakonu o temeljnih varnostih cestnega prometa dolžne voditi nadzor nad stanjem in vzdrževanjem cest, leta 90 poslali 18 pisnih opozoril. Navezovali so tudi osebne stike z odgovornimi ljudmi in skupaj z njimi iskali najbolj ustrezne rešitve. Zaradi preureditve krškega mestnega jedra se je povečalastiska s parkirnim prostorom, to pa je imelo za posledico, da so vozniki puščali svoja vozila na nedovoljenih mestih. S tem so seveda ogrožali druge udeležence v cestnem prometu.

Pred sodnikom za prekrške je vedno več mladoletnikov

Občinski sodnik za prekrške je lani dobil 2835 predlogov za kaznovanje, skupaj s tistimi iz prejšnjega leta pa jih je bilo 7295. Od tega so lani v tem organu rešili 6249 primerov. Ostanek ob koncu lanskega leta je bil 1046 zadev, to pa je precej manj kot v prejšnjih letih, ko so se zaradi kadrovskih težav zadeve kar grmadile. Razveseljivo je tudi, da so precej več kot v prejšnjih letih zadeve reševali po rednem in ne skrajšanem postopku.

Žal pa postopki še vedno trajajo precej časa, kar pripisujejo predvsem slabi disciplini občanov, ki jih je treba na obravnave večkrat vabiti. Največ prekrškov so občani tudi lani storili v prometu (2544), na naslednjem mestu so kršitve javnega reda in miru. V primerjavi z letom 1989 je naraslo število prijav zoper mladoletnike in ti so na drugem mestu po številčnosti.

Lani so v organu za prekrške pravnomočno kaznovali 2074 (676 več kot 1989) fizičnih in 60 (čez polovico več kot leto prej) pravnih oseb. Med kaznovanimi je bilo 395 mladoletnikov, največ kazni pa je bilo zaradi kršitev v cestnem prometu.

Vse v letu 1990 izrečene denarne kazni so znašale 1.027.338 din, občani pa so jih plačali le 269.355 din, kar pomeni, da je ostalo neplačanih več kot 70 % kazni.

Sodnik za prekrške je 91 denarnih kazni lani spremenil v zaporno kazen, v 274 primerih pa prepovedal vožnjo motornih vozil.

Posebej velja opozoriti na kršitve, ki jih povzročajo mladoletniki. Proti njim je bilo kar 473 predlogov, to je 48 več kot leta 1989. Pravnomočno je bilo obravnavanih 396 mladoletnikov – 215 več kot leto prej. In še kazni: 378 ukorov, 14 ukrepov strožjega nadzora staršev, 4 denarne kazni. Sicer pa v zadnjih štirih letih stalno narašča število predlogov zoper mladoletnike; leta 1987, na primer, jih je bilo 340. Izrečeni vzgojni ukrepi ne dosežajo želenih rezultatov, saj je veliko povratnikov. Zdi se, da je učinkovitejša denarna kazen ali pa kaznovanje staršev, je v poročilu o delu sodnika za prekrške za leto 1990 zapisala vodja tega organa, **Jožica Tuljak**.

Javno pravobranilstvo

Preobremenjeno zaradi spremembe pristojnosti

Statistični podatki kažejo, da je skupno število zadev, ki jih je v letu 1990 obravnavalo javno pravobranilstvo v Celju, približno enako kot leto pred tem, spremenjena pa je njihova vsebina. Povečano je število pravnih zadev (za 69 %) in nepravdnih (za 372 %). Obravnava slednjih terjja bistveno več dela kot ostale zadeve.

Povečanje je posledica spremenjene zakonodaje v letu 1990. Z uveljavitvijo Ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev so namreč vsa sredstva ukinjenih samoupravnih interesnih skupnosti in kmetijskih zemljiških skupnosti v proračune družbenopolitičnih skupnosti. Ker javni pravobranilec opravlja zanje dela pravnega varstva premoženjskih pravic in koristi pred sodišči in drugimi organi, so tako prešle nanj tudi vse dejavnosti nekdanjih SIS-ov. Poročilo navaja, da so zlasti pravdne zadeve vedno zahtevnejše in da nosijo vedno večje materialne posledice. Pri tem gre predvsem za odškodnine iz gradbenih pogodb in uveljavljanje garancijske pravice, za nake, ki so bile ob prevzemu objektov skrite in bi bil lahko upoštevan 10-letni garancijski rok.

Pogostejši so tudi odškodninski zahtevki občanov zaradi škode, nastale z razvojem in modernizacijo prometnih površin. Povečan obseg transporta, zlati težkega, povzroča škodo na 100 in več let starih objektih. Občani iščejo krivce in jih najpogostejše najdejo (po njihovem mnenju) v občinskih upravnih službah.

Vedno več je tudi zahtevkov po ureditvi mej in nakupov zemljišč. Povsod tam, kjer pa gre za družbeno posest, mora sodelovati javni pravobranilec, pogosto mora opraviti terenski ogled... Povečal se je tudi obseg dela v zvezi s stečajni delovnih organizacij, saj imajo občine do njih različne zahtevke.

Tudi delavci občinskih uprav in delovnih organizacij se na javno pravobranilstvo obračajo dnevno z vrsto vprašanj z najrazličnejših pravnih področij, tudi takšnih, ki niso v pristojnosti te službe. Vse to njihovim petim delavcem (3 pravnice s pravosodnim izpitom in 2 administrativni delavki) vzame veliko časa in poročilo navaja dvom v to, da v dosedanjih zasedbi dela več ne bodo zmogli. Hkrati pa je zapisana opazka, da še vedno ni rešeno vprašanje zadostnega financiranja delovanja javnega pravobranilstva, ker občine izhajajo iz lani izplačanih sredstev. Poročilo je podpisala javna pravobranilka **Nada Fink**.

Izvršni svet SO Krško je na svoji seji (29.4.91) menil, da je potrebno zgornje poročilo dopolniti s konkretnimi podatki o tem, katere zadeve iz naše občine je pravobranilstvo obravnavalo in kako jih rešuje. Dopolnitev poročila je priložena h delegatskemu gradivu.

Prvi dogovor o poravnavi Vidmovih obveznosti

Skupina predstavnikov občine – Predsednik občinske skupščine **Vojo Omerzu**, predsednik IS **Franc Černelič**, sekretar sekretariata za razvoj **Franc Jenič** in predsednik upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč **Metod Šonc** – se je v začetku junija z glavnim direktorjem podjetja Videm **Francem Čargom** in njegovim namestnikom **Milošem Medvedom** dogovorila o načinu poravnave dela dolga podjetja Videm do Sklada stavbnih zemljišč. Domenjeno je bilo, da bo Videm od julija naprej nakazoval skladu po 5 milijonov din mesečno ter s tem poravnava tekoče obveznosti (to je 10 milijonov din za prvo tromesečje 1991 in 12 milijonov za drugo tromesečje) in del preteklega dolga. Posebej pa bosta Videm in IS SO Krško imenovala delovno skupino, ki bo izdelala predlog o načinu odplačila zapadlega dolga Vidma, ki je konec maja znašal nekaj čez 27 milijonov din. Vodstvo Vidma je predlagalo, da ta dolg poravnava v obliki izdaje vrednostnih papirjev. Hkrati bo delovna skupina izdelala tudi analizo z izračunom realne vrednosti vplačila Vidma za zgradbo doma upokojencev; to je leta 1989 značilo 9 milijonov din.

Soglasje k ponovnemu imenovanju

Nade Fink za javno pravobranilko

Skupščina občine Krško bo predvidoma imenovala Nado Fink, dipl. pravnico s pravosodnim izpitom, rojeno 1939. leta, za javno pravobranilko Javnega pravobranilstva Celje. Javno pravobranilstvo Celje pokriva področje 11 občin, med katerimi je tudi Krško. Zbor funkcionarjev Javnega pravobranilstva v Celju ocenjuje, da je ob sedanjem in bodočem povečanju obsega dela in njegovi problematiki pomembno, da delo predstojnika or-

gana opravlja delavec, ki mu je delovno področje znano. Ker Nada Fink izpolnjuje vse formalne in ostale pogoje, poleg tega pa je že doslej v vseh pogledih vestno vodila omenjeni organ.

Lojze Štih ponovno ravnatelj srednje šole v Krškem

Delegati zborov krške skupščine bodo predvidoma imenovali Lojza Štiha, diplomiranega politologa, rojenega 1934, za ravnatelja Srednje šole kovinske in elektrotehnične usmeritve Krško. Skupščina Republike

Slovenije je 19. 3. 91 sprejela zakon o zavodih, ki v 31. členu določa, da poslovodni organ zavoda imenuje in razrešuje ustanovitelj. V tem primeru je to Skupščina občine Krško.

Dosedanjemu ravnatelju krške srednje šole Lojzu Štihiu je marca letos potekel mandat in v pričakovanju novega Zakona o zavodih ga je Svet šole imenoval za v.d. ravnatelja. Kandidat se je javil na razpis prostih del in nalog ravnatelja šole in izpolnjuje vse pogoje, zato komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve predlaga delegatom zborov SO Krško, da imenujejo Lojza Štiha za ravnatelja krške srednje šole.

Obveščamo vas, da smo v Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije obravnavali sklepe zborov Skupščine občine Krško, sprejete na izrednem zasedanju 12. 3. 1991, in sprejeli stališča, ki vam jih pošiljamo v prilogi.

Aleš Čerin, generalni sekretar

Skupščina republike Slovenije
Izvršni svet

Stališča do sklepov zborov Skupščine občine Krško, sprejetih na izrednem zasedanju dne 12. marca 1991

Zbori Skupščine občine Krško so na izrednem zasedanju dne 12. marca 1991 obravnavali problematiko razrešitve skladišča nizko in srednjeradiativnih odpadkov v nuklearni elektrarni Krško. Sklenili so, da prekinemo javno razpravo o razrešitvi skladišča v NE Krško za 60 dni, v tem času pa pričakujejo pozitivne odgovore Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije na postavljene zahteve oziroma sklepe zborov Skupščine občine Krško, ki se nanašajo na vprašanja odškodnine za uporabo stavbnega zemljišča, rente, varnega obratovanja NE Krško ter rešitve končnega odlaganja NSRAO.

Ob obravnavi sklepov zborov Skupščine občine Krško je Izvršni svet Skupščine republike Slovenije sprejel naslednja

STALIŠČA:

Sklep št. 1:

Javno mnenje lokaciji trajnega odlagališča NSRAO na slovenskih tleh ni naklonjeno. Če SO Krško ne sprejme Odloka o širitvi sedanjega začasnega skladišča pri NE Krško, je treba zahtevati takojšnjo ustavitev njenega obratovanja, da bi bil v začasnem skladišču še po letu 1992 prostor za njene odpadke, nastale do časa, ko bo zgrajeno trajno odlagališče.

Odgovor:

V začetku leta 1989 je NE Krško sprožila pobudo za spremembo Ureditvenega načrta NEK UN 55/87-julij 1988, saj v skladišču RAO znotraj NE Krško zmanjkuje prostora, reševanje končnega odlaganja NSRAO pa poteka prepočasi, da bi bilo lahko zgrajeno do takrat, ko bo polno začasno skladišče v NE Krško. Da bi bila zagotovljena varnost in kontinuiteta obratovanja NE Krško, bi bilo potrebno razrešiti začasno skladišče znotraj NEK; in sicer za čas, dokler ne bo zgrajeno končno odlagališče. Začasno skladišče bi bilo treba razrešiti do konca leta 1992 oziroma do leta 1993, pri čemer potrebuje investitor za projektiranje in izgradnjo najmanj 18 mesecev. Trditev je torej točna, da bi bilo NE Krško potrebno zapreti celo pred letom 1992, če ne zagotovimo razrešitve skladišča. Poudariti je treba, da bodo vsi objekti pri razrešitvi skladišča izvedeni tako, da se ne bo

spremenil osnovni pogoj iz lokacijskega dovoljenja št. 350/F-6DF/JV leta 1988, po katerem ne sme biti presežena maksimalna ekvivalentna doza sevanja 0,2 mSv/leto, izmerjena na ograji NE Krško.

Sklep št. 2:

Predsedstvo in IS SO Krško menita, da je v javni razpravi možno pričakovati pozitivno mnenje o povečanju začasnega skladišča NSRAO pri NEK le, če se bo temu ustrezno zakonsko trajno uredila odškodnina za uporabo stavbnega zemljišča.

Odgovor:

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča se danes obračunava na podlagi zakona o stavbnih zemljiščih ter dogovora o kriterijih in merilih za določitev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki so ga sklenile slovenske občine. Omenjeni dogovor upošteva kot osnovne kriterije za določitev višine nadomestila: lokacijo stavbnega zemljišča (coniranje mest in naselij vključno s posebnimi pogoji v turističnih krajih) ter stopnjo komunalne opremljenosti zemljišč (cesta, vodovod, kanalizacija, elektrika). Možne so (minimalne - 1,05 krat) povečanje vrednosti točke glede na namembnost zemljišč (industrija, trgovina, stanovanjski objekti), nikjer pa ni upoštevan ekološki kriterij (v pozitivnem ali negativnem smislu).

V primeru NE Krško gre za poseben dogovor, kjer je NE Krško dodatno obremenjena na račun njenih vplivov v prostoru. V tem

primeru je treba ločevati urbano (mestno) rento od nadomestil, odškodnin oziroma povračil za onesnaževanje okolja. To pa bo urejeno z zakonom o varstvu okolja, kot je pojasnjeno v 5. in 8. točki.

Iz zahteve SO Krško ne izhaja povsem določno, kakšno odškodnino imajo v mislih, saj NE Krško že sedaj plačuje odškodnino za stavbno zemljišče (v letu 1990 je znašala cca 8 mio US\$, za leto 1991 pa 11 mio US\$) ali je mišljena renta. Konec leta 1990 je Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo iz Ljubljane v sklopu projekta Analiza in sodelovanje z javnostjo v zvezi z izborom lokacije odlagališča SNRAO ter v zvezi z delovanjem NE Krško izvedla nacionalno ekološko energetska sondažo, raziskavo stališč skupin mnenjskih voditeljev in analizo pisanja tiska o NE Krško oziroma skladiščenje NSRAO. Iz odgovorov anketirancev je razvidno, da ti močno nasprotujejo kakršnikoli povezavi pristanka lokalnega prebivalstva na lokacijo odlagališča NSRAO z boljšimi razvojnimi možnostmi in ugodnostmi, ki naj bi jim jih ponudila republika (t. i. »podkupovanje«). Glede na takšen rezultat, ki odraža mnenje anketirancev, ni mogoče pričakovati, da bi z visoko odškodnino za stavbno zemljišče oz. rento bil odnos lokalnega prebivalstva do razrešitve skladišča NSRAO v NE Krško drugačen oz. pozitiven. Še posebej, ker se z razširitvijo skladišča NSRAO ne bi spremenili osnovni pogoji iz lokacijskega dovoljenja iz leta 1988, po katerem ne sme biti presežena maksimalna ekvivalentna doza sevanja 0,2 mSv/leto, izmerjena na ograji NE Krško.

Sklep št. 3

Skupščina Republike Slovenije mora sprejeti obvezo oziroma jamčiti, da bo s posebnim zakonom do leta 1995 določila lokacijo trajnega odlagališča in ga tudi zgradila.

Odgovor:

Skupščina Republike Slovenije je poleti 1990 obravnavala in sprejela Programske usmeritve Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije. V tem dokumentu, ki predstavlja okvir nalogam in aktivnostim Izvršnega sveta, je zapisano, da bo do leta 1992 pripravljena rešitev za trajno odlaganje nizko in srednjeradioaktivnih odpadkov, ki so sedaj skladiščeni v začasnem skladišču pri JE, katerega zmožljivosti bodo polne do leta 1992. Skupščina R Slovenije je tako že sprejela obvezo, da bo določila lokacijo trajnega odlagališča.

Skladno z navedenim ter skladno z novo prostorsko in okolje varstveno zakonodajo, ki je v pripravi, bo Skupščina Republike Slovenije na predlog Izvršnega sveta sprejela odločitev o lokaciji trajnega odlagališča nizko in srednjeradioaktivnih odpadkov v okviru prostorskega plana Slovenije. Ta odločitev bo sprejeta na osnovi strokovnih podlag za določitev lokacije, presoje ranljivosti okolja, celovite presoje vplivov na okolje in medsebojnega usklajevanja med uporabniki prostora.

Sklep št. 4:

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije naj zagotovi, da sredstva, ki pritekajo v Sklad za urejanje stavbnih zemljišč, ne bodo vključena v proračun občine Krško v skladu z novim zakonom o javni porabi.

Odgovor:

Zakon o javni porabi sicer šteje nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč kot integralni proračunski vir. Še vedno pa je v veljavi tudi zakon o stavbnih zemljiščih, na podlagi katerega so v občinah ustanovljeni skladi stavbnih zemljišč. SO je ustanovitelj sklada stavbnih zemljišč, sprejema njegov finančni načrt, program dela in zaključno bilanco sklada.

Republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora je pripravil stališče, da ne obstajajo razlogi za ukinjanje skladov v občinah in da se nadomestila za stavbna zemljišča še nadalje zbirajo v skladu stavbnih zemljišč in porabijo za namene, ki so določeni v programu sklada. Republiški sekretariat za finance je tako stališče v celoti sprejel.

Zakon o proračunu Republike Slovenije pri določitvi osnove za delitev dopolnilnih sredstev za občine ni upošteval sredstev, zbranih iz naslova nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč.

Sklep št. 5:

V skladu z že dano pobudo Sveta posavskih občin, naslovljeno na republiški Izvršni svet dne 24. 10. 1990, zahtevamo takojšnjo rešitev pravične rente za Posavje.

Odgovor:

Glej odgovor št. 8

Sklep št. 6:

Republiška vlada mora predstaviti svoja jasna stališča do Nuklearne elektrarne kot podedovanega objekta.

Odgovor:

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je v svoje Programske usmeritve, sprejete dne 26. junija 1990, zapisal, da bo »pri industrijski rabi jedrske energije pripravil zakonske podlage za takojšnje zaprtje Rudnika urana Žirovski vrh in JE Krško do leta 1995 (z oceno vseh posledic). Skladno s tem že Analiza razvojnih možnosti energetike Slovenije 1990–2020, ki jo je izdelal Elektroinstitut Milan Vidmar (Ljubljana, September 1990) obravnava scenarije z in brez jedrske energije v Sloveniji. V predlogu Programa prestrukturiranja energije Slovenije (APE, April 1991) je podrobneje razdelan projekt zapiranja NE Krško.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije bo do 1. novembra 1991 pripravil potrebne podlage in sprožil postopke za dokončno odločitev o zapiranju NE Krško (odprto je vprašanje, ali bo o zapiranju NE Krško odločala slovenska skupščina ali pa bo razpisan referendum).

Sklep št. 7

SO Krško zahteva izpolnitev vseh pogojev za varno obratovanje NE Krško do odločitve o njenem zapiranju.

Odgovor:

Republiška uprava za jedrsko varnost (RUJV) je zadolžena za nadzor nad varnim obratovanjem jedrskih objektov v R Sloveniji. Jedrska varnost NE Krško se ohranja na doseženem nivoju, z razvojem jedrske in radiološke varnosti v svetu pa se mora celo povečati, ne glede na to, kdaj bo sprejeta odločitev o njenem zapiranju in kdaj bo elektrarna trajno zaustavljena. Ker bo jedrska elektrarna tudi po zaprtju se nekaj časa jedrski objekt, se bo glede varnosti nadzor v celoti nadaljeval.

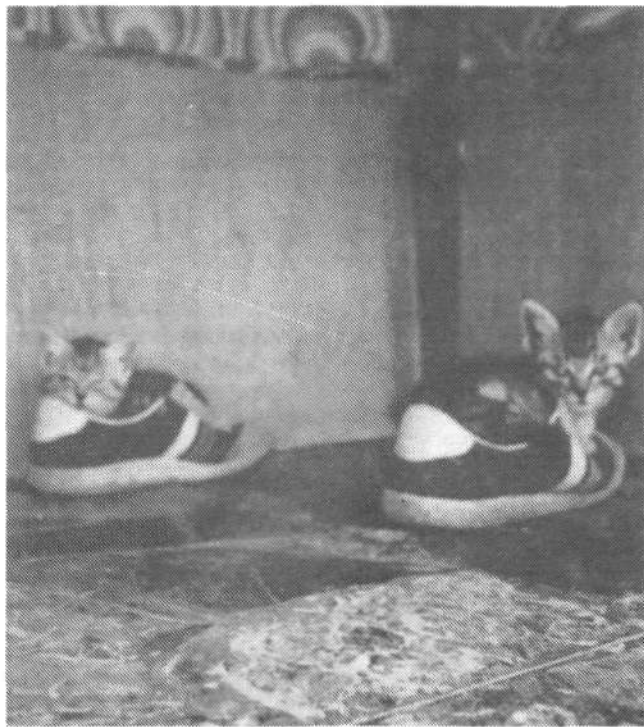

Foto: Gasper Arsenak

Da bi vzdrževali s projektom predvidoma varnost NE Krško in jo tudi stalno izboljševali, RUJV spremlja vse aktivnosti v jedrski industriji v svetu, ki izboljšujejo jedrsko varnost, jih analizira in nalaga v izvajanje elektrarni. Elektrarna uvaja izboljšave tudi samoiniciativno. Izboljšave zajemajo modifikacije, rekonstrukcije ali dograditve tehnologije, stalno dopolnjevanje programov strokovnega izpopolnjevanja delavcev, dodatne varnostne analize, dodatne in nove obratovalne pogoje in omejitve, nova obratovalna navodila in posodabljanja organizacije obratovanja v smislu večje učinkovitosti in jasnejše odgovornosti.

Sklep št. 8:

Oblikovanje in zagotavljanje rente za Nuklearno elektrarno kot jedrski objekt je treba takoj zakonsko urediti.

Odgovor:

V okviru novega zakona o varstvu okolja, ki ga bo Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije predvidoma obravnaval že v mesecu maju, se pripravljajo tudi zakonske osnove za urejanje vprašanj nadomestil (rente) tudi v smislu te problematike v zvezi z NE Krško.

Predlog za izdajo zakona o varstvu okolja z osnutkom določa pojem onesnaževanja tako, da zajema tudi posege v okolje, ki imajo za posledico tveganje ali nevarnost za okolje, pri čemer gre pri dopustnem tveganju za verjetnost, da bo nek dogodek imel posredni ali neposredni škodljivi učinek za okolje, življenje ali zdravje ljudi, ki je v mejah dopustnosti; nevarnost pa je definirana kot tveganje, ki ni več sprejemljivo glede na visoko stopnjo verjetnosti nastanka dogodka ali obsega možne škode.

Zakon uveljavljanja načelo odgovornosti onesnaževalca, ki je v okviru predpisanih ali določenih pravil varstva okolja odgovoren kazensko in odškodninsko za posledice svojega onesnaževanja. Načelo plačila za onesnaževanje (polluter pays principle) določa, da stroške onesnaževanja nosijo onesnaževalci v celoti, pri čemer v odvisnosti od vrste in oblike onesnaževanja nosijo redne in posebne stroške varstva okolja, stroške odprave poškodb okolja, stroške prekomernega onesnaževanja in stroške uporabe naprav, tehnologij, proizvodov in storitev, ki onesnažujejo okolje.

V tem okviru so posebni stroški onesnaževalcev stroški za nadomestila prizadetim za degradacijo okolja zaradi vplivov ali tveganj, ki jih imajo posegi v okolje, kot so:

1. nadomestila za zmanjšanje uporabno vrednost,
2. nadomestila za zmanjšano kakovost bivalnega okolja, vključno z zmanjšanjem zaradi tveganj,
3. nadomestila za oportunitetne izgube zaradi vplivov,
4. nadomestila za oportunitetne izgube zaradi tveganj.

Novi zakon bo uveljavil tudi postopek presoje vplivov na okolje, s katerim se ugotavljajo vse posledice nameranih posegov v okolje. Če se v zvezi z nameranim posegom predvidevajo tudi posebni stroški onesnaževanja v smislu zgornjega odstavka, mora študija vplivov na okolje kot podlaga za izdajo okoljevarstvenega soglasja obsegi tudi območje in subjekte, ki jih bo poseg prizadel. Onesnaževalec mora organu, pristojnemu za izdajo dovoljenja, s katerim se dovoli poseg v okolje, pred izdajo dovoljenja predložiti sporazum ali pisno dokazilo o poskusu sporazumne določitve višine nadomestila (odškodnine) s subjekti, ki jih bo poseg prizadel, če do sporazuma ni prišlo, bil pa je poizkušen, mora nosilec posega predložiti dokazilo o tem, da je vložil zahtevo za določitev višine nadomestil pri pristojnem sodišču, preden se mu izda dovoljenje.

Te določbe bodo skupaj z določbami o dolžnosti izdelave in izvedbe sanacijskih programov onesnaževalcev, katerih posegi imajo za posledico nevarnost za okolje, prekomerno obremenitev okolja in poškodbo okolja tudi podlaga za reševanje nadomestil v zvezi z obstoječim stanjem.

Sklep št. 9.

Prav tako je treba oblikovati zakonska določila za program in financiranje zaprtja Nuklearne elektrarne in njene dekomisije.

Odgovor:

Vprašanje zakonskih določil za program financiranja zaprtja Nuklearne elektrarne Krško in njene dekomisije je v neposredni zvezi s sklepom št. 6 oziroma programom zapiranja NE Krško in bo pripravljen do 1. novembra 1991.

Sklep št. 10:

Dokler je Nuklearna elektrarna jedrski objekt, je treba zagotoviti izpolnjevanje vseh obveznosti do sklada stavbnih zemljišč.

Po zakonu o stavbnih zemljiščih (Ur. list RS, št. 18/84) se plačuje za uporabo stavbnega zemljišča nadomestilo, ki ga je dolžan plačevati neposredni uporabnik zemljišča in sicer iz dohodka (62. člen). Glede na to je jedrska elektrarna kot industrijski objekt po sedanjih zakonodaji dolžna plačevati nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, dokler obratuje oziroma dokler pridobiva dohodek. Vprašanje plačevanja nadomestila za stavbno zemljišče po prenehanju obratovanja NE Krško bo potrebno rešiti v zakonu o ustavitvi in prenehanju obratovanja NE Krško.

Uprava za družbene prihodke je z odločbo št. 4-414-1/91-A naložila Nuklearni elektrarni Krško za prvo tromesečje 1991 akontacijo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča – redni del v skupni višini 2.564.194,80 din. Akontacijo nadomestila za stavbno zemljišče se nakazuje iz poslovnih sredstev NE Krško in ga mora elektrarna načrtovati v poslovnem načrtu in realizirati na osnovi prodaje proizvedene električne energije.

Sklep št. 11:

Trajno odlagališče je treba reševati izven Republike Slovenije, pri čemer je treba računati tudi odpadke iz dekomisije.

Odgovor:

Navedeni sklep je v nasprotju s sprejetim sklepom št. 3 zborov Skupščine občine Krško, kjer se zahteva, da mora Skupščina Republike Slovenije jamčiti oz. sprejeti obvezo, da bo s posebnim zakonom do leta 1995 določila lokacijo trajnega odlagališča in ga tudi zgradila.

Reševanje odlaganja NSRAO izven Republike Slovenije še vedno ostaja ena izmed obveznosti, ki jo je sprejela Skupščina Republike Slovenije v spremembi in dopolnitev družbenega plana R Slovenije za obdobje 1986–1990 (Ur. list RS, št. 2/86 in 23/89), kjer je zapisano, da bodo v okviru reševanja trajnega odlaganja NSRAO enakovredno proučene možnosti odlaganja v druge dele Jugoslavije, v druge države (pod nadzorstvom ustreznih mednarodnih organizacij) in v Sloveniji in Hrvaški.

Možnosti izvoza NSRAO v druge države in v druge dele Jugoslavije so bile proučene, vendar ni bilo pozitivnih odgovorov. Še posebej je treba poudariti, da zaenkrat ne obstajajo pozitivni predpisi, ki bi dopuščali izvoz NSRAO oz. mednarodne transakcije z NSRAO.

Medrepubliška koordinacija R Slovenije in R Hrvaške za področje jedrske energije je na svoji 7. seji dne 26. septembra 1990 sprejela sklep, da niso podane realne podlage za nadaljnjo razdelavo možnosti izvoza NSRAO, niti možnosti odlaganja v drugih delih Jugoslavije. Sprejeta je bila tudi odločitev, da v primeru, da R Hrvaška ne sprejme lokacije odlagališča NSRAO na svojem ozemlju, bosta obe republiki ločeno poskrbeli za trajno odlaganje NSRAO, ki nastajajo pri obratovanju skupnega objekta Nuklearne elektrarne Krško.

Republiki Slovenija in Hrvaška vodita aktivnosti za reševanje odlaganja NSRAO skladno z mrežnim planom, vendar nastajajo določeni časovni zamiki zaradi težav, s katerimi se izvajalci aktivnosti srečujejo pri svojem delu.

Pri skupni oceni količin NSRAO, ki znaša 60536 brutto m³ NSRAO, so upoštevani tudi odpadki iz dekomisije (sprejeto na 7. seji Medrepubliške koordinacije dne 26. 9. 1990).

Sklep št. 12:

Problematiko Nuklearne elektrarne Krško naj v okviru republiškega Izvršnega sveta rešuje samo republiški sekretariat za energetiko, da bi imeli stalni naslov, na katerega bi se lahko po potrebi obračali.

Odgovor:

Zakon o organizaciji in delovnem področju republiških upravnih organov in republiških organizacij ter samostojnih strokovnih služb Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije (Ur. list SRS, št. 5/80, 12/82, 9/85, 14/86, 37/87, 44/87) določa pristojnosti posameznih upravnih organov. Skladno s tem zakonom opravlja Republiški sekretariat za energetiko zadeve, ki se nanašajo na primarno in transformirano energijo, na pridobivanje, predelavo ali dodelavo energetskih surovin in na racionalno ravnanje z njimi ter na rudarstvo. Podobno so določene pristojnosti drugih upravnih organov. Glede na to Republiški Sekretariat za energetiko ne more biti edini naslov, na katerega bi se lahko občina Krško po potrebi obračala, seveda pa je republiški sekretariat za energetiko pripravljen koordinirati aktivnosti, kjer se pokrivajo pristojnosti z drugimi upravnimi organi.

Sklep št. 13:

Od slovenske vlade zahtevamo pismena zagotovila, da bodo zahteve SO Krško, navedene v zgornjih točkah, obravnavane in upoštevane. Brez tega javne razprave o širitvi skladišče NSRAO pri NE Krško ne bomo nadaljevali.

Sklep št. 14:

Delegati SO Krško bodo o problematiki NE in širitvi skladišča NSRAO ponovno razpravljali v roku 60 dni, dotlej pa javna razprava »miruje«.

Sklep št. 15:

Skupščina občine Krško bo na svojem rednem zasedanju dne 13. 3. 1991 imenovala posebno delovno skupino, ki bo skrbela za stalne stike in pogajanja z republiško vlado o celovitem reševanju zahtev SO Krško do reševanja problematike delovanja Nuklearne elektrarne.

Sklepi 13, 14 in 15 ne terjajo posebnih odgovorov Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije.

Številka: 353-05/90-1/33-8
Ljubljana, 3. junija 1991

OE Proizvodnja papirja Krško:

Vidmov PS1 in ekološki program nared za začetek poizkusne proizvodnje

OE Papir se delno poslavljamo od časopisnega papirja. Prenova najstarejšega papirnega stroja za proizvodnjo časopisnega papirja v Jugoslaviji PS1 se bliža koncu, rekonstrukcija in povečava zmogljivosti prvega deinking procesa (to je postopek za predelavo odpadnega papirja) v Jugoslaviji že daje prve optimistične rezultate. Namen rekonstrukcije predelave odpadnega papirja po sistemu deinking je bil na eni strani, da povečamo kapaciteto predelave od 60 na 120 ton/dan, kakor tudi da vgradimo naj sodobnejše sklope in elemente, ki bodo dajali (ob računalniškem vodenju procesa) maksimalno kvaliteto in kvantiteto. Do konca maja smo prišli do 50 % zmogljivosti oddelka, to je do 60 ton predelanega odpadnega papirja na dan. V juniju in juliju moramo izvršiti vse potrebne optimizacije za doseganje 120 ton predelanega odpadnega papirja na dan ob zagotovljeni kvaliteti.

1. junija smo tudi že vstavili sita v sitovo skupino PS1 in jo pognali s hitrostjo 650 m/min. 2. junija smo vstavili izžemalne klobučevine ter stiskalnično skupino prav tako pognali s hitrostjo 650 m/min. V naslednjih dneh smo vstavili sušilna sita v sušilne skupine, prav tako smo jih vsako posebej pognali s hitrostjo 650 m/min. Ko bodo preverjeni vsi posamezni sklopi papirnega stroja, se bo pričela njihova sinhronizacija, za tem pa priprava stroja za zagon s snovjo, kar planiramo

15. 6. 1991. To pomeni, da se bo od takrat naprej pričela neka poizkusna proizvodnja papirja, kjer bomo težili za tem, da se papirni trak kot element proizvoda navija na tambur čim enakomerneje in čim kvalitetneje.

Krmiljenje vseh enot skupaj od natoka papirnega stroja pa do navijalnega aparata (kjer se papirni trak navija na tambur) ureja računalnik firme Siemens.

Novi stroj PS1, ki je bil največja slovenska investicija, bo proizvajal vse od brezlesnih

Foto: Črt Čargo

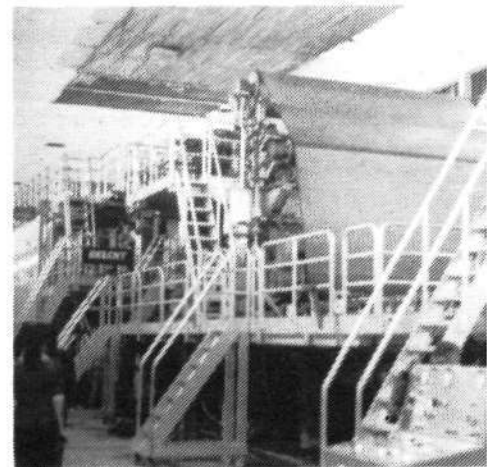

Foto: Črt Čargo

do 100 % recikliranih papirjev oziroma od pigmentiranih brezlesnih do pigmentiranih recikliranih papirjev. **Tudi drugi papirni stroj** danes ne proizvaja več časopisnih papirjev (le izjemoma), temveč revije, alne, pisalne in knjižne papirje.

V prihodnje bo samo še tretji papirni stroj proizvajal časopisni papir. Osnovni razlog za opuščanje proizvodnje časopisnega papirja je predvsem v tem, da so naše produkcije enote dokaj majhne, saj v primerjavi z dnevno

proizvodnjo časopisnega papirja v svetu. Ta znaša 900 ton na eni produkcijski enoti, naša dnevna proizvodnja pa do 150 ton časopisnega papirja.

Poleg tega želi Videm z novimi programi na bazi odpadnega papirja sporočiti potrošnikom nekaj povsem drugega. Ti programi bodo direktno konkurirali masovnim brezlesnim programom. Zaščiteni so z blagovno znamko Frendi.

Jože Raušl

Ekološki projekt Vidma:

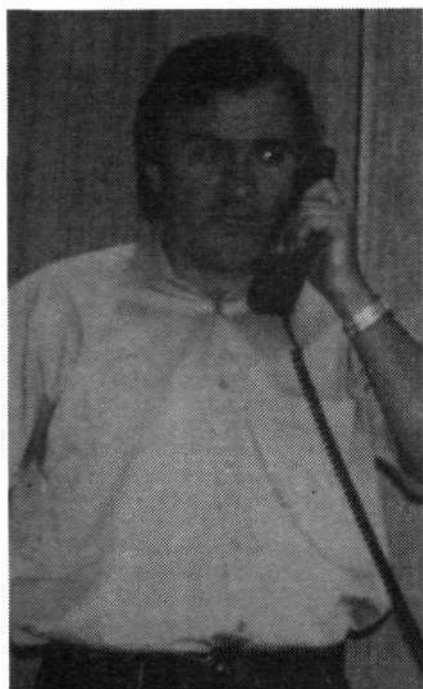
Za znak plavega angela

Naše poslanstvo je v tem trenutku obrnjeno v ekološko prijazne proizvode. To pomeni, da moramo v prvi fazi najprej osveščati javnost. Na ta način seveda lahko vplivamo na večjo porabo papirja, pri čemer bo poudarek predvsem na ekološko prijaznih papirjih. Ne odrekamo se tudi našemu splošnemu načelu, da je papir kultura civilizacije. Znano je sicer, da je rast ali potrošnja papirja v svetu in tudi pri nas odvisna predvsem od gospodarske moči oziroma od gospodarskega razvoja. Potrošnja papirja raste v svetu letno 3 – 4 %. Zanimivo je, da se je v letošnjem letu povečala poraba papirja celo v Jugoslaviji. Na žalost pa ne na račun gospodarske moči, temveč zaradi tega, kar se danes v Jugoslaviji dogaja.

Glede na primerjave med brezlesnimi in recikliranimi papirji lahko navedem naslednje: za eno tono brezlesnega papirja porabimo 5,5 m³ lesa, medtem ko se pri recikliranih papirjih ta vedno v krogu vrača v reciklažo. Drevo se torej poseka le enkrat. Proizvodnja recikliranega papirja prihrani 4000 kWh energije, poraba sveže vode je za približno 28000 litrov manjša, onesnaženje ozračja je za 7 % manjše, onesnaženost vode je manjša za 35 %. To so bistvene prednosti recikliranih papirjev. Seveda je tu ekonomski vidik zelo močan, predvsem takojmenovana ekološka plat ekonomije, ki je v Jugoslaviji nikoli nismo imeli in ki jo bomo morali uvesti. Mi v Vidmu jo že uvajamo skozi ekološko prijazne proizvodnje na eni strani in skozi sanacijo pod naslovom **Ekološki projekt Vidma**, ki je dobil zeleno luč s podpisom 28. 5. 1991 v Ljubljani. Dogovor so podpisali republiški sekretar za varstvo okolja in urejanja prostora g. Miha Jazbinšek in republiški sekretar za energetiko dr. Miha Tomšič, z Vidmove strani pa glavni direktor g. Franc Čargo. Dogovor vsebuje najugodnejše kredite, ki jih bo nudila Mednarodna banka za razvoj za razrešitev ekoloških problemov v Sloveniji. V našem primeru je to zadnja faza čiščenja odpadnih voda, to je biološko čiščenje in izgradnja turboagregata na plin. Razumljivo je, da proizvajalec papirja tudi išče svojo ekonomijo in svoj obstoj. Za nas je pomembno to, da bomo z ekološkim osveščanjem prišli do

tržnih deležev in s tem konkurirali masovnim brezlesnim papirjem. Študije namreč kažejo, da so reciklirani papirji glede na toniranje in reprodukcijo popolnoma enakovredni brezlesnim papirjem. Razlika je le v tem, da so reciklirani papirji nekoliko temnejši od brezlesnih in da se s tem tudi oko manj utruja pri branju. Način trženja tovrstnih proizvodov je podoben trženju masovnih brezlesnih papirjev, kjer pa že imamo 4-letne izkušnje, saj v Titovem Drvarju proizvajamo že štiri leta brezlesne papirje.

Naša strategija trženja recikliranih papirjev je v pripravljenosti celotne družbe in predvsem določenih odločilnih dejavnikov. Tukaj mislim na posamezna ministrstva za zaščito okolja in urejanje prostora pa vse do šolskih oblasti. Čudno se namreč sliši, da so danes odpadne

Jože Raušl

surovine (v našem primeru odpadni papir) obdavčene s 33 % davkom, kakor tudi to, da še nimamo zakonov, ki bi natančno urejali usmerjenost odpadnih surovin tja, kamor spadajo, to je: K proizvajalcu, kot surovino za nove proizvode. Tudi tu smo daleč za Evropo.

Nam v Krškem je cilj, da si čim prej pridobimo za posamezne proizvode – vrste papirjev, ki so izdelani na bazi odpadnega papirja, **znak plavega angela**, ki ga pod strogimi pogoji in definicijo proizvoda, ki je izdelek okolja prijaznih surovin, podeljuje za tovrstne proizvode nemški inštitut RAL iz Bonna. Moram povedati, da se danes na slovenskem trgu že pojavljajo poleg nas proizvodi, ki so deklarirani kot okolju prijazni, ampak pogoje za pridobitev znaka plavi angel bo imel le Videm.

V sklopu svojih aktivnosti je OE Papir konec meseca maja v prostorih LB pred-

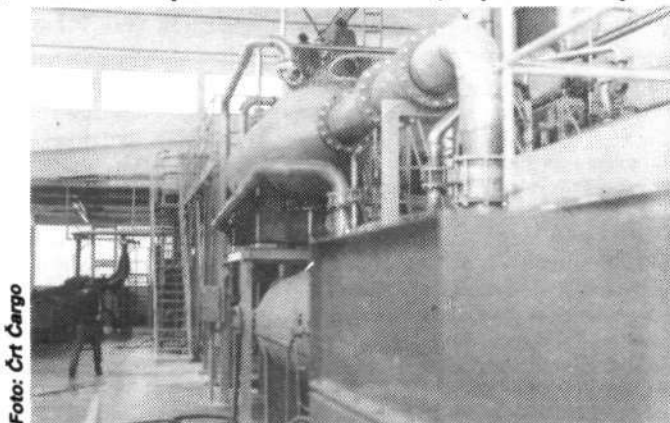
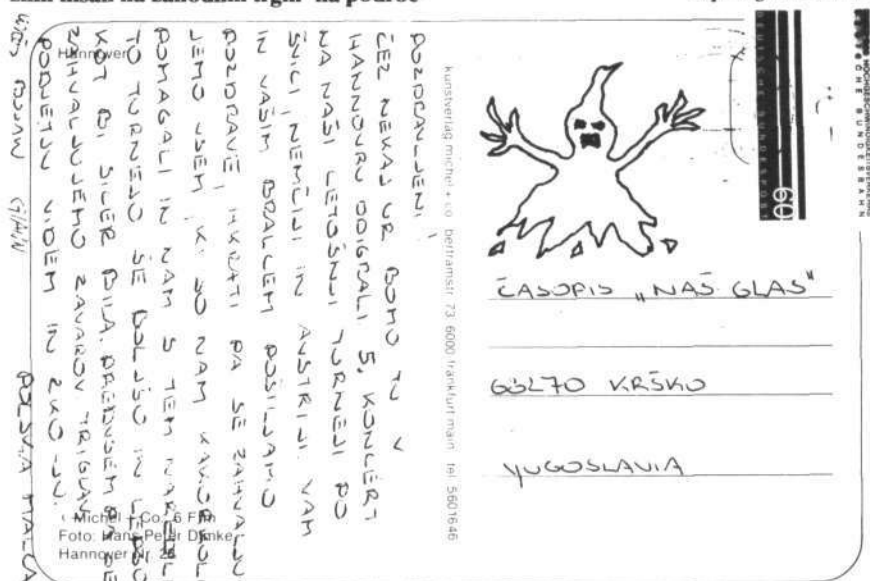

Foto: Črt Čargo

stavil poslovni načrt, ki predstavlja način sistematičnega opredeljevanja celotne poslovne aktivnosti, pa tudi podlago za karšnokoli dokapitalizacijo podjetja. OE Papir namerava še naprej krepiti domači delež časopisnega papirja, obenem pa pridobiti pomemben delež v tržnih nišah na zahodnih trgih na področ-

jih recikliranih pigmentiranih papirjev, kjer bomo trenutno prvi evropski proizvajalec pigmentiranih papirjev na bazi odpadnega papirja. Tovrstne proizvode bomo počasi, vendar vztrajno, nudili tudi domačemu trgu, kjer si obetamo dobre tržne možnosti.

Dipl. ing. Jože Rausl

POLSKA MALCA – Uroš, Bojan in Gianni so se spomnili na Vas in nas. Zdaj so že doma in v prihodnji številki boste lahko brali o njihovi turneji po inozemstvu, kjer so tudi predstavili svojo novo ploščo.

Vidmov projekt za nova delovna mesta

V Krškem je precej pozornosti vzbudila Vidmova trgovina pod mostom, kjer so 1. maja začeli prodajati kompenzacijsko blago, s katerim različni Vidmovi kupci (namesto z denarjem) poravnava svoje dolgove. Malo pa je znano, da se je ideja o tej trgovini porodila v posebni projektni skupini za tako imenovane vzporedne programe, ki so jo v podjetju ustanovili konec letošnjega januarja. Vodenje skupine so zaupali diplomirani sociologinji Dragici Dani.

Skupina šteje osem članov in Dragica Danijeva je vanjo izbrala sodelavce z zelo heterogenih področij, od pravnega preko tehnološkega, kadrovskega do ekonomsko-finančnega. Vsi razen Danijeve sodelujejo pri projektu poleg svojega rednega dela, njihov cilj pa je iskanje in uresničevanje zamisli za produktivno pre zaposlovanje delavcev, torej za odpiranje novih delovnih mest. V ta namen skušajo animirati vse zaposlene, da bi sami prihajali do idej, naloga skupine pa je pomagati posameznim nosilcem idej preko barier, s katerimi se v tem velikem (Vidmovem) sistemu srečujejo na poti od ideje do njene uresničitve. Imeli so že dve akciji "Sodelujte pri kreiranju našega razvoja", odziv je bil dober, ideje so nagrajevali.

Zamisel o trgovini so v skupini razdelali do tiste stopnje, da je bil jasen njen koncept, nato so predlagali novo skupino, ki se zdaj ukvarja z operativno izvedbo trgovinske dejavnosti. Ta se bo verjetno razširila z odkupovanjem starega papirja (z možnostjo zamenjave za proizvode v trgovini), le tehnične pogo-

je za to morajo še zagotoviti, in verjetno bo za ta posel vse nared do jeseni.

Zelo blizu uresničitve je tudi ideja o invalidskem podjetju, ki je sicer že registrirano, te dni pa pričakujejo še odgovor republiškega izvršnega sveta o soglasju, da to podjetje dobi status invalidskega podjetja. Če tega soglasja ne bo, bo ta enota vseeno, vendar v skrčeni obliki, začela poslovati kot podjetje za izdelavo in popravilo paleta.

Razmišljajo še o rešitvah za bazen, delavsko restavracijo, nameravajo postaviti kiosk pred tovarno in še kaj bi se našlo v njihovih načrtih. Doslej so zaposlili 3 ljudi v trgovini; v invalidskem podjetju, če bi dobilo ta status, bi bilo v začetku dela za 38 ljudi. Njihov načrt je: v povprečju 3 nova delovna mesta na mesec, in zaenkrat jim to uspeva.

"Naše delo je delo majhnih korakov v celotnem sistemu Vidma," pravi Dragica Danijeva, "a če samo enemu delavcu zagotoviš delo in z njim eksistenco, je tudi to veliko."

Socialdemokratska stranka Slovenije
Občinski odbor Krško

Obvestilo

Socialdemokratska stranka Slovenije – občinski odbor Krško obvešča vse članke, prijatelje in simpatizerje, da deluje pisarna stranke na Cesti krških žrtev 30 v novih prostorih (bivša stanovanjska skupnost) vsak dan od 16. do 18. ure.

V pisarni lahko dobite vse informacije o delu stranke in o stranki sami. Na voljo so tudi pristopne izjave in razni drugi podatki.

Od 7. do 15. ure se lahko obrnete za obvestila na tel. številko (0608) 21-768 (Darinka Mežič).

Vabljeni!

Predsedstvo SDSS OO Krško

Dragica Dani

Brestaniški praznik:

Slovesen kot vsi pred njim

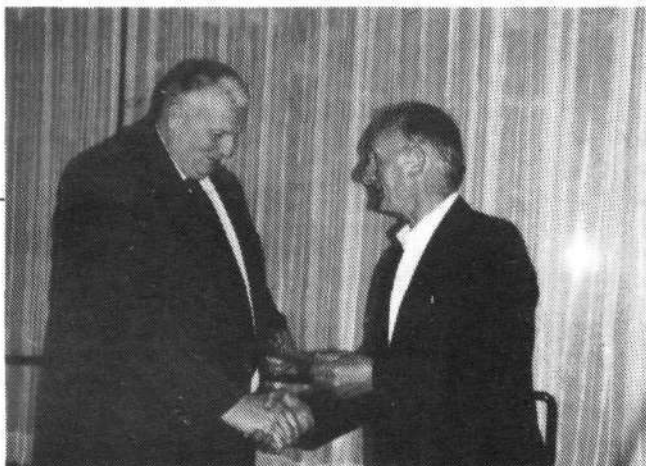
Brestanica je bila prva postaja ljudi iz Posavja in krajev ob Sotli na poti v izgnanstvo. V spomin na tiste žalostne čase so si v tej krajevni skupnosti izbrali 7. junij, dan izgnancev, tudi za svoj krajevni praznik. Že več kot 10 let je to njihov svečani dan. Tudi letošnji je bil in zanj so se pripravili ravno tako skrbno kot vsa leta prej.

Prireditve, kulturne in športne, so se vrstile ves teden. Za začetek je bil nogometni turnir, sledil je turnir v namiznem tenisu. Sredi tedna so se na reviji predstavili otroški in mladinski pevski zbori iz cele krške občine. V petek, 7. junija, je bil dan šole Adama Bohoriča s predstavitvijo dejavnosti in zabavnimi prireditvami. Na zadnji dan praznovanja, v soboto, se je že dopoldne začel teniški turnir na novem igrišču pri Pohletu, popoldne je bila slovesnost ob 100. obletnici ustanovitve čitalnice v Brestanici, zvečer pa so podelili plakete najbolj prizadevnim krajanom.

Ali bi taka praznovanja res morala postati

je prejel srebrno plaketo za svoje petnajstletno delo v krajevni skupnosti in aktivno udejstvovanje v društvih. Bronaste plakete so dobili: Manja Seher za izvajalsko in organizacijsko delo v DPM in drugih akcijah v korist otrok ter požrtvovalno poklicno delo v šoli;

Armin Tomašič je delo v krajevni skupnosti prekinil le v času podiplomskega študija. Sicer pa je od leta 1976 naprej vodil zbor delegatov, bil član in predsednik poravnalnega sveta, predsednik vaškega odbora Brestanice v času najbolj intenzivnega vlaganja v infrastrukturo (to je bil tudi čas samoprispevka) in vsa leta tudi delaven član planinskega in avto-moto društva ter TVD Partizan. Na sliki: Arminu Tomašiču (levo) je izročil srebrno plaketo predsednik sveta KS Brestanica Mirko Avsenak.

preteklost? Predsednik sveta KS Brestanica, Mirko Avsenak, je na to vprašanje odgovoril takole: "Večina prizadevnih krajanov meni, da je tak praznik lep, koristen in potreben. Je dan, ko naj bi vendarle bolj kot sicer razmišljali o sebi in o kraju, kjer živimo. Vsi krajan bi morali biti ponosni na svoj kraj. Morali bi se večkrat vprašati, ali smo kaj oziroma dovolj postorili; morali bi se prisiliti, da postorimo zastavljene naloge, če je le mogoče, do prazničnega dne."

Tako so v Brestanici tudi ravnali. Z velikimi delovnimi dosežki se sicer ne morejo pohvaliti, saj časi niso naklonjeni velikopoteznim akcijam, so pa vendarle uredili nekaj cestnih odsekov, dogradili javno razsvetljavo in odpravili dosedanje akutno pomanjkanje vode v Dorcu. Blizu je dokončanje KATV v trgu. Hkrati že tečejo aktivnosti za uresničitev novih nalog: izgradnje novega pokopališča in šolske telovadnice, regulacije potoka Brestanice in z njo v zvezi priprave zemljišča in infrastrukture za obrtno cono na Sejmišču. Še posebno vztrajno pa si prizadevajo, da bi bil čim prej sprejet zazidalni načrt Dorca, kar bi šele omogočilo nadaljnje konkretne akcije.

V omenjene dejavnosti za krajevno skupnost, in v druge, ki potekajo v društvih in še kje, so nekateri krajan vložili še posebno veliko časa in dela. Tem so v zahvalo podelili plakete krajevne skupnosti. Armin Tomašič

Ob krajevnem prazniku so Brestaničani medse povabili tudi svojega častnega krajana dr. Toneta Ferenc, zgodovinarja, ki je velik del svojega znanstvenega dela posvetil raziskovanju slovenskega izgnanstva, zlasti v Posavju in Obsotelju. Temu žalostnemu poglavju slovenske zgodovine je dr. Ferenc posvetil svoje misli tudi v pozdravu Brestaničanom ob njihovem prazniku.

Dr. Tone Ferenc: Brestanica naj bo kraj zgodovinskega spomina in opomina

Dragi krajan men drage Brestanice!

Tudi letos mi je usoda naklonjena, da se lahko odzovem prijaznemu vabilu sveta krajevne skupnosti, da skupaj z vami praznujem naš krajevni praznik. Da sem lahko na vaš praznik skupaj z vami, mi je še posebej drago zato, ker je letos petdesetletnica žalos-

Verica Kustec za svoj veliki prispevek v DKD Svoboda, posebno za delovanje dramske sekcije, za vzgojo mladih igralcev in literatov in organizacijo kulturnega dogajanja v kraju; Stanislav Čuber za njegov prispevek k izgradnji komunalne infrastrukture, uspešnemu nastopanju ženske odbojarske ekipe v 1. slovenski ligi, za mentorsko delo v strelskem krožku in delo v društvu upokojencev; Vinko Fric za pomemben prispevek pri reševanju komunalnih problemov, zlasti pri načrtovanju izgradnje skupnega kanalizacijskega kolektorja za Senovo in Brestanico ter ureditvi bazena, otroških igrišč, cest itd.; Ivan Pečnik, ki je bil glavni nosilec izgradnje PTT omrežja za Gorico, akcije za modernizacijo ceste Anže-Gorica, vesten član sveta KS in delegat ter uspešen sadjar.

tnega dogodka, ki se ga spominjamo za ta naš praznik, to je začetka okupatorjevega množičnega izganjanja Slovencev. Čeprav se raje spominjamo veselih dogodkov, pa mislim, da ne bi bilo prav, če bi po nemarnem ali celo hote pozabili na ta dogodek, ki je bil zares žalosten.

Pošten zgodovinar bo moral priznati, da v slovenski narodni zgodovini ni bilo prelomnejšega in usodnejše-

ga časa, kot je bila fašistična okupacija 1941. leta. Saj so takrat vsi trije okupatorji, ki so zasedli še preostali del slovenskega ozemlja – posamezne dele (Koroško, Primorsko, Porabje) so imeli že prej, obsodili slovenski narod na smrt in Slovence podvrgli množičnemu izganjanju in raznarodovanju, slovensko zemljo pa nemški kolonizaciji in vsesplošni germanizaciji, italijanizaciji in madžarizaciji. Po skoraj 1500 letih, kar biva naš rod tod, bi moral slovenski narod, če bi zmagači okupatorji, v nekaj desetletjih postati le še zgodovinski pojem. O tem namreč nobeden med okupatorji tisto usodno pomlad 1941. leta ni niti malo več dvomil. Osvobodilni boj slovenskega naroda in tudi drugih narodov je zločinske načrte okupatorjev oviral ali celo onemogočal, dokončno pa jih je – upajmo, da za vse večne čase – odstranila zmaga narodov protifašistične koalicije, med katerimi je bil tudi – in to povejmo s ponosom – tudi naš slovenski narod.

Čutil sem, da to moram povedati ob našem prazniku. Kajti kot človeka in zgodovinarja me moti – da, celo boli, ko se po našem časopisju špekulira na vse mogoče načine, kaj bi bilo, če bi bilo kaj drugače, kot je bilo – največkrat: kako bi moral slovenski narod najti neki "modus vivendi" z okupatorjem in vojno prebiti brez žrtev. Po nemarnem pozabijo ali pa hote zamolčijo neizpodbitno dejstvo, da sta hotela slovenskemu narodu krojiti usodo Adolf Hitler in Benito Mussolini, ki se v svojem takrat še zmagovi-

tem pohodu po Evropi nista marala niti malo ozirati na želje kakšnega slovenskega politika ali se pogajati za nekakšen "modus vivendi" s slovenskim narodom.

Moram priznati, da me včasih zelo preseneča, kako malo je ponekod zgodovinskega spomina. In če bi res veljal izrek, da narod, ki ne pozna svoje prehojene poti, jo mora prehoditi še enkrat, potem se nas Bog usmili. Soudim, da je ravno naša Brestanica med takšnimi kraji, ki morajo vzbujati zgodovinski spomin našega človeka. Zakaj ni ga kraja v Evropi, iz katerega bi šlo na trnovo pot izgnanstva toliko ljudi kot ravno iz Brestanice. Vendar to naj ne bo samo kraj zgodovinskega spomina, temveč tudi opomina. In to opomina zlasti tistim, ki v našem času sejejo seme nacionalne nestrpnosti in šovinizma, ki razpihujejo strasti preganjanja in celo ubijanja. Kot da se iz zgodovine niso naučili ničesar!

V Prešernovem Krstu pri Savici, ki sem se ga pred leti naučil na pamet, se mi zdi najlepši tisti pesnikov stih:

*"da smo očeta enega sinovi,
ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi,
da ljubiti mor' mo se, prav' uk njegovi."*

*S to lepo mislijo v neprijaznem času
končam svoj pozdrav, dragi krajanj,
in vam za krajevni praznik toplo čestitam
s toplimi željami za mir, medsebojno razumevanje, zdravje in srečo!*

Otvoritev teniškega igrišča pri Pohletu – slavnostni govor in prvi udarec z loparjem je imel Ivan Molan. (Foto: Gašper Avsenak)

Ob 100. obletnici ustanovitve brestaniške čitalnice

Natanko pred 100 leti so Ivan Matko, Gustav Unschuld in Jožef Jerman v Brestanici ustanovili čitalnico. Jerman, cesarski svetovalec in deželni poslanec, je bil njen prvi načelnik. V čitalnici so nastali zametki kulturne, telovadne in politične dejavnosti kraja.

Nadaljevalka čitalniškega izročila je današnja knjižnica brestaniškega kulturnega društva Svoboda. Takšna, kot je danes, je delovala že pred vojno. Leta 1941 so Nemci sežgali vse njene knjige in po vojni so jo Brestaničani obnovili. Do leta 1965 je tekla izposoja v elektrarni, kasneje pa so jo preselili v prvotne prostore v stavbo kaplanije. Danes ima okoli 2500 knjig, a Brestaničani menijo, da je to preskromno, zato so želeli ob jubileju obogatiti knjižni fond. Marsikatero knjigo so darovali krajanj. Odzval se je tudi njihov častni krajan dr. Tone Ferenc in knjižnici podaril svoj celotni opus. Njegova dela so bila predstavljena na slovesnosti ob krajevnem prazniku, posvečeni 100. obletnici čitalnice, odslej pa bodo v tej knjižnici stalno razstavljena. Lepo darilo so Brestaničani dobili tudi od občinske Valvasorjeve knjižnice: Ida Merhar jim je na sobotni slovesnosti izročila kar 30 knjižnih novitet.

Krajevna skupnost Brestanica je podelila srebrno plaketo knjižnici kot nadaljevalki čitalniškega izročila ter njenima delavkama, Marici Daugul in Mariji Kavčič, za njuno petindvajsetletno prostovoljno (to je brezplačno) knjižničarsko delo. Na sliki (od leve): knjižničarka Marija Kavčič, predsednik sveta KS Brestanica Mirko Avsenak in častni krajan Brestanice dr. Tone Ferenc na slovesnosti v knjižnici.

Leskovški 1. junij

V spomin na srečno vrnitev izgnancev v Leskovcu že od leta 1980 praznujejo 1. junij kot dan svoje krajevnosti. Praznovanju so resda namenili le en dan, zato pa so se prireditve vrstile od jutra do večera. Še posebno živahno je bilo v šoli in okoli nje, saj se je šola pridružila krajanom s praznovanjem svojega dne.

Osrednja prireditev dneva je bila slavnostna seja skupščine krajevnosti. Njen predsednik Dušan Arh se ob pogledu v preteklo leto dni ni mogel ogniti problemom, ki tarejo krajevnost, najhujša med njimi pa sta pokopališče, ki je premajhno, in neurejena oskrba z vodo v naselju Gmajna. Poleg tega bi bilo za Leskovce nujno, da se končno

uresniči naloga, ki je bila že trikrat v planu Sklada stavbnih zemljišč, pa nikoli uresničena, to je izdelava prostorskega načrta za staro jedro naselja. Kabelska televizija, že zdavnaj plačana pa ne izgrajena, je še eno nezadovoljstvo več. Nekatere od omenjenih stvari so letos uvrščene v občinske plane, vendar to bolj kot veselje vzbuja v krajanah nekakšno nelagodje in nezaupanje do občinske oblasti. Bojijo se namreč, da bo uresničitev njihovih krajevnih potreb "cena", ki jo bodo plačali za to, da bo na njihovem območju nastala posavska sanitarna deponija. Tega, je povedal Dušan Arh, v Leskovcu ne bodo dovolili že zaradi zaščite svojih cest, še bolj pa zaradi varstva pitne vode.

Kljub vsem težavam pa so v krajevni skupnosti vendarle nekaj postorili. Asfaltirali so blizu 3 km krajevnih cest, postavili ulično razsvetljavo na dober kilometer in pol poti in uredili še marsikatero malenkost, pri vsem pa sodelovali tudi s svojim denarjem. Pri vseh teh delih in tudi drugem dogajanju, najsi bo športnem, družabnem ali kulturnem, v takih krajevnih skupnostih, kakršna je leskovška, brez prostovoljcev ne gre. Sreča je, da se taki ljudje še vedno najdejo. Zahvala jim je zadovoljstvo krajanov in pa simbolično darilo v obliki plakete krajevnosti. Letos so njeni dobitniki Marjan Arh, Peter Cesar, Ivan Lapuh, Bojan Petan, Ivan Plevanč, Vili Zorko, Mirko Žagar in Dušan Arh.

In vendarle se nekaj dogaja – v tej hiši bo po končani obnovi Agrokombinatova mesnica, v stavbi, ki se je drži, bo menda zasebnik uredil gostinski lokal. Iz teh prostorov se je slišalo razbijanje orodja tudi tisto soboto, ko je bil v Leskovcu praznik.

Marjan Arh (desno) prejema plaketo iz rok predsednika skupščine krajevnosti Dušana Arha. Dobil jo je za desetletno delo v krajevni skupnosti, še posebej pa zato, ker vztrajno zastopa interese svojih volilcev v občinski skupščini, tako prejšnji kot sedanji.

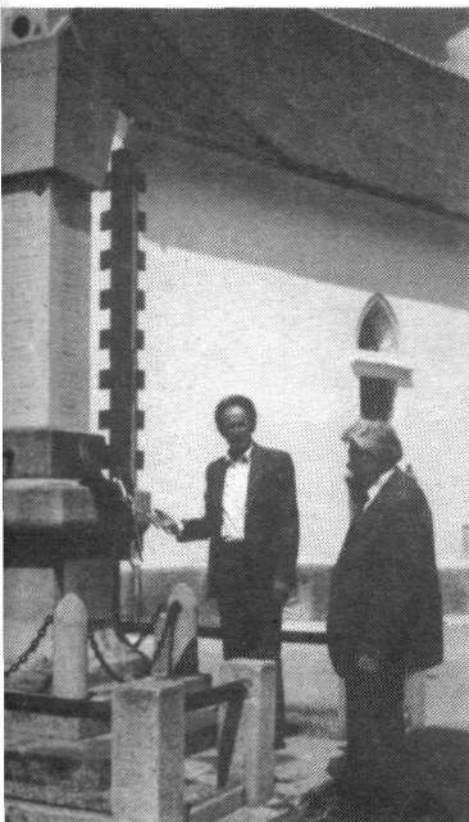

Udeleženci slavnostne seje skupščine: delegati in gostje iz drugih krajevnih skupnosti, predstavniki društev in organizacij v KS, podpredsednika občinske skupščine in njenega izvršnega sveta, borci slovenskega bataljona 1. krajiške

brigade. Eden od njih, Milan Peroci iz Ljubljane (na desni sliki), je udeležence fotografiral za spominski album, v katerem se je od tovrstnih srečanj iz preteklih let nabralo že okoli 900 fotografij. Žal pa na posnetku ni predstavnikov iz po-

bratene KS Lovas na Hrvaškem; zadnji hip so se odločili, da ne bodo odhajali od doma – iz nemirnih krajev v bližini Vukovarja.

Letošnji dan leskovške osnovne šole je bil namenjen zabavi in razvedrilu. Nobenega mirnega sedenja in nobene resnobne proslave. Cel dan so si učenci lahko ogledovali razne zanimivosti, kakršna je bila, na primer, nastop šolanih psov (na sliki), sodelovali so v otroški modni reviji, si dali oblikovati pričeske, nastopali kot pevci in tako naprej. Poleg tega pa so skupaj z delavci šole tudi služili. Pripravili so srečolov, prodajali ocrt krompirček, sladoled, pecivo ter druge jedi in pijaše. Od dela in od sponzorjev (KS Leskovec, Vrtnarstvo Nečemer, gostilna Šolaja, trgovina Pelikan, diskont Sara) se je tistega dne nabralo okoli 80.000 din (bruto). Denar bo šel na hranilno knjižico šolske skupnosti učencev, porabili pa ga bodo za nove lončnice, okrasno grmičevje, športne rekvizite in še kaj. Povejmo še to, da jim je bila tista sobota zares "priznana" kot delovni dan: naslednji ponedeljek niso imeli pouka.

Ob dnevu spomina na izgnance so položili vence k spomenikom padlih: žrtev fašizma, padlih v 1. svetovni vojni in Milke Kerin, po kateri nosi ime osnovna šola. Na sliki: delegacija pri spomeniku padlim v prvi vojni.

Nova kadrovska zasedba:

V krški davčni inšpekciji

"Pravno državo si pri nas vsakdo predstavlja po svoje, malokomu pa je jasno, da to pomeni tudi sila podrobno in dosledno urejene stvari," je komentirala delo svoje ekipe diplomirana ekonomistka Mojca Mirt. Do te ocene se je dokopala potem, ko se je s svojo novo ekipo davčnih inšpektorjev mesec dni uvajala ob pomoči dosedanjih inšpektorjev krške uprave za družbene prihodke. Pravi, da so bile pri nas stvari doslej zakonodajno tako urejene, da se – zlasti s kaznovalno politiko – ni dalo kaj dosti narediti. Sedaj bi morale biti lažje, saj se zakoni spreminjajo in tudi zagrožene kazni so višje. Dosedanje kazni so, po besedah Mojce Mirt, razvrednotile delo inšpektorjev.

Na področju davčne inšpekcije v Krškem namreč sedaj dela novih pet ljudi. Mojca Mirt je svetovalka direktorja UDP, vodi in organizira delo inšpekcije. Barbara Jenkole (dipl. pravnica) je svetovalka zlasti za področje prometnih davkov in inšpektor. Ob niju pa so še trije inšpektorji, ki opravljajo predvsem delo na terenu: Mojca Strle (dipl. organizator dela), Mateja Benje (višja pravnica) in Drago Bučar (višji upravni delavec). Zdelo se nam je prav, da po uvajalnem času predstavimo to delovno skupino, za katero njena predstojnica pravi, da še ni finančna policija in da

tudi ni znano, ali se bo v to smer razvila oziroma ali bo dobila taka pooblastila. Treba je počakati na predpise, ki jih v javnosti še nismo videli, ker se še oblikujejo. Cilj reorganizacije naj bi bila enotna služba za nadzor poslovanja pravnih in fizičnih oseb, najprej pa bo dokončno treba urediti zakonodajo, ki je, za razliko od tiste v tujini, polna lukenj.

Ljudje novosti v zakonih niso poznali oziroma se nekateri niso niti trudili, da bi se z njimi seznanili, kljub temu da so vse novosti jasno obrazložene v reviji Obrtnik, ki jo prejemajo vsi obrtniki. UDP pa je od 1. 1. 1991

razposlala med obrtnike nad 6000 obvestil, navodil, informacij in opozoril. Najprej so stranko ob obisku opozorili na njene dolžnosti in nepravilnosti pri vodenju knjig ter vse pripombe zabeležili v zapisnik. Kazen bo sledila šele pri ponovnih pregledih, če zadeve ne bodo urejene tako, kot bi morale biti. Tudi če bo kdo v prihodnje še prišel k njim po nasvet, ga bo dobil. Je pa Mojca Mirt priznala, da so tako pri uvajanju novih zakonov kot pri izdajanju novih knjig nastajale težave, časovne neusklajenosti, in to je marsikomu omogočilo, da se je za nekaj časa še otrese neugodnih obveznosti. Tako na primer Zvezni pravilnik o uporabi davčnih stopenj in uporabi davčnih olajšav in oprostitev ter o načinu vodenja evidence, obračunavanja in plačevanja davka od prometa proizvodov in storitev velja od prvega aprila letos, obrazci so izšli šele ob koncu maja, davčni zavezanci pa bi morali vse evidence voditi že od prvega februarja 1991. Tudi Pravilnik o vodenju poslovnih knjig je izšel precej pozno; treba pa je priznati, da bi uporabniki lahko novim potrebam prilagodili dosedanje poslovne knjige. Zvezni zakon o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev velja od 1. februarja letos. Zaradi vsega tega nastajajo težave tako pri kontinuiteti vodenja evidence kakor tudi pri inšpekcijskih pregledih. Obstaja tudi slovenska zakonodaja – na osnovi Zakona o dohodnini – ki pa predpisuje podobno evidenco, kot je bila do-

slej, tako da zavezanci vodijo svojo dokumentacijo in evidenco po teh predpisih. Tudi te knjige so izšle ob koncu marca namesto 1. januarja.

Inšpektorji se zavedajo, da zvezna zakonodaja o prometnem davku terja zapleten in nekajkrat ponavljajoč se sistem vodenja evidenc in da ni naletela na ugoden odziv pri zasebnikih, saj dodatno predpisuje evidenco, ločeno za trgovsko, gostinsko, proizvodno in storitveno dejavnost (informacijo o tem objavljamo tudi v Našem glasu!). Zato obrtniki zahtevajo, da republiška skupščina čim hitreje sprejme slovensko zakonodajo o prometnih davkih, kjer bodo te evidences kar najbolj poenostavljene. V krški upravi za družbene prihodke se zavedajo, da bo to resnično tudi treba storiti. So pa tako njihovi delavci kot davčni zavezanci potrebovali čas za prilagajanje in učenje. Kljub temu pa sodijo, da je bilo 2-3 mesece za to dovolj in se bodo zavezanci sedaj pač morali disciplinirati. "Upoštevati morajo navodila, ki so jih dobili," pravi Mojca Mirt, "saj bodo naši inšpektorji sicer svoje delo opravljali korektno, a predpisov se vseeno morajo držati."

Nova ekipa davčne inšpekcije v Krškem.

Informacija o vodenju knjig in ostalih evidenc

Obveščamo vse fizične osebe oziroma zasebnike, ki opravljajo dejavnost in so vpisani v register zasebnikov, da so dolžni voditi naslednje knjige oz. evidences:

I.

Na osnovi 35. člena Zakona o dohodnini (Ur. list RS, št. 48/90) in 3. člena Pravilnika o vodenju poslovnih knjig (Ur. list RS, št. 9/91) je predpisano, da morajo vsi davčni zavezanci od 1. 1. 1991 dalje voditi:

1. knjigo prihodkov in odhodkov (obrazec 5.47) – poslovne spremembe morajo biti knjižene v osmih dneh od izstavitve listine;

2. register osnovnih sredstev (obrazec 5.45) – podatki morajo biti knjiženi ob nabavi osnovnega sredstva;

3. zavezanci, ki opravljajo gostinsko dejavnost, pa morajo voditi še dnevno evidenco nabave in prodaje blaga po artiklih.

Kazenske določbe za zavezance, ki ne vodijo, ne vodijo v redu ali nepravilno vodijo omenjene poslovne knjige oziroma evidences, ki so jih dolžni voditi, določajo, da se lahko kaznuje za prekršek z denarno kaznijo najmanj 10.000 dinarjev po 116. členu, točki 2 Zakona o dohodnini.

II.

Na osnovi 71. člena Zakona o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev (Ur. list SFRJ, št. 4/91), h kateremu je slovenska skupščina sprejela Odlok o soglasju, je bil izdan Pravilnik o uporabi davčnih stopenj in uporabi davčnih olajšav in oprostitev ter o načinu vodenja evidences, obračunavanju in plačevanju davka od prometa proizvodov in storitev (Ur. list SFRJ, št. 22/91), ki se uporablja od 1. 4. 1991 dalje in predpisuje naslednje evidences:

Gostinska dejavnost:

1. knjiga prometa (obrazec KPG) – v njej gostinec evidentira ustvarjeni promet najkasneje naslednjega dne za pretekli dan, ločeno za pijačo, hrano in ostali promet;

2. knjiga obračuna prometnega davka (obrazec KPD) – v njej gostinec evidentira prodajno vrednost kupljenih proizvodov, razvrščeno po tarifnih številkah, v osmih dneh po nastanku spremembe. Podatki se v knjigo obračuna prometnega davka vpisujejo iz obrazca PLG – prejemi list za gostinstvo, ki se izpolnjuje najkasneje naslednji dan za pretekli dan;

3. knjiga nakupa in uporabe reprodukcjskega materiala in opreme (obrazec KRM) – v knjigi mora zavezanec evidentirati nakup, uporabo in stanje nabavljenega materiala in opreme, ločeno za vsako vrsto reprodukcjskega materiala in opreme. Spremembe je potrebno knjižiti v 8 dneh po njihovem nastanku;

4. knjiga žiro računa (obrazec KŽR) – v njej se posamično vpisujejo spremembe o stanju in gibanju sredstev na žiro računu, in sicer najkasneje v osmih dneh od dneva nastale spremembe.

Trgovska dejavnost:

1. knjiga prometa (obrazec KP) – v njej se dnevno knjiži ustvarjeni promet za prodane proizvode. Po preteku vsakih 15 dni oziroma na koncu meseca se v knjigi prometa naštejejo podatki iz vseh stolpcev v obliki vmesnega seštevka, v naslednji vrsti pa se izkaže tudi kumulativni seštevki ustvarjenega prometa od 1. 1. do tekočega obračuna akontacije;

2. knjiga obračuna prometnega davka (obrazec KPD) – v njej se evidentira prodajna

vrednost kupljenih proizvodov, razvrščeno po tarifnih številkah, v osmih dneh po nastanku spremembe. Vanjo se vpisujejo tudi podatki o spremembi cen blaga, vračilu blaga in odpisu blaga;

3. knjiga žiro računa (obrazec KŽR) – v njej se posamično vpisujejo spremembe o stanju in gibanju sredstev na žiro računu, in sicer najkasneje v 8 dneh od dneva nastale spremembe.

Proizvodna in storitvena dejavnost:

1. knjiga prometa (obrazec KP) – v njej se knjiži ustvarjeni promet za prodane proizvode oziroma opravljene storitve dnevno oziroma najkasneje naslednji dan. Po poteku vsakih 15 dni oziroma na koncu meseca se v knjigi prometa seštejejo podatki iz vseh stolpcev v obliki vmesnega seštevka, v naslednji vrsti pa se izkaže tudi kumulativni seštevki ustvarjenega prometa od 1. 1. do tekočega obračuna akontacije;

2. knjiga nakupa in uporabe reprodukcjskega materiala in opreme (obrazec KRM) – to knjigo morajo voditi vsi tisti zavezanci, ki kupujejo material za reprodukcijo oz. predelavo brez plačila prometnega davka in opremo po nižji davčni stopnji. V knjigi mora zavezanec evidentirati nakup, uporabo in stanje nabavljenega reprodukcjskega materiala in opreme ločeno za vsako vrsto reprodukcjskega materiala in opreme. Spremembe je potrebno knjižiti v osmih dneh po nastanku spremembe;

3. knjiga žiro računa (obrazec KŽR) – v njej se posamično vpisujejo spremembe o stanju in gibanju sredstev na žiro računu, in sicer najkasneje v 8 dneh od dneva nastale spremembe.

4. Zlatarji pa vodijo še evidenco o nakupu in predelavi zlata (obrazec EZ) – na osnovi tekočih podatkov o nakupu in predelavi zlata sestavi davčni zavezanec ob koncu leta še letni pregled zaloge, izdelave in prodaje zlatih predmetov.

Knjigo prometa, knjigo obračuna prometnega davka, knjigo nakupa in uporabe reprodukcijskega materiala in opreme, knjigo žiro računa, evidenco o nakupu in predelavi zlata ter prejemne liste za gostinstvo poprej overi občinski upravni organ za družbene prihodke na osnovi 47. člena zakona (Ur. list RS št. 4/91). Knjige je že možno kupiti v knjigarnah.

Kazenske določbe za zavezance, ki ne vodijo točno in ažurno davčnih evidenc, predpisanih s četrtrim odstavkom 47. člena, določajo, da se lahko kaznujejo za prekršek z denarno kaznijo od 4.500 do 45.000 dinarjev na osnovi 62. člena, točka 4, in 65. člena, točka 1 Zakona o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev.

III.

Akontacije in obračun prometnega davka

Ponovno obveščamo vse zavezance, da so dolžni plačevati petnajstredne akontacije prometnega davka in redno dostavljati kopije plačil skupaj z obrazcem PP-ak na Upravo za družbene prihodke (65. člen Pravilnika). Mesečne oz. tromesečne obračune prometnega davka pa morajo na osnovi 67. člena Pravilnika predložiti v 20 dneh po poteku obračunske dobe.

Kazenske določbe za kršitev navedenih določil predvidevajo denarno kazen za prekršek v višini 4.500 do 45.000 din na osnovi 65. člena, točke 2 in 3 Zakona o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev.

IV.

Nabava reprodukcijskega materiala in opreme

Zavezance, ki nabavljajo reprodukcijski material in opremo brez plačila prometnega davka oziroma po znižani stopnji, opozarjamo, da so dolžni prodajalcu predložiti pravilno izjavo in izpolnjeno izjavo z vsemi zahtevanimi podatki na osnovi določil 7. člena Zakona o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev. Fakte za material in opremo morajo obvezno poravnati z brezgotovinskim načinom plačila (z virmanom iz žiro računa kupca na žiro račun prodajalca), sicer niso upravičeni do nakupa brez prometnega davka oziroma po nižji stopnji.

Krško, 29. 5. 1991

Uprava za družbene prihodke
občine Krško

Klub podjetnikov krške občine

Klub podjetnikov krške občine je ustanovljen. Njegov predsednik je Emil Vehovar, podpredsednica Silvana Mozer, v upravnem odboru pa so še Martin Žener, Stanka Vahčić, Zoran Šoln, Andrej Božič in Franc Bogovič. Klub so ustanovili 23. maja pri Treh lučkah na Sremiču in ta lokal so si člani tudi izbrali za svoje stalno (mesečno) shajališče.

Klub podjetnikov je organizacija delodajalcev, ki naj bi v prihodnje zastopala interese lastnikov kapitala, tako zasebnega (imenovanega lastnika) kakor tudi neimenovanega (družbeni kapital). "Kapitalu je pač osnovni cilj profit, ta pa mora plačo delavca obravnavati kot strošek!" je v svojem nagovoru povzel predsednik skupščine Območne gospodarske zbornice dipl. ing. Jože Mulej. Zasebni kapital je sicer pri nas relativno nova vrednota, najlažje pa je za njegove interese skrbeti organizirano. Oblike organiziranja različnih panog in skupin (komunalna, obrtna, zdravniška, odvetniška... zbornica) so sicer različne, a gospodarska zbornica naj bi po besedah Jožeta Muleja bila mesto, kjer se vsi stiki formalizirajo. Preko nje naj bi se krojil uradni odnos med državo in gospodarstvom, zlasti v borbi za novo ali spremenjeno zakonodajo, za čim boljše pogoje gospodarjenja. V te namene naj bi jim gospodarska zbornica zagotavljala strokovno pomoč. Podobno je svoje stališče opredelil tudi Ivan Molan, predsednik krške obrtne zbornice in član občinskega izvršnega sveta. Došedanje združenje obrtnikov se je namreč na novo organiziralo v obrtno zbornico ravno zato, da si bodo lahko v okviru območne gospodarske zbornice zagotovili enakovreden status z ostalimi deli gospodarstva. Drugi cilj je, po besedah Ivana

Emil
Vehovar

Molana, vzajemno povezovanje, saj se posamezni gospodarstveniki znotraj občine doslej niti niso poznali, in tako je včasih kapital (in delo), namesto da bi se obrnil doma, odtekal drugam. V upravnem odboru obrtne zadruge je že predvideno prazno mesto, namenjeno članu iz vrst podjetnikov, ki ga bo lahko zasedel takoj, ko se bodo ti organizirali in izvolili svoje vodstvo.

Na sestanku smo tudi izvedeli, da je trenutno v občini Krško registriranih (torej ustanovljenih) 127 podjetij (d.o.o.), da pa jih, po podatkih SDK, samo 38 živi, kar pomeni, da je bil preko njihovega žiro računa opravljen kakršenkoli plačilni promet. Po istih kriterijih je v Posavju registriranih 370 podjetij, deluje jih pa kakih 70 ali 80.

Skratka: ljudje, ki se skušajo uveljaviti v gospodarstvu, imajo kar nekaj možnosti za združevanje, pa naj bo njegov cilj deloven, družaben, strokovno-izobraževalen, naj skrbi za človeka kot lastnika kapitala ali njegovega strokovnjaka,

upravljalca (managerja). Seveda je bilo zato samoumevno, da smo slišali tudi pripombo gospoda Milana Veneka o zastrašujoči preorganiziranosti vseh teh ljudi, ki da jih vsak nekam organizira, nihče pa zares ne skrbi za pomoč takrat in tam, kjer jo najbolj potrebujejo. Dejstvo je namreč, da se bodo ljudje vključevali tam, kjer jim bo najboljše kazalo, kjer bodo od svojega članstva največ tudi dobili.

Popravek in opravičilo

V prejšnji (7.) številki Našega glasa smo v besedilu z naslovom "Koncert z mašo v krški stari pokopališki cerkvi" po nesreči zapisali, da bo učence glasbene šole na klavirju spremljala Karolina Vegelj-Stopar. Dobili smo pač tako predhodno informacijo in ker je bil v času koncerta Naš glas na veliko v delu, nismo dodatno preverjali – na nesrečo!

Učence glasbene šole Krško je namreč na klavirju spremljal profesor Branimir Biliško, ki je bil tudi na sliki ob prof. Gradišku.

Profesorju in organizatorjem se opravičujemo!

Surovina še vedno odkupuje (in plačuje) papir

Zdaj že znameniti papirni stroj 1, ki bo dnevno požiral na desetine ton starega papirja, je v Krškem vzbudil razprave o odpadnih surovinah, predvsem o papirju. Slišati je bilo pripombe o sramotno nizkih odkupnih cenah zanje, o pešanju zanimanja za to dejavnost in tudi o slabostih pri organizaciji zbiranja in odkupa.

Darinka Račič

Jelka Zidarič iz krške osnovne šole, na primer, je kritiko naslovila na Surovino, ki da zadnje čase niti zabojnika ne pošlje, čeprav so po šolah pripravljeni zbirati papir tudi za drobiž. Od predstavnikov trgovin smo slišali, da njim papirja sploh ne plačujejo. Povprašali smo v Surovini, kako je s tem.

Darinka Račič, ki vodi krško enoto Surovine, je povedala: "Od 1. februarja ne plačujemo več papirja trgovinam, zabojnik pa lahko vedno dobijo in ko nas obvestijo, da je poln, ga v dveh dneh odpeljemo na naše stro-

ške. Kadar pa podjetja, šole ali posamezniki zbrano blago sami pripeljejo k nam, ga tudi plačamo."

Cene so res nizke: 0,60 din za kilogram belega papirja in 0,40 za karton. Šole so malo na boljšem, saj izkupiček ni obdavčen; če gre na njihov žiro račun. Zato ponekod pripravljenost za zbiranje papirja še ni splahnela. Izkušnje z leskovške osnovne šole potrjujejo tudi besede Darinke Račičeve o organizaciji: "Pri nas ni bil nikoli problem dobiti zabojnik," je povedala Nataša Dobrave, socialna delavka na leskovski šoli. "Včasih je bil pri nas po cel mesec, dokler ni bil poln. Učencem je zaslužek od papirja še vedno dobrodošel in konec tega šolskega leta bodo imeli še eno akcijo. Na naši šoli, ki sodi tako rekoč v podeželsko okolje, zberemo povprečno 10 ton papirja na leto."

Zbrani papir Surovina najprej ponudi Vidmu, kadar ga tu ne potrebujejo, pa drugim papirnicam. Na splošno pa je odpadni papir iskana surovina in Darinka Račičeva je prosila, naj povemo občanom, da so pri njih v Stari vasi vedno dobrodošli s svojim nabranim blagom.

Podobno kot za papir velja tudi za ostali odpadni material. V krški enoti mariborske Surovine zberejo na mesec po 90 tisoč kg železa, 60 tisoč kg papirja in 15 tisoč kg osta-

jo, da bo vse teh del skupaj za približno dva meseca. Glavni izvajalec bo Vrtnarstvo Franca Nečemerja, sodelovala pa bosta še Kostak in Cestno podjetje. Dela se bodo začela takoj, ko bo republiški zavod za zaposlovanje potrdil program.

Vrednost teh del je ocenjena na 2,5 milijona din, od tega bo 2,1 milijona din iz občinskega proračuna, medtem ko bo preostalih 400 tisoč din prispeval Republiški zavod za zaposlovanje. V javna dela bodo vključene brezposelne osebe, ki so prijavljene na Zavodu za zaposlovanje. Vsi ti ljudje bodo dobivali nadomestilo, ki jim kot brezposelnim pripada po zakonu, poleg tega pa kot izvajalci javnih del še po 1000 din iz občinskega proračuna. Hkrati gredo tem delavcem vse pravice iz priprave na zaposlitev, stroški za prevoz na delo in prehrano med delom. Izvajalec del bo moral zagotoviti strokovni nadzor, varnost pri delu, zaščitna sredstva in pokritje drugih stroškov.

"Na oddelku za gospodarsko infrastrukturo oziroma v izvršnem svetu smo v pričakovanjih glede javnih del zadržani," pravi Niko Somrak z oddelka za gospodarsko infrastrukturo, ki je imel nalogo, da izdela program. "Zato smo za prvo tako akcijo izbrali manjše število delavcev pa sama nezahtevna dela, in to takšna, ki imajo res javni značaj, ne pa lokalnega. Ko bomo s to prvo skupino dobili izkušnje, bomo morda javna dela prihodnje leto bolj široko zastavili."

lega materiala. Če to vzamemo za nekakšno povprečje in ga pomnožimo s 33, kolikor ima Surovina svojih enot po Sloveniji, potem dobimo kar lepe številke. Skoznje in skozi zavest, da narava ni surovinski vir brez dna, bi morali presojati pomen zbiranja odpadnih snovi.

Odpadni papir najprej sortirajo, ga dajo v stiskalnico, skozi reže napeljejo tri kose žice. Stroj papir stisne in poveže. Šele tako baliran papir lahko Surovina proda naprej. Delo je ročno in zato zamudno. Tu med drugim nastaja razlika med odkupno in prodajno ceno: odvisno od kakovosti dobijo za kilogram papirja od 0,60 do 1,60 din. Na sliki: Tine Kočvar nam je pokazal, kako stiskalnica naredi balo.

Javna dela – tokrat bolj za pokušnjo

V začetku aprila je Republiški sekretariat za delo objavil razpis za zbiranje programov javnih del v Republiki Sloveniji. Razpis je bil odprt do 15. maja, prijave pa so zbirale regionalne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje. Izvajanje javnih del bodo financirale občine in z manjšim deležem Republiški zavod. Krška občina je prijavila program, ki ga bo izvajalo 10 oseb, sicer brezposelnih in prijavljenih na zavodu za zaposlovanje.

Občinski sekretariat za gospodarsko infrastrukturo je program javnih del izdelal na podlagi potreb, ugotovljenih v sekretariatu. Tako bo skupina, ki jo bo izbral zavod za zaposlovanje, urejala spomeniški kompleks Nevidodum na Drnovem, čistila zelenice in ostale javne površine, urejala in popravljala zelenice, ki so bile poškodovane ob jesenski poplavi ali ob gradnji PTT, elektrovodnih napeljav in KATV, čistila črna odlagališča odpadkov in občasno delala pri vzdrževanju javnih poti. Vse to so torej dela, za katera ni potrebna posebna kvalifikacija. Ocenjuje-

Filmski spored za junij

Do konca junija bodo v krškem kinu še naslednje filmske predstave:

- 16., nedelja, ob 18.00: KRVAVI DENAR, ameriški akcijski
- 18., torek, ob 20.00: BOLNIČARJI NA KOLESIH, ameriška komedija
- 20., četrtek, ob 21.00: RAZUZDANKA, italijanska trda erotika
- 23., nedelja, ob 18.00: VARUH ČASA, ameriški znanstvenofantastični
- 25., torek, ob 20.00: BREZ IZHODA, ameriški vohunski triler
- 27., četrtek, ob 21.00: POHOTNE ZAČETNICE, ameriška trda erotika (triler)
- 30., nedelja, ob 18.00: GRDI, POKVARJENI GOLJUF, ameriška komedija

Zaključni izpit brez materinščine?!

Za zaključne letnike srednjih in poklicnih šol se je 5. junija končalo "guljenje" šolskih klopi. Pred njimi so samo še zaključni izpiti. Za učence poklicnih šol so enaki, kot jih je opravila že prejšnja generacija, in sicer iz slovenskega jezika in književnosti, strokovnega predmeta ter praktičnega izdelka z zagovorom.

Učenci srednjih šol bodo imeli veliko lažji zaključni izpit. Vsa slovenska javnost ve za večdnevni protest – stavko četrtošolcev, s katero so si izborili polovično število in možnost izbire predmetov na zaključnem izpitu. Tako bodo imeli izpit samo iz dveh predmetov. Izbirajo lahko med splošnimi predmeti (slovenski jezik s književnostjo, tuji jezik, matematika) ter strokovnimi predmeti, in sicer v kombinaciji: ali dva splošna predmeta ali en splošni in en strokovni predmet.

To je prvič v zgodovini šolstva, da pri zaključnem izpitu ne bo obvezen materni jezik ter v strokovnih šolah strokovni predmeti. S tem je zaključni izpit izgubil osnovni smisel, predvsem v strokovnih srednjih šolah, to pa je sinteza znanj iz stroke.

Smisel v novi obliki zaključnega izpita za četrtošolce vidim predvsem v tem, da imajo učenci možnost izbire predmetov, ki jim "leži", oziroma tistih, ki jim bodo koristili na sprejemnih izpitih na višjih in visokih šolah. Zato pričakujemo, da bodo učenci na zaključnih izpitih zelo uspešni.

Zanimivo je, da se učenci odločajo za tuji jezik, ki je bil šele ob koncu šolskega leta vključen v izbiro za zaključni izpit. Zato sklepam, da pripomba, ki so jo dali stavkajoči četrtošolci, da zaradi časovne stiske in pomanjkanja katalogov znanj zahtevajo morato-

rij na zaključne izpite, ni bila ravno iskrena.

Če bi se šli še naprej to jalovo igro – stavko, bi bili sedaj na potezi učitelji, ki morajo preko noči pripraviti zaključne izpite, ki prvotno niso bili planirani, da ne omenjamo dela drugih učiteljev, ki so se pripravljali za zaključne izpite, pa jih zdaj ne bodo imeli. Vendar se to ne bo zgodilo. Vsi skupaj se spuščamo v nenačrtovan eksperiment: volk sit – koza cela in kar bo, pa bo.

Sicer pa se globoko zavedamo, da so vse te peripetije rezultat slabosti šolskega sistema z ene strani in vmešavanje politike v šolstvo z druge strani. Zdi se mi, da so bili mladi znova samo predmet političnih manipulacij, v katerih pa so tokrat dosegli samo navidezno korist. Žal so se naučili, kako se lahko razvrednotijo družbeni dogovori, kar pa je v nasprotju s tendencami civilizirane družbe.

Globoko upamo, da nas je izučila ta draga šola pridobivanja izkušenj in urejanja razmer v šolstvu na generacijah učencev in da ne bo potrebna še vrsta generacij kot poskusnih zajčkov, preden bo naše šolstvo zopet na trdnih temeljih in si bo ponovno pridobilo ugled, ki mu pripada.

Želimo si, da bi bile naslednje generacije deležne kvalitetnega šolanja, do katerega imajo vso pravico.

Te dni pričakujemo spričevala naših novih učencev, ki bodo zapolnili prazne razrede zaključnih letnikov. Obema generacijama, tako tisti, ki nas zapušča, kot tisti, ki prihaja, želimo lepe in vesele počitnice in veliko uspehov v naslednjem šolskem letu ali poklicu.

Marijana Plavljanič

ostale – očitno tudi za učitelje – zmanjka. Izgovor, da je to v pogojih uvajanja tržnega gospodarstva nujno, je prozoren kvazi argument brez vsakršne teže in bo to ostal vse dotlej, dokler je večina proizvodnih sredstev t. i. družbena lastnina in so potemtakem skoraj vsi delavci zaposleni v državnih službah, enako po tovarnah kot po šolah in bolnišnicah.

V tem trenutku ni glavni problem to, da je denarja malo, temveč to, da se ta skromni dinar, ki ga ustvarimo vsi zaposleni slovenski državljani, skrajno nepravilno deli. In čim globlja je gospodarska kriza, tem bolj nedopustna je nepravilnost pri delitvi. Nujno bi jo bilo torej odpraviti. Toda za to je potrebna odločnost in brezpogojna poštenost. Ne prvega ne drugega pa učitelji pri slovenski oblasti ne vidimo več veliko, čeprav smo verjeli, da po volitvah končno prihaja čas, ko učitelj ne bo več zgolj slabo plačan režimski hlapec.

Pri svojih sindikalnih zahtevah smo maksimalno upoštevali gospodarske in politične okoliščine, toda v nedogled takšno stanje v šolstvu, kot smo mu priča danes, ne more trajati. Pričakovali smo, da bo prišlo do sanacije razmer s kolektivno pogodbo in sistemsko zakonodajo. Toda to se ni zgodilo, ker se je vse drugo zdelo nujnejše. Ob bojkotu pouka četrtošolcev ni bilo nič drugače. Kot že neštetokrat se je preprosto pozabilo na to, da šola z učiteljem stoji in pade.

Posavske srednje šole so se 27. maja pridružile splošnemu protestu proti neustreznosti politiki slovenske vlade na področju vzgojne dejavnosti in šolstva. Zagotovila, da bodo njihove stavkovne zahteve izpolnjene, tudi tokrat niso dobili. Stavke kljub temu niso nadaljevali – odločili so se najprej zaključiti šolsko leto. Vendar stavke s tem ni konec, pač pa je samo preložena.

M.P.

Stavka srednješolskih učiteljev je samo preložena

Motijo se tisti, ki enačijo našo stavko s stavko učencev, ali nas celo obsojajo, da smo jih podpirali in jim bili za zgled.

Stavka je samo pot za doseg cilja. Cilji učencev in naši cilji pa se zelo razlikujejo. Njihov cilj je bil manj dela, naš pa je kvalitetno delo, za katerega polno odgovarjamo. Žal je v sedanjih razmerah stavka edino sredstvo, ki nas lahko pripelje do pravičnega socialno-ekonomskega statusa profesorjev na srednjih šolah.

Trenutno problematiko v šolstvu razlaga pismo, ki so ga posavski učitelji po dvodnevni stavki konec maja poslali izvršnemu svetu Republike Slovenije in republiškemu sekretariatu za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo:

"Naše stavkovne zahteve ostajajo iste, saj v resnici nobena od njih ni bila izpolnjena. Povečanje akontacij za 7,1 %, in to brez računa, je celo nesramna farsa; kako drugače razumeti to povečanje ob podatku, da je bil marca letos povprečni OD v Sloveniji 7.300 dinarjev, torej toliko, kot je znašala tedaj plača več kot polno zaposlenega srednješolskega profesorja z več kot 10 leti delovne dobe?! Ob tem pa – če so v sredstvih obveščanja objavljeni podatki točni – povprečni slovenski delavec nima končanega niti prvega letnika srednje šole.

Po zadnjih podatkih prejema v Sloveniji že okrog 50.000 delavcev zajamčene OD, še več je takih, ki dobijo le malenkost več. Ker vemo, kako se izračunava povprečje, nam je povsem jasno, da določene strukture delavcev dobivajo enormno visoke (in po rezultatih sodeč nezasužene) dohodke, zato pa jih za

Plesalke skupine DiVi na državno prvenstvo

Barbara Požun, Sabina Dobršek, Suzana Kos, Barbara Kurevija in Ema Sunčič so članice mladinske skupine DiVi Plesnega društva Videm, ki se bodo udeležile državnega prvenstva v show danceu. Prvenstvo bo 16. junija v Litiji, krške plesalke pa bodo tekmovala s točko stopa v koreografiji Jadrana Živkoviča iz Ljubljane.

Za zdrave zobe, za najlepše zobe

"Nobena država ni tako bogata, da bi imela toliko zdravnikov, da bi lahko obvladovali samo bolezni zob. Zato smo se lotili preventive in poskušamo, da bi se čim bolj približali idealu medicine: bolezen preprečiti."

Tako je dejal dr. Vrbovšek, predsednik stomatološke sekcije pri Zvezi zdravniških društev Slovenije, ko je pozdravil udeležence slovesnosti ob zaključku letošnje akcije "Za čiste in zdrave zobe in zdravo prehrano". Stomatološka sekcija je organizator te akcije, ki teče v Sloveniji že osem let, v krški občini pa tri. V to preventivno dejavnost so vključeni vsi učenci krških osnovnih šol od 1. do 4. razreda in v njej tudi tekmujejo. V tem šolskem letu so bili najboljši: v krški šoli 3. d razred Urške Breznikar, v Leskovcu 4. a Anice Antolič, v Podlogu 3. razred Jelke Tršelič, v Kostanjevici 3. razred Stanke Kukec, na Senovem 3. a Toneta Petroviča, v Brestanici 4. razred Nade Petrišič, v Koprivnici 1. razred Tončke Kerin, na Raki 4. b Justine Molan; v Podbočju se je najbolj izkazal 3. razred Ivanke Molan, ki je že drugo leto tudi zmagovalni razred v občini.

Glavni strokovni pokazatelj učinka te dejavnosti pa je t. i. KEP, to je povprečno število karioznih, ekstrahiranih (izpuljenih) in popravljenih zob na učenca. V šol. letu 1987/88, tik pred začetkom akcije, je KEP pri učencih 6. razreda znašal 6,72, v preteklem šolskem letu se je pri isti generaciji, ki pa je bila dve leti vključena v preventivo, znižal na 5,47. Letošnja "znamka" je samo še majčkeno višja od 4! Vrednost takega rezultata bi morala biti vsem jasna: manj slabih zob pomeni manj zdravljenja zob, manj okvar žvekalnega aparata, manj potrebnega denarja in ne nazadnje manj bolečin in zoprnega vrtaanja. Otroci so vsaj to zadnje dobro dojele, zato so tudi navdušeno potrdili besede svojega doktorja Fekonje: "Mi smo se dogovorili, da bomo imeli najlepše zobe na svetu!"

Najboljši iz najboljših razredov s svojimi razredničarkami in sestrami, ki delajo v preventivni skupini. Priznanja je prispevala slovenska stomatološka sekcija, zobna krema za cel razred pa je nagrada generalnega pokrovitelja akcije, ljubljanskega Leka. Cela zobozdravstvena ekipa pa je bila še posebej vesela pomoči domačih obrtnikov in podjetij, ki so svojimi prispevki omogočili, da so k nagradi primaknili še komplet dobrih zobnih ščetk in pripravili pogostitev za otroke. Dr. Blandina Markovič, ki vodi mladinsko zobozdravstvo, pa za vso pomoč namenja javno zahvalo krški Ljubljanski banki, Zavarovalnici Triglav, SDK, Agrokombinatu – PE Sadjarstvo in Klavnica, Ivanu Bernardiču, Albini Žnidaršič, gostilni Žolnir, pekarnama Sluga in Papež, otroški konfekciji Tina, diskontu Herakovič, Fruti marketu Hrastnik in Mirku Zrakiču.

Zaplešite v počitnice!

Občinska zveza prijateljev mladine in Plesno društvo Videm pripravljata plesni show program za konec šolskega leta. Poleg domačih plesnih skupin (baletna skupina Plesnega studia Krško, otroška in mladinska plesna skupina DiVi, plesna skupina Aleja iz Brestanice, občinski in regijski prvaki v družabnih plesih) bodo nastopili še odrasla plesna skupina za show dance "M & J step" iz Ljubljane ter svetovni in evropski prvaki v show danceu Mojce Horvat. Prireditelj, namenjena tako otrokom za konec šolskega leta kot tudi vsem ostalim ljubiteljem plesa, bo v soboto, 22. junija ob 19. uri v športni dvorani leskovške osnovne šole. Vstopnice so v predprodaji pri Kompasu.

Zakaj je dr. Boris Fekonja najboljši zobozdravnik za otroke? Za takega so ga izbrali otroci, sam pa je dejal: "Predvsem je treba otroke dobro poznati in biti do njih skrajno pošten. Če ugotovijo, da si se jim zlagal, ko si na primer trdil, da ne bo bolelo, potem pa boli, je zaupanja konec in nič več ne moreš narediti. Sicer pa nisem zobozdravnik s svedrom, ampak zobozdravnik s krtačko. Zaupam v preventivo. Koliko je v resnici vredna, ne bo mogoče nikoli natančno izmeriti, saj se bodo njeni učinki kazali še desetletja kasneje, ko bo na njen račun manj boleznih, med njimi tudi okvar srca in ledvic, ki imajo lahko svoj izvor tudi v gnilem zobovju."

Gostje iz avstrijske Štajerske:

Na obisku pri slovenskih socialdemokratih in v NEK

"Politično stališče o zapiranju NE Krško za sedaj še ni bilo preslikano v načrte resorja za energetiko, ki je kot republiški upravni organ edini pristojen za to, da nam daje ustrezne operativne naloge," je generalni direktor krške jedsrke elektrarne, dipl. ing. Stane Rožman, diplomatsko pojasnil očitno neskladje med besedami in dejanji. V gosteh je (29. maja) namreč imel delegacijo avstrijske socialistične stranke iz dežele Štajerske.

Obisk in razgovor je potekal v organizaciji slovenskih socialdemokratov, očitno kot neka vrsta medstrankarskega meddržavnega sodelovanja, saj je bila po ogledu NEK in razgovoru z gostitelji v popoldanskih urah v Ljubljani predvidena še tiskovna konferenca – skupaj z dr. Jožetom Pučnikom. Štajersko delegacijo je vodil prvi namestnik deželnega glavarja dežele Štajerske, univerzitetni profesor dr. Peter Schachner, z njim pa je bila še vrsta deželnih funkcionarjev (sekretar Socialistične stranke, vodja kluba poslancev, sekretar deželnega glavarstva, sekretar za urejanje prostora, predstavnik agencije za racionalizacijo energetske porabe v komunalnem sistemu...) in dvanajst avstrijskih novinarjev. K tej skupini smo bili povabljeni tudi domači novinarji in to je bilo po svoje dobro, čeprav smo bili, vsaj nekateri, razočarani nad potekom razgovora. Tistega dela namreč, ki smo se ga udeležili. Gostje, predvsem novinarji, so ing. Rožmana zasuli s sila elementarnimi

vprašanji o obratovanju nuklearke, o varnosti tehnologije in varnosti nasploh, o trajnem in začasnem odlaganju srednje in nizko radioaktivnega odpada, o nabavi jedsrkega goriva in skladiščenju iztrošenih gorivnih elementov, o energetske politiki... Ko smo jih poslušali, smo domači novinarji lahko videli dvoje: lastno podobo izpred nekaj let, ko smo se začeli seznanjati s to tematiko, in to, da so Štajerci nastopili neprimerljivo bolj uglašeno in olakano kakor Korošci ob njihovih dosedanjih, lahko bi rekli pohodih na Krško. Ni bilo namreč videti, da bi eni ali drugi vedeli kaj več o vsej zadevi, imeli smo celo vtis, da Štajerce morijo ista stališča in strah pred jersko napravo kakor one druge. A dali so si vse razložiti. Uglašeno so ugotovili, da zgradba, ki raste za upravnim objektom, nikakor ni v skladu s proklamiranim predvolilnim (in še nepreklicanim) stališčem slovenske vlade o čimprejšnjem zaprtju nuklearke... Stane Rožman je imel priložnost, da jim sploh pojasni razliko

med hladno zaustavitvijo in varnim zaprtjem jedsrkega objekta potem, ko ta ni več jdrski, da jim pove ceno takega ukrepa (10 % investicijske vrednosti) in še vrsto drugih stvari.

Zakaj smo bili domači novinarji razočarani! Vsaj nekateri. Čeprav bi se bili že lahko navadili na to, da tuji gostje hodijo v nuklearko predvsem zaradi svojih volilcev in svojih novinarjev. Nekako smo že navajeni, da je o jedsrki elektrarni "vse znano" in kar samoumevno smo pričakovali nekaj drugega. Kaj je tisto, bi težko natanko rekel, a v času, kakršnega živi Slovenija, se teme razgovorov vsiljujejo kar same od sebe. In se tudi ponavljajo: osamosvojitve, razlike med političnimi in nazorskimi poudarki posameznih strank, stališča do "onih drugih", ki "Sloveniji nagajajo"... To, kar smo takrat doživeli (resda pred Mariborom in vsem, kar mu je sledilo), bi lahko za našo samozaverovanost v lastno veliko majhnost bil poduk. Morda tudi nehoti, a gostje iz Avstrije so nam pokazali, da je za njih še vedno resen problem energetska politika in varnost jedsrke naprave, da pa ni potrebe, da bi o slovenski osamosvojitvi in balkanski krčmi, o medstrankarskih vojnah in politiki nasploh razpredali na dolgo in široko, kjerkoli se za to ponudi prilika. Morda pa bi, čeprav nam oni tega niti niso hoteli pokazati, lahko ugotovili, da ima vedno in povsod prvo besedo stroka, resno in odgovorno delo, in te odgovornosti ne odvzame nobena politična barva niti prepričanje.

Dr. Peter Schachner

Da ne bi slovenski novinarji ostali povsem praznih rok, si je naš kolega Krasko (Neodvisni Dnevnik) izgovoril odgovor na svoje vprašanje: "Gospoda prvega namestnika deželnega glavarja, dr. Schachnerja, bi vprašal, kakšen je bil namen obiska njihove delegacije v NEK in kaj bo po današnjem razgovoru sporočil državljanom Avstrije?"

Dr. Schachner: "Zanima nas koordinacija med republiško ravni in NEK, zlasti zaradi notranjepolitičnih razmer. Hoteli smo videti, ali obstajajo na ravni podjetja (NEK) ukrepi za njeno zapiranje, in vidimo, da jih ni, ravno tako nas zanimajo vaši ukrepi za racionalizacijo energetske porabe in iskanje alternativnih virov energije. Pomembno se nam zdi, da se o vsem tem pozanimamo na kraju samem, ne pa da vam samo od zunaj delimo nasvete. Tudi tukajšnje prebivalstvo mora priti do spoznanja, da gre za mednarodno akcijo, ki ima za cilj prenehanje uporabe jedsrke energije. Tega vam od zunaj ne moremo vsiliti, lahko se le med seboj informiramo o problemih. Vsako spremembo energetske koncepcije pa mora sprejeti tudi prebivalstvo. Zato ni dovolj samo, da od zunaj delimo nasvete in obljublamo pomoč. Moramo vedeti, kakšna pomoč bi bila zaželena in smiselna, sem pa proti politiki darov (za razliko od koroškega poslanca dr. Andreasa Wabla, op ur.). Namesto da bi poklanjali finančno pomoč, se mi zdi bolje, da nudimo kredite in tehnološko pomoč."

Černobilski otroci v Nerezinah

Na povabilo Smelta in slovenske vlade je 27. maja prišla v Slovenijo večja skupina otrok iz Rusije in Belorusije. Doma živijo do 300 km oddaljeni od Černobila. Skrb zanje je prevzela Zveza prijateljev mladine Slovenije. Otroci, ki so sedaj v Nerezinah, so prvih štirinajst dni preživel v Zgornjih Gorjah pri Bledu, v domu ZPM Ljubljana – Center, od 10. junija dalje pa je skrb za 47 otrok in 7 spremljevalcev prevzela Zveza prijateljev mladine Krško.

Otroke in spremljevalce, med katerimi so zdravnik, učitelji, medicinska sestra, vzgojitelji in prevajalka, so najprej peljali na ogled Postojnske jame, nato pa v Nerezine, v naselje Počitniške skupnosti Krško, kjer so jih v Pionirskem naselju sprejeli Rezi Pirc, pedagoški vodja, Ivanka Mazi, predstavnica ZPM Slovenije, Stane Iskra, ki bo naslednjih 17 dni skrbel za njihove aktivnosti v okviru programa Šole zdravega življenja – medicinsko programiranega aktivnega oddiha, ki je bil v štirih letih preizkušen na več kot 500 udeležencih in daje odlične rezultate, ter seveda osebje kuhinje v Pionirskem naselju, ki bo skrbelo za prehrano naših gostov.

Že naslednji dan po prihodu je otroke in dokumentacijo pregledala dr. Gabrijela Pleško – Gorenc, spec. medicine dela, prometa in športa. Pri pregledu je ugotovila, da je večina otrok telesno slabo razvitih, da imajo

slabo telesno držo, veliko jih ima ploska stopala, obolenja kože, gibal, zgornjih dihal in ščitnice, opazna pa je tudi slaba prehranjenost. Rezultati objektivnega testiranja (biometrija, obremenilni test in spirometrija) kažejo na slabo telesno pripravljenost in na slabe dihalne funkcije pri skoraj polovici otrok. Aktivnosti bodo prilagojene v skladu z navodili zdravnice tako, da bodo skušali pri otrocih doseči čim boljše zdravstveno stanje. Program bo vseboval tudi šolo plavanja, karateja, predvsem pa veliko gibanja v okolju, ki ima priznan status naravnega klimatskega zdravilišča.

Po sedemnajstih dneh pričakujemo ugodne spremembe zdravstvenega stanja otrok in o tem bomo še poročali. Hkrati pa želimo, da bi ti otroci nekaj dni preživel v prijaznem okolju in da jih ne bi nikoli pozabili.

Letovanje otrok so v organizaciji ZPM Krško omogočili Nuklearna elektrarna Krško kot generalni pokrovitelj, finančno in materialno pomoč pa je nudilo tudi več podjetij in obrtnikov. Območna organizacija sindikatov Posavja ter SO Krško. Vsem se bo ZPM Krško javno zahvalila ob zaključku letovanja.

Marjan Urbanč,
sekretar Območne organizacije
sindikatov Posavja

Prvi pregled je bil že naslednje jutro po prihodu. Potem se je začela šola plavanja. (Foto: Marjan Urbanč)

Obsežen električni mrk – še malo drugače

Izposojeni članek "Obsežen električni mrk", objavljen v Našem glasu št. 7 (23. 5. 91), ne razkriva točnih podatkov o dogodkih, predvsem pa ne o vzrokih, zaradi katerih je do mrka dne 21. 5. 91 sploh prišlo.

Povedati je potrebno, da je bilo napajanje z električno energijo v Posavju, Dolenjski in Beli krajini že pred tem zelo kritično – na meji možnega, saj je bila RTP v elektrarni Brestanica odrezana od glavnega vira napajanja, to je od TE Trbovlje, zaradi sanacije od plazu podrtega droga na novozgrajenem dvosistemskem daljnovodu Trbovlje–Sevnica oziroma Trbovlje Brestanica. Tako je ta del Slovenije "visel" samo na dolenjski zanki, ki poteka iz RTP Beričev–Grosuplje–Kočevje–Novo mesto–Brestanica in iz Laškega, podprta samo z enim agregatom iz TE Šoštanj.

Tako obratovanje je nujno narekovalo velike preobremenitve daljnovodov in pregrevanje vodnikov, kar je imelo za posledico, da je na daljnovodu med Kočevjem in Novim mestom nekaj pred 19. uro pregorel vodnik. S takim defektnim stanjem so se porabniki napajali še do 20.05, nakar je sledil razklop dolenjske zanke v Novem mestu in "MRK" je bil tu, ker je zaradi preobremenitve izpadel še agregat v TE Šoštanj.

Ker pravijo, da ima hudič več mladih hkrati, je pri preizkusnem vklopu daljnovoda iz RTP v Novem mestu proti Brestanici prišlo še do prenapetostnega udara, ki je v RTP

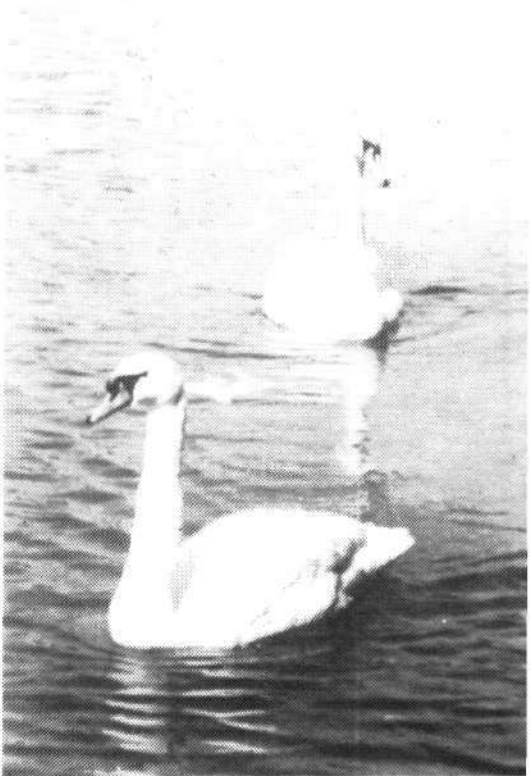
Brestanica razbil katodne odvodnike. Torej še en defekt več.

Dogodki, ki so si nato sledili, so bili usmerjeni k temu, da se čim prej vzpostavi napajanje potrošnikov, vendar je v Brestanico prišla energija po daljnovodu iz Laškega šele ob 20.36, verjetno zaradi ponovnega zagona agregata v TE Šoštanj. Takoj nato smo v Brestanici zagnali en plinski agregat, s tem pa smo zagotovili napajanje v Posavju. Za to področje je "MRK" trajal 31 minut. Med tem časom je bila poklicana od doma vzdrževalna ekipa, ki je nato odpravljala defekt na katodnih odvodnikih in njej gre priznanje, da je bil defekt odpravljen v tako kratkem času ter zagotovljeno napajanje Dolenjske ob 21.25 uri iz Brestanice. Mrk za Dolenjsko in Belo krajino je trajal eno uro in 20 minut, za potrošnike sicer zelo dolgo, za odpravo tako neugodnega defekta pa izredno kratko, še zlasti, ker je bilo potrebno ekipo klicati od doma.

Ta prispevek naj bo namenjen v premislek tudi tistim, ki načrtujejo izgradnjo elektroenergetskih objektov in še zlasti snujejo izgradnjo prenosnih objektov za Dolenjsko in Belo krajino, ki "visi na pajčevini". V nebo štrleči drogovi brez vodnikov in neizgrajena transformacija v Krškem zanesljivo ne bodo rešili kritičnega napajanja Posavja, Dolenjske in Bele krajine. "MRKE" torej lahko še pričakujemo, če ne bomo gradili.

A. G.

Foto: Črt Čargo

Nova prodajna akcija krških vinogradnikov:

“Cviček ostaja paradni konj, le malo ga bo!”

Letošnja vinska letina sicer ne obeta obilja, a dober gospodar ve, da mora kljub pozebi, toči, suši, boleznim in vsem ostalim nadlogam, ki mu pustošijo po vinogradu, delo opraviti dosledno, tako kot bi bila letina izjemna. Med to “delo” sodi tudi skrb za prodajo pridelka, za zbujanje pozornosti pri potrošnikih. Tega se v Agro-kombinatovi kleti zavedajo in direktor organizacijske enote, ing. Darko Marjetič, nam je predstavil novo embalažo, s katero so se ponekod že, drugje se pa še bodo predstavili kupcem.

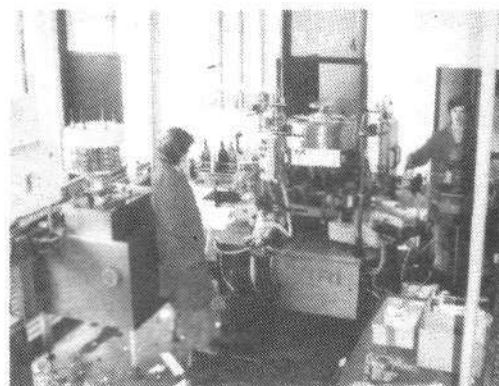
Gre za sistem etiket, ki bodo za vsa vina opremljene z enotnim identifikacijskim znakom (ključ in grozd), barva podlage in napisov pa se bo prelivala od svetlejših k intenzivnejšim, v skladu s kakovostjo vina, ki bo v steklenicah. Pri vrhunskih vinih, ki so jih tržišču že kar nekaj tudi predstavili, bodo skušali kakovost ponazoriti z zlato barvo napisov. Zavedajo se, da je le z enotnim designom izdelka proizvajalec lahko opazen na polici. Postopoma bodo prešli na povsem svojo obliko steklenice, še posebno obliko pa bodo izbrali za cviček, “ki ga edini pridelujemo v tej kakovosti,” s ponosom poudari inž. Marjetič. Cvičku bodo najmanj spremenili tudi nalepko, saj so znameniti “sodi v grajski kleti” že toliko uveljavljeni, da kupci povprašujejo samo po njih. V Kleti bi radi, da taisti cviček še naprej ostane njihov paradni konj.

Lani je bil design njihove etikete za vina v kategoriji pozne trgatve na vinskem sejmu posebno opazen. Previdno povprašamo, ali se je letos “otel” pozebi predel, kjer pridelujejo grozdje za pozno trgatve. Ne, letos je vegetacija tako pozna, da bo vse skupaj pozna trgatve, vendar zato, ker bo grozdje pozno

dozorelo, če sploh bo. S ponosom ob strokovnem uspehu se meša skrb. Že tri leta cvička v Agrokombinatovi kleti primanjkuje in če bo šlo tako naprej, bodo pričeli izgubljati dosedanje stalne potrošnike. Kar veliko truda je treba, da kupce navadiš na svoj izdelek, da si zagotoviš njegovo stalnost. Neradi spreminjajo navade, ko pa jih le morajo, je taka odločitev dolgoročna. Boj za njihovo naklonjenost in zvestobo je treba pričeti znova.

Letos je bila pozeba izredno močna, prizadela je celo področje, tako kombinatove kakor kmečke nasade. Škoda se giblje med 30 in 100 odstotki. Najbolj prizadete sorte so žametna črnina, modra frankinja in rumeni plavec, nekaj manj škode je na sauvignonu in laškem rizlingu. Mladi nasadi so toliko poškodovani, da bo treba trse nadomeščati, čeprav so sprva upali, da tako tragično le ni. Z vsemi ostalimi vred še vedno čakajo, ali bo vlada našla kak način za pomoč prizadetim. Žal je bil že na vabilu, naj sporočijo stopnjo prizadetosti nasadov, pripis, da naj si od pomoči ne obetajo preveč. Tako jim ostaja le čim bolj strokovno delo in propaganda. Mapi za degustacije dodajajo predstavitev

značilnosti posameznih sort vina, zanimiva besedila iz enologije ali zgodovine vinarstva, vse steklenice so opremlili tudi z dodatnimi nalepkami, kjer imajo natisnjene deklaracije, zlasti pa bar kode... Povprašali smo, ali bi jih lahko ogrozil kak zasebni vinogradnik ali zadruga. Menda bi se to zgodilo bolj težko, saj je treba zagotoviti strašno veliko dejavnikov, če hoče nekdo prodreti na tržišče in na njem ostati. “Bilo je tudi nekaj takih, ki so poizkušali na svoje, a niso dolgo zdržali,” pravi izkušeno inž. Marjetič.

Agrokombinatova polnilnica zmore 2.500 litrov na uro in ima dela samo za eno izmeno. Zato so tudi pripravljeni strokovno in kakovostno opraviti ves proces polnjenja tudi za zasebnike, zato si tudi iščejo dodatno delo v polnjenju drugod kupljenih namiznih vin, brez kontroliranega geografskega porekla. Veseli so, da so organizacijsko združeni z družbenimi vinogradi in se lahko ob pomanjkanju dela v polnilnici odpravijo v vinograde, kjer je med sezono vedno dovolj dela, le sezonskih delavcev je treba najeti manj.

Predstavitve svojih vin organizira Agrokombinatova klet po vsej Sloveniji. Zadnja je bila ob otvoritvi Karavanškega predhora in od tam so nam prinesli tudi posnetke. Predsednik sončne vlade Peterle in senčne Pintar sta se s svojo družbo sprehodila ob vseh stojnicah. Tako sta se oba ustavila tudi pri Agrokombinatovi. Menda je pa vino prav steklo šele po otvoritvi predora, ko so z one strani prišli v Slovenijo na obisk avstrijski politiki. Takrat so, po njihovem zgledu, tudi naši veljaki prešli od piva k vinu. Tudi sicer cviček izvažajo v Avstrijo in Nemčijo.

Iniciativni odbor za ustanovitev
Kmečke zadruge Krško
Cesta Krških žrtev 30
68270 Krško Telefon: (0608) 32-742

Odporno pismo kmetom Krškega, vodstvu Mercator-Agrokombinata Krško, IS Republike Slovenije, IS SO Krško, poslancem RS

Iniciativni odbor za ustanovitev kmečke zadruge Krško se je sestal v ponedeljek, 20. 5. 1991, in sprejel odločitev o posredovanju ODPRTEGA PISMA vsem kmetom Krškega in kooperantom Mercator-Agrokombinata Krško.

Spoštovani!

Ugotovili smo, da udeležba na sestankih, ki jih je sklical direktor Mercator-Agrokombinata s kooperanti, ne more biti odraz podpore poslovnim usmeritvam družbenega podjetja M-AK, saj se je sestankov udeležilo (na štirih lokacijah) le 33 (triatridet) kooperantov od 493 članov, ki na samih sestankih niso podprli poslovne politike podjetja in niso bili pripravljeni sprejeti nobene funkcije za t.i. upravni odbor PE Zadruga. Ljudje so (tokrat brez Kmečke zveze, ki je baje kriva za vse) sami ugotovili, da gre zgolj za farso, v kateri naj bi člani organov igrali burkeže.

Ve se, da ni bil izpolnjen noben dogovor med kmeti in vodstvom Agrokombinata, ki je bil odločen za uspeh referenduma v letu 1989. Poglavitne zahteve ob razpisu referenduma so bile:

- enovito podjetje Mercator-Agrokombinat obstaja le do izida združne zakonodaje, po-

tem se kmetje ponovno izrečejo o nadaljnji obliki Zadruga ali kakšni drugi obliki;

- da se statut podjetja sprejme le ob soglasju vseh PE.

Navedene zahteve niso bile izpolnjene.

Zato smo se odločili, da ne moremo biti vključeni v noben organ upravljanja, ki ga je določilo vodstvo M-AK. Odločitve so na skupščini podjetja sprejete kljub nasprotovanju predstavnika kmetov, ki ima po novem le 2 % glasov na osnovi kapitala. Mercator pa ima 51 % glasov, kar pomeni, da je tudi 51 % podjetja v lasti Mercatorja iz Ljubljane. Vsi pa vemo, da so Agrokombinat, ki je nastal iz kmetijskih zadrug, ustvarili delavci in kmetje Agrokombinata, sedaj pa se je vodstvo podjetja odločilo podariti 51 % Mercatorju.

Navedeni in ostali razlogi nas silijo k odločitvi, da v takem podjetju nočemo sodelovati kot sokrivci (upravljalci), pa tudi ne želimo

vplivati v taki strukturi M-AK. Pripravljeni smo počakati na sprejem ustrezne združne zakonodaje in takoj nato organizirati kmečko zadrugo.

Zahtevamo pa:

- da IS Republike Slovenije čim prej pripravi združno zakonodajo in da jo poslanci RS sprejmejo po najkrajšem postopku;

- da se na izvršnem svetu občine in na zasedanju skupščine občine Krško obravnava navedena problematika in da se zavzamejo določena stališča;

- da se v nove poslovne prostore v Žadovinku ne vseljuje nihče, dokler se ne razreši lastnina, ker je bil investitor bivši TOK;

- da je glede na poteke sestankov s kooperanti iniciativni odbor za ustanovitev kmečke zadruge edini legitimni predstavnik kmetov v vseh pogovorih, saj so na skupščini podjetja sprejeli spremembe statuta v škodo kmetov, brez koordinacije s kmeti in ob nasprotovanju predstavnika kmetov;

- da Agrokombinat preneha s kakršnokoli reorganizacijo dela v sektorjih, ki tako ali drugače poslujejo s kmeti in za kmete, dokler ne bo znana združna zakonodaja;

- da se ne opuščajo programi proizvodnje pri kmetih, ki so že utečeni in predstavljajo perspektivo slovenskega kmetijskega programa;

- da se sedanji predstavnik kmetov v skupščini podjetja ne zamenja na zahtevo vodstva, ker bomo sicer izvedli traktorsko blokado Krškega ter s tem opozorili javnost na nepravilnosti in krivice, ki jih kmetje preživljamo;

- po nastopu pogojev za formiranje kmečke zadruge kmetje ne bomo priznali spornih odločitev skupščine podjetja in tudi ne materialnih odgovornosti, ker je naš predstavnik vedno preglasovan, kadar se ne strinja s predlogi vodstva.

Če se navedeno ne bo upoštevalo, bomo kmetje primorani organizirati protestni zbor in s traktorji zapreti vse dostope v Krško ter na ta način opozoriti širšo javnost na naše probleme.

Krško, 27. 5. 1991

Iniciativni odbor

Kmetijski zavod Ljubljana
Kmetijska svetovalna služba Krško
CKŽ 59, 68270 Krško
Tel. (0608) 22-352

O B V E S T I L O

Vse kmete obveščamo, da je Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano razpisal "finančne intervencije za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnjo hrane za leto 1991".

V letu 1991 so predvidene naslednje finančne intervencije, ki jih lahko kmetje uveljavljajo:

GOVEDOREJA:

- obnova črede plemenskih krav (prvesnice)
- predviden je regres za nabavo kvalitetnih plemenskih krav iz kotrole A;
- regres za zavarovanje plemenskih živali;
- podpora za koncentracijo in prirejo mleka in mesa, kar pomeni, da bo možno uveljav-

ljati podporo za novogradnje in rekonstrukcije hlevov za molznice, pitance in kombiniranih hlevov; za novogradnje spremljevalnih objektov, kot so silosi, seniki, jame za gnojevko, izmolzišča, mlekarne (v hlevih), gnojišča; za nakup in montažo naprav oziroma opreme.

Za novogradnje velja omejitev za 25 molznic v nižini in 10 v ostalih predelih oziroma 50 pitancev v nižinah in 20 v ostalih predelih.

PRAŠIČEREJA:

- regres za nabavo plemenskih živali;
- podpora za koncentracijo prireje prašičjega mesa (proizvodnja pujskov najmanj 11 pl. svinj in največ 50, pitancev najmanj 50 in največ 300, ter kombinirani sv. hlevi za najmanj 11 + 80 in največ 30 + 220).

KONJEREJA:

- regres za obnovo črede plemenskih kobil;
- podpora razvoju reje konj za meso (namenjena za novogradnje in rekonstrukcije hlevov, novogradnje spremljevalnih objektov, nakup in montažo opreme).

DROBNICA:

- regres za plemenske živali;
- podpora za razvoj mlečne in mesne reje drobnice.

KUNCEREJA:

- podpora za razvoj reje kuncev.

ČEBELARSTVO:

- regres za selekcionirane matice.

RIBIŠTVO:

- podpora ureditvi ribogojnic.

TRAJNI NASADI**VINOGRADI:**

- regres za cepljenke (pridelovalci morajo imeti najmanj 0,6 ha vinograda in morajo biti vpisani v register pridelovalcev grozdja).

SADOVNJAKI:

- regres za sadne sadike (zasajeno mora biti najmanj 0,6 ha sadovnjaka oziroma 0,2 ha

površin pri jagodičevju in lupinarjih).

Poleg navedenega je možno pridobiti še podporo za razvoj **zelenjadarstva** in ostalih dopolnilnih dejavnosti, kot so npr.: **turizem na podeželju (kmečki turizem), obdelava le-sa, predelava mleka, predelava sadja, predelava grozdja, rastlinjaki, proizvodnja gob itd.**

Za kmetije na območjih občine, ki se štejejo za demografsko ogrožena, je možna prijava na natečaj, po katerem naj bi bila ta področja deležna še dodatnih vzpodbud. **Razpis je bil objavljen v Uradnem listu št. 15/91, podrobno obvestilo o njem pa v Našem glasu št. 6, 9. maja 1991.**

Pri vseh navedenih posegih je možno uveljaviti le del "pomoči", za ostalo pa mora kmet imeti sam zagotovljena sredstva. Denar iz proračunskih virov bodo kmetje dobivali po dotokih v proračun, se pravi, da bo potrebno marsikdaj nanj čakati zelo dolgo.

Zahtevke lahko uveljavljajo vsi ne glede na sektor lastništva, torej tudi tisti proizvajalci, ki niso kooperanti. Pogoj je, da je investicija končana v predvidenem roku in da so sredstva namensko porabljena. V ta namen se sklene posebna pogodba, s katero dobitnik sredstev s hipoteko jamči namenskost porabe denarja.

Pri dopolnilnih dejavnostih na kmetijah je pomembno vedeti, da mora biti dopolnilna dejavnost le del ureditve celotne kmetije in da mora po končanju omogočati skupno zaposlitev vsaj dveh oseb.

Podrobnejše informacije bodo objavljene v **Kmečkem glasu**, kmetijski svetovalci bomo posamezna poglavja podrobneje predstavili po radiu Brežice v naslednjih dneh. Posameznik pa lahko informacije dobi na kmetijski svetovalni službi v Krškem, na sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino občine Krško.

Turistična video kasete o kmečkih opravilih

Za krški aktiv kmečkih žena se stvari z demokratizacijo očitno niso veliko spremenile. Težje jim gre, tako kot vsem v naši družbi, sicer jim pa dela zlepa ne zmanjka. Če je treba, si ga še nekaj dodatno naredijo. Tako so v soboto, 30. maja, na Pletelj pod Zdolami ponovno organizirale košnjo tako, kot so jo imeli včasih na vasi. S kosci ob jutranjem svitu, kosami, brusi, fruštikom, obračanjem, nakladanjem na zaprežne vozove, tlačenjem... Skupaj so stopili kmečke žene in moške, Kramžerjev Jože je "posodil" travnato pobočje, povabili so snemalca in posneto gradivo je sedaj v obdelavi. Poleg kmečkih opravil bodo na kaseto zabeležili tudi znamenitosti krške občine.

Akcijo koordinira in vodi občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov,

kasete pa je plod njihovega prepričanja, da je na področju turistične propagande v naši občini narejenega premalo. Javno promocijo v tujini bo kasete doživela prvo nedeljo v septembru letos, ko je v prijateljski občini Obrighheim Kilianov sejem, kjer se menda zberejo vsa domača društva, in tja so letos njihovi krščanski demokrati povabili svoje krške prijatelje: aktiv kmečkih žena bo organiziral prodajo svojih (že vsem znanih) dobrot iz domače kuhinje, pokazali jim bodo kaseto in morda prispevali svoj delež k razvoju turizma v naši občini.

Medtem ko so starejši že bili pri »fruštiku«, so mlajši še delali.

Še o obisku obrigheimskega zbora v občini krško

Poročali smo že, da so nas prav v dneh, ko smo bili v skrbeh zaradi naših političnih zapletov, obiskali prijatelji iz Obrigheima. Mešani pevski zbor Saengerkranz-Frohsinn nam je pripravil bogat kulturni program, s katerim je nastopil 18. maja v kulturnem domu v Krškem in 19. maja v brestaniški baziliki.

Ob prazniku občine Krško želimo o kulturnem poslanstvu prijateljev iz Obrigheima še spregovoriti. To zlasti zato, ker gre za zbor, ki ima že 114-letno tradicijo. Zbor se posveča tako posvetni kot cerkveni pesmi. Kar pa nas posebej preseneča, je slovenska pesem. Naše pesmi, kot so Na Gorenjskem je fletno, Ko so fantje proti vasi šli, Pa se sliš'..., znajo kljub jezikovnim posebnostim slovenščine zapeti prav prijetno, pristrčno in kvalitetno. Če pa jih zapojejo skupaj z nami, bodisi v dvorani ali na prostem, tedaj postanejo že "pravi Kranjci".

Na koncertu v kulturnem domu v Krškem je zbor Saengerkranz-Frohsinn nastopil z bogatim programom. Najprej je s sedmimi Mo-

zartovimi pesmimi obeležil jubilej skladatelja, v nadaljevanju koncertnega programa pa prikazal pesmi iz Anglije, Irske, Italije, Grčije, Nemčije in Slovenije. Pesem "Odgovor pozna samo veter" pa je bila lastna in vsebinsko sodobna. Avtor pesmi je pevovodja zbora Saengerkranz-Frohsinn, g. Karlfried Olbert.

Slovesen zaključek koncerta v Krškem je bil skupni nastop zborov Saengerkranz-Frohsinn, MoPZ Brestanica in MePZ "Viktor Parma" s pesmijo K. Pahorja Pa se sliš'.

Nastop zbora Saengerkranz-Frohsinn v brestaniški baziliki med mašo je ljubiteljem pesmi dal posebno zadovoljstvo. Ta cerkev je izredno akustična. Prav ta lastnost je kvalitetno zapeti pesmi obrigheimskega zbora dala svojstven izraz. Menimo, da se je zadovoljstvo odražalo tako med poslušalci kot med nastopajočimi pevci.

Posebno zahvalo gostom je izrekel predsednik IS SO Krško g. Franc Černelič. V spomin na nastop v brestaniški cerkvi je g. Černelič gostom izročil zbirko slovenskih cerkvenih pesmi.

Tridnevno gostovanje prijateljev iz Obrigheima je med vse nas vneslo določeno poživitev in košček Evrope v kulturi, prijateljskem vzdušju in humorju.

Ob prazniku občine Krško želimo, da bi ga z nami praznovali tudi naši prijatelji. Obenem se jim zahvaljujemo za vse želje, izrečene ob njihovem slovesu. Naša pozdravna praznična pesem naj velja tudi njim.

Štefan Marjetič

mojstrovina, saj je šlo za veliko košaro z zajčkom iz nebeško dobrega ajdovega in maslenega testa – prava poslastica.

Nagrade za prva mesta so bile bombažne spalne vreče. Toni Petrovič, vodja Jezikove nedelje, je zbranim planincem v kratkem nagovoru lepo razložil, da se letos planinci vključujemo v akcijo "Varujmo okolje". V planinske kočice bomo za prenočevanje nosili s seboj bombažne spalne vreče, s tem bomo zmanjšali potrebo po pranju rjuh v kočah in otekanje škodljivih detergentov v podtalnico. Druga nagrada je bilo kosilo za dve osebi v koči na Bohorju. Tudi vsem drugim planincem priporočamo dobro in poceni nedeljsko kosilo iz Katičine kuhinje na Bohorju.

Da bi bilo na Bohorju lepo, prijetno in zabavno, so se resnično potrudili Toni Petrovič, Boris Jevšnik in Nada Jelenko.

Modelarski miting v Krškem

V nedeljo, 23. junija ob 10. uri bo na modelarskem letališču pri Žadovinku ponovno miting. Pripravili ga bodo člani krškega kluba, nanj pa so povabili stalne

Za lepše mesto!

Zelo radi se predstavljamo kot dežela na sončni strani Alp, toda marsikaj bomo morali še postoriti, da bo ta, s soncem obdarjena dežela, res vredna ogleda in priznanja vseh, ki prihajajo k nam. Številni kraji v Sloveniji že vrsto let tekmujejo med seboj za najlepše urejenega, kar jim nadvse uspeva.

Za lepšo podobo našega mesta storimo to tudi mi. Ne bo nam žal.

Zato vas vabimo k sodelovanju, da:

- očistimo mesto in njegovo okolico vse navlake, ne odlagamo odpadnih predmetov in ne puščamo smeti kjerkoli;
- uredimo parkirne površine, zelenice in cvetlične grede ter skrbimo, da bodo vse leto urejene;
- okitimo naša okna in balkone z rožami, da bodo odsevala značilnosti slovenskega doma;
- tudi naši vrtovi naj imajo urejen videz;
- skrbimo, da bodo naša dvorišča, okoli stanovanjskih blokov, poslovnih prostorov in podjetij čisti in urejeni;
- bodimo "zeleni stražarji" pred nepremišljenimi onesnaževalci.

Res ni treba veliko! Že z majhnim trudom in domiselnostjo bo jutri podoba našega mesta lepša. Priprani smo, da se boste odzvali našemu vabilu.

Turistično društvo Krško bo s svojo komisijo za ocenjevanje vse leto spremljalo vaša prizadevanja, najboljšim pa ob koncu leta podelilo priznanja in grajalno tiste, ki si to zaslužijo.

Ne odlašajmo, začnimo takoj!

Naj bo odslej naše mesto – tudi moje mesto!

Turistično društvo Krško

Planinsko društvo "Bohor" Senovo

Pretekla meseca sta bila za nas "planinsko uspešna". Devetih izletov po Zasavju se je udeležilo skoraj 600 mladih planincev z mentorji in vodniki. Povzpeli so se na Šmohor, Kal, Mrzlico, Gore, Kopotnik, Kum, Janče, Bohor, Zagaj, Kumrovec, Boč, in Lisco. Zaradi slabega vremena smo morali izlete večkrat odpovedati ali vsaj prestaviti zadnji trenutek. Pri tem se zahvaljujemo za razumevanje prometnikom in soferjem Izletnika.

Jezikova nedelja na Bohorju je kljub slabi vremenski napovedi dobro uspela. Prispelo je preko 250 planincev, največ jih je bilo iz PD Lisca, Videm, Štore in domačega društva Bohor. Na ocenjevalno mizo je priromalo 12 jezikov in stroga komisija je tudi letos za najbolj originalen proglasila jezik, ki je pripadal planinski skupini iz Planine – PD Lisca. Iz dveh raztrganih kvedrovcev sta molela dva posušena jezika, na tablici pa je blestel napis "Naša pot v Evropo". Drugo mesto je dobil jezik iz Hotela Sremič – prava kulinarična

goste svojih prireditev: slovenske, hrvaške in avstrijske modelarje.

Pričakujejo, da si bodo obiskovalci lahko ogledali 20-25 modelov in mojstrovine, ki so jih z njimi sposobni napraviti njihovi lastniki – običajno tudi izdelovalci. Zelo veliko si organizatorji obetajo od gostovanja Avstrijcev, s katerimi so prijateljske stike navezali preko neke tamkajšnje prodajalne z tovrstno opremo. Pravijo, da če si bodo Avstrijci upali čez mejo, bodo s seboj ponovno pripeljali "kakšno pošteno letalo" in z njim pokazali prave zmogljivosti in dosežke na tem področju. Modelarska oprema je namreč draga, zato morajo naši člani posamezne ključne dele tudi izdelovati sami, medtem ko si jih zunaj kar kupijo.

Poročilo o delovanju NE Krško MAJ 1991

Pretekli mesec je elektrarna dosegla 100-odstotno razpoložljivost in 99-odstotno izkoriščenost.

Proizvedena električna energija: 457.116 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,0 °C
- maksimalni delta T: 2,08 °C
- povprečni delta T: 0,93 °C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za

pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij – 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi – 200 GBq):

- tritij 0,03 %
- ostali 0,02 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,0006 %

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih aprila:

- RAO srednje aktivnosti: 23
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 8105.

Pokličite številko 61 - 790

in se pogovorite
po odprtem telefonu

61-790

Vsi, ki se želite z nekom pogovoriti, ste osamljeni ali kakor koli ogroženi in ne vidite izhoda, pokličite nas, strokovnjake različnih profilov, ki se bodo z vami pogovarjali vsak ponedeljek od 15-18 ure na odprtem telefonu 61-790

Centri za socialno delo v Posavju (Brežice, Krško, Sevnica) organizirajo dežurstvo pri telefonu, namenjenemu ljudem v stiski. Z delom bodo pričeli 10. junija, telefon pa bo odprt vsak ponedeljek med 15. in 18. uro.

V informaciji o smotrih akcije so delavci teh centrov zapisali, da bodo tako lahko ljudem približali svojo dejavnost, hkrati pa delovali preventivno in kurativno.

Osebam, ki bodo poklicale na številko 61-790, bodo nudili informacije o tem, kdo ali katera institucija bi bila najprimernejša za rešitev njihovega problema, človeka v krizni situaciji bodo skušali kar najbolj pravilno usmeriti, mu po potrebi nuditi psihološko vodenje in suport ali zagotoviti preprost pogovor človeka s človekom.

Delavci pri telefonu bodo po lastni presoji in glede na potrebe izbirali metode in obsežnost dela, najsi bo to le informativni razgovor, razgovor z elementi triaže, svetovanje ali supervizija. Odprti telefon bo organiziran na ravni regije in vključeval naj bi prebivalce s celotnega področja. V delo bodo vključeni strokovnjaki iz vseh treh centrov – po dva hkrati – in linija ter ljudje na njenem koncu bodo pripravljeni pomagati celotni populaciji: otrokom, mladostnikom, odraslim, ostarelim, bolnim in invalidnim, tistim, ki so osamljeni, trpinčeni ter se čutijo tako ali drugače ogrožene.

Košarka

Člani KK Podbočje za pokal Slovenije

V 1. kolu Pokala Slovenije (4. junija) je ekipa Podbočja doma premagala slovenskega prvoligaša Ilirijo iz Ljubljane z rezultatom 98:89 (48:49). Podbočjani so pričeli tekmo zelo odločno in večji del prvega polčasa vodili z desetimi točkami razlike, ob koncu prvega dela pa so gostje prvič povedli za eno točko.

V drugem delu so Podbočjani vodili s 3-6 točkami in tekmo zaključili z 9 točkami razlike. Strelci za Podbočje: Rozman 19, Krajcar 17, Vego 13, Krošelj 13, Vaupotič 11, Leskovec 11, Jurečič 8, Krivokapič 4, Plevnik 2, Rostohar, Avsenak, Davidovič. Strelci za Ilirijo: Mesič 28, Novina 16, Valentinčič 15, Bukarica 12, Jovič 9, Mikovič 8, Pajnk 1.

Kadeti: pet zmag v petih kolih

Kadeti KK Podbočje so v petih kolih dosegli pet zaporednih zmag. Konec maja so doma premagali ekipo Kokre-Lipja iz Kranja z ne navadnim rezultatom 124:17 (93:7). Plevnik je takrat dosegel kar 49 točk, B. Rozman 30, R. Avsenak 14, T. Rozman 8, M. Šonc 7, P. Pavlovič 5, A. Metelko 4, G. Baznik 4, D. Jevtič 3, J. Hribar, G. Mahovne in G. Mlakar pa po eno. V naslednjem, 5. kolu, razlika ni bila tako velika, zmago nad ekipo Škofje Loke pa so podboški košarkarji vendarle dosegli. K njej so prispevali: s. Plevnik 48 točk, R. Avsenak 24, B. Rozman 14, D. Jevtič 6 ter M. Šonc, J. Hribar in G. Mahovne po eno točko. Vsi igralci so bili odlični in si zaslužijo pohvalo, prav tako njihov trener, pravi predsednik kluba Marjan Dornik.

Mladinci se še iščejo

V nasprotju s prejšnjima dvema selekcijama mladincem ni uspelo, izgubili so v 3. in 4. kolu. Najprej jih je premagal KK Črnomelj z rezultatom 70:54, nato pa še KK Kočevje z 42 točkami razlike; rezultat je bil 109:67.

MILAN ŠTANTE

RAZMIŠLJANJA O SLOVENSKI PODJETNOSTI

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Pariji povsod

Druga značilnost uspešnih komercialnih družb oziroma narodov pa je povezana z veliko manj ugledno besedo - »parijec«. Tudi to je beseda, ki Slovincem ne bi smela biti popolnoma tuja.

Nad to besedo bi se morali zamisliti, saj bi nas morala opominjati tudi na nekatere slovenske težave. Izraz parijec (izvorno pariah, v Indiji) sociološko označuje določeno, lahko spoznavno podedovano socialno skupino, ki nima avtonomne politične organizacije in ne lastne državnosti. Naj Slovenci še tako ponosno razglabljamo, da smo postali državni narod in da smo suvereni ter suvereno razpolagamo s sadovi svojega dela, da si izbiramo svoje zakone itd., pa je naša kvazi suverenost zlasti v tem kriznem obdobju precej očitna, čeprav so mnenja o tem različna in v tem trenutku o tem nimamo objektivnih raziskav.

Toda ne glede na to si podrobneje ogledimo izraz parijec. Ogledimo si drugo plat te medalje, torej to, kako so sociologi in politologi našli pozitivno stran takšne skupine ljudi. Gre namreč za njihovo prednost na področju ekonomskih transakcij, na področju finančnega in podjetniškega delovanja. Kot smo že rekli, je skupina, ki nima lastne državnosti in ni politično in socialno privilegirana. Prav njihova socialnopolitična nepriljubljenost jih sili, da se ukvarjajo z dolgoročnim ekonomskim delovanjem. Tako tudi Weber trdi, da prihajajo vodilne komercialne skupnosti v svetu prav iz vrst parijcev, torej iz takšnih neprevilegiranih, politično zatiranih skupin. Te skupine se po vsem svetu socialno-etično in včasih tudi po veri razlikujejo od večinskih ljudstev, med katerimi živijo. Weber navaja kot primer značilni orientalski (iraško-židovski) trgovski razred, ki je na Bližnjem in Daljnem vzhodu ustvaril moderno kapitalistično dejavnost. Ta razred je bil s svojimi obredi osamljen in se je razlikoval od večinskega okolja. V podobnem položaju so bile gostujoče skupine Židov v Indiji, saj so bile kulturno in ritualno ekskluzivne. Prav zato imenujemo v Indiji hindujske trgovske kaste Jude, in to po vsej pravici.

Po vsem svetu se trgovske skupnosti razlikujejo od okolja in sosednje družbe po etničnih, kulturnih, jezikovnih in tudi verskih prvinah. Znani sociolog marksizma Aleksander Gerškov trdi enako tudi za najbolj podjetniške kadre, ki so se pred letom 1917, torej pred rusko revolucijo, oblikovali v Rusiji. Gerškov zagovarja tezo, da so v nasprotju s tezo o vplivu protestantske etike na razvoj zahodnega kapitalizma »stari verniki«, ta najbolj podjetniški razred pred revolucijo v Rusiji, dosegli uspeh ne zaradi različnega vrednostnega sistema, po katerem so se razlikovali od ortodoksnih kristjanov, ali zaradi bolj racionalnega etosa, temveč zaradi svojega položaja, ki so ga imeli v družbi; družba jih je namreč izločala. Imeli so takšen položaj kot parije in to je bil razlog za njihov ekonomski uspeh. Zaradi preganjanja države in večinske družbe je nastajala in rasla njihova skupinska

zavest v smislu moralne superiornosti, ki pa se je manifestirala in oblikovala v komercialno koristne vrednote. Obenem je preganjanje ustvarilo tudi potrebo po kopičenju denarja, saj je bil to edini način, da so se lahko ohranili zaradi pritiskov in preganjanja države.

Sociolog Everett Hagen trdi, da tiči razlog za podjetniško dejavnost pravzaprav v specifični obliki psihične marginalnosti. Skupinska izkušnja izgube družbenega statusa povzroča velika pričakovanja prav glede statusa; takšna pričakovanja se otrokom privzgajajo v zgodnjem otroštvu.

Tudi posebne raziskave v deželah v razvoju so pokazale, da so skupine z obrobja podjetniško dejavnosti in širokopotezne, ter da imajo smisel za industrijsko podjetnost in inovacije. Te skupine so bolj pripravljene za inovacije, ker niso pod pritiskom sankcij, ki jih družba izvaja proti deviacijam. Poleg tega pa prav skupine z obrobja ocenjujejo družbeni napredek predvsem po gmotnem napredku. Te skupine razvijajo tudi močan občutek skupnosti, močan skupinski nagon. Njihove institucije se zato zelo lahko prilagajajo trgovini in podjetništvu.

V tem smislu ne preseneča tesna organiziranost židovske skupnosti v Kalkuti, ki ima podobno raven organizacije in družbene povezave, kakršna je bila nekoč značilna za iraško-židovske trgovske organizacije od Bagdada do Šanghaja.

Ta skupnost je na primer vsakega svojega člana redno obiskovala in ga oskrbovala z zakramentalnim vinom iz domačih vinogradov, s kruhom iz lastnih pekarn, s perutnino iz lastnih klavnic, otroke so vzgajali v lastnih šolah, skupnost pa je plačevala tudi delovna mesta za ta opravila, če ni bilo na voljo dovolj prostovoljcev. K identiteti so prispevali tudi verski obredi.

Ta opis drži tudi za Armence in za skupnost Parsov v Kalkuti ter za kaste Gudžaratov v Indiji. V Antwerpnu na primer je trgovina z diamanti zgrajena na zelo veliki mreži. Židovska skupnost v Antwerpnu pa je najbolj organizirana in najbolj ortodoksna v zahodni Evropi in obvladuje to trgovino. Sociologi trdijo, da je v tem primeru ortodoksnost simbol in vsebina skupinske pripadnosti in ta je podlaga za njihovo poslovno sposobnost v sicer kreditno negotovem sistemu Antwerpna.

Sklep

Najprej smo opisali matrico, ki je potrebna za uspešno komercialno akcijo. Ta matrica je sestavljena iz mreže stikov, zanjo pa je primeren izraz resource group. Spregovorili smo o odnosih v tej skupini, ki služijo predvsem ekonomskim uspehom. V tej zvezi smo razmišljali o položaju pri Slovincih in pomanjkljivosti njihove organizacije, o tem, kako bi se morali pri načinu svojega organiziranja zgledovati pri drugih, uspešnejših narodih, oziroma bi morali z njimi tekmovati. Nato smo navedli drug sindrom, ki pogojuje podjetniško dejavnost.

to je marginalnost. Razpravljali smo o raznih marginalnih skupinah v svetu, torej o skupinah, ki nimajo svoje državnosti oziroma je njihova politična organiziranost kvazi suverena, in pri tem smo opazili, da se marginalnost in uspešna matrica za komercialno interakcijo pravzaprav prepletata. Večina marginalnih skupin, med katere sicer Slovencev še ni treba prištevati, se namreč praviloma organizira na način, ki je predvsem instrumentalen, to se pravi, da služi ekonomskim uspehom. Mislim, da je takšna organizacija najbolj pomemben imperativ za Slovence, če si hočejo zagotoviti obstanek v svetu in če si želijo ustvariti optimalne razmere za razvoj. Vse slovenske organizacije po svetu, ki danes delujejo in ki so predvsem - o tem bi bila sicer potrebna še raziskava - ekskluzivno kulturniške in humanistično usmerjene ter gojijo zlasti slovensko pesem in folkloro, bi morale postaviti instrumentalne ali vsaj obenem gojiti tudi instrumentalnost, se pravi, da bi služile ekonomskim ciljem. Takšnemu modelu razvoja bi morali služiti vzgoja in zgodnja izobrazba. Postavlja pa se tudi vprašanje, kakšni so odnosi med abstraktnimi kulturnimi vrednotami, ki jih goji slovenski narod, in njihovimi ekonomskimi imperativi. Ali slovenska kultura utrjuje poslovnost?

Ali pa za slovensko kulturo in slovensko religiozno nadstavbo morebiti drži Webrova teza, da je preveč enostranska, iracionalna in metafizična in zato, kar zadeva psihološke posledice, ni pripravna za to, da bi podpirala tostransko posvetno sekularno etiko tiste vrste, ki je potrebna za nastanek velicindusrijskega kapitalizma. Manjka jim »posvetna eshatologija«, značilna za evropski protestantski kalvinizem, ki je bil neposredno instrumentalen, za ustvarjanje idej, na katerih je nato zrasla moderna evropska industrija. Tudi kar zadeva protestantizem, ki naj bi povzročil vzpon vzhodnega kapitalizma, se Slovenci ne bi smeli čutiti popolnoma odrezani od njega, saj so v slovenski etiki in slovenskem katolicizmu ostale še močne sledi protestantizma, ki se kažejo na spontan način, večkrat v najbolj kritičnih trenutkih. Navsezadnje pa ne bi smeli pozabiti, da je bil Trubar protestant in da so bila prva slovenska besedila protestantska. Tudi ta tradicija bi morala biti za slovenski ekonomski razvoj instrumentalna in bi nas lahko zbližala s tostransko sekularno etiko protestantskega zahoda, te najbolj uspešne ekonomske formacije na svetu.

Če Slovenci takšnih organizacij še nimamo, bi bil skrajni čas, da se komercialno osvestijo in se glede tega zgledujejo pri bolj uspešnih ljudstvih ter z njimi tekmujejo.

REVILJA ZA RAZVOJ

RRR

SLOVENCI KOT PODJETNIKI

Računalnik – blagajna

Preverjanje zalog blaga je zamudno opravilo, je pa nujno za načrtovanje nabave in sklepanje pogodb z dobavitelji. Tudi vodenje poslovnih knjig je delo, ki vzame veliko časa in povrh tega je človek zmotljiv. Računalničarji so tudi v takih opravkih videli izziv in sklenili, da bodo za te zoprne posle poiskali rešitev, katere odlika bo hitrost in zanesljivost. Rešitev, ki je v svetu že dlje časa v uporabi, pri nas pa si še le utira pot, je računalniška blagajna, uporabna v gostinstvu, trgovini, storitvenih dejavnostih, prometu, turizmu in še marsikje.

Kaj zmore takšna naprava? Beleži promet in izpisuje račune, omogoča neposredno zvezo s stanjem zalog v vsakem trenutku, kontrola prometa, zelo hitro spreminjanje cen, uporabo magnetnih kartic in črtne kode. Po prometu pa avtomatično obračuna še davek po posameznih vrstah in skupno. Sicer pa se računalniška blagajna lahko uporablja kot vsak drugi računalnik: z njo lahko izdelujete dopise, izpisujete nakaznice in še kaj. Omogoča torej popolno vodenje poslovanja, lahko pa se poveže z drugimi blagajnami (npr. v trgovini) oziroma z drugimi računalniki in celo s centralnim računalnikom, ki je lahko tudi dislociran.

Pri nas uporabljajo takšne blagajne npr. v hotelih na Plitvicah – 50 jih imajo in osebje jih je ugodno sprejelo. Omogočajo namreč kontrolo prometa vsakega zaposlenega posebej, kar je lahko osnova za stimulativno nagajevanje. Zadovoljni pa so tudi gostje – račun dobijo takoj in na njem je ob vsaki ceni vedno zapisana tudi vrsta usluge. Še po-

Željko Kraljič in njegova računalniška blagajna. Ena od prvih bo v preizkusni uporabi v gostilni Komočar. Cena naprave z osnovno konfiguracijo računalnika, predalom za denar in čitalcem magnetne kartice bo okoli 4600 DEM, program pa bo veljal 18,5 tisoč din.

sežno prijetno presenečeni pa so tuji gostje, ko dobijo račun izpisan v svojem jeziku.

Željko Kraljič iz Data trenda na Cesti krških žrtev 12 se je odločil, da bo tak računalnik – blagajno ponudil na našem trgu. Kot zastopnik zagrebške računalniške firme **Micronic** za Slovenijo bo pri njih nabavljal aparate, sam pa se je lotil izdelave računalniških programov zanje. Program za gostinstvo bo

nared že ta mesec, konec julija pa že tudi program za trgovino.

Program za gostinstvo (in tudi vse ostale) bo Željko Kraljič izdelal v slovenščini, enako tudi spremljajoči priročnik z navodili. Računi pa se bodo razen v našem jeziku lahko izpisovali še v nemščini, angleščini, italijanščini in francoščini.

Akcija "100 sponzorjev za rokomet"

Čeprav je člansko moštvo RK Krško ob zaključku tekmovalne sezone 1990/91 izpadlo iz I. republiške lige (to ni bilo prvič), to ne bi smel biti "potop" tega športa niti kluba. Če zapišemo, da so v letu 1990 mladinci in kadeti osvojili 3. mesto na republiškem finalu in so bili starejši pionirji 2. za leto 1991, potem se po "kadrovski" plati za prihodnost krškega rokometista ne bi smeli bati. Žal pa moramo znova opozoriti na finančno plat; na razmere, v katerih se lahko ponovno zgodi isto, kot se je že tolikokrat doslej: da bodo po najboljših igralcih znova posegli finančno močnejši klubi. V klubu bi temu enkrat za vselej radi naredili konec. Občinska zveza športnih organizacij je do kluba dokaj radodarna, a je denarja iz njenih virov vse manj.

Zadnji poizkus, da bi si RK Krško še to sezono (1991/92) zagotovil tolikšno finančno podlago, da bi lahko nemoteno nadaljeval delo z doma vzgojenimi mladimi igralci, je akcija "100 sponzorjev za rokomet". Vsi, ki bi želeli na ta način pomagati, se lahko vključijo s svojimi celoletnimi deleži, ki bodo v skladu z njihovimi finančnimi zmožnostmi. Izberejo si lahko vsote: 2.500 din, 5.000 din ali 10.000 din, plačajo jih lahko v enkratnem znesku ali v dveh obrokih. S tem denarjem naj bi v sezoni 1991/92 RK Krško delno pokrili stroške dela s skupno devetimi ekipami na področju krajevnih skupnosti Senovo, Brestanica, Krško in Leskovec. Gre za 3 ekipe mlajših pionirjev, po 2 ekipe starejših pionirjev in mladincev ter po eno ekipo mladink in članov.

Športno-zabavni konec tedna:

Duatlon v Kostanjevici

V soboto, 15. junija 91, bo v Kostanjevici živahno: v okviru novoustanovljene Duatlon-ske zveze Slovenije bosta agencija Otok in gostilna Žolnir organizirali I. kostanjeviški duatlon. Prireditelji (A – 3,5 km teka, B – 20 km kolesarjenja, C – 6 km teka) se bo pričela ob 17. uri s startom izpred restavracije Pod Gorjanci. Vsi kandidati se lahko prijavijo tudi na dan tekmovanja, najkasneje do 13. ure, v Turistični agenciji Otok v Kostanjevici. Prijavnina v tem primeru znaša 350 din. Prvi trije uvrščeni tekmovalci v vsaki kategoriji bodo prejeli medalje, prvih šest bo prejelo še posebne nagrade organizatorja, zmagovalci v posameznih kategorijah pa prejmejo še vsak po zmagovalno amforo. Praktična nagrada bo čakala absolutnega zmagovalca v ženski in moški kategoriji, darila imajo pripravljena tudi za vse ostale tekmovalce, ravno tako tudi pogostitev. Zabavno-kulinarni del bo organizirala gostilna Žolnir, za razvedrilo so naročili ansambel COF, nastopili pa bodo še: Plesni studio Videm, člani Literarnega kluba "Benjo Zupančič" Krško ter plesna skupina Mi, molji iz Kostanjevice.

Sicer pa se bo Kostanjeviški duatlon skupaj s tistima v Litiji in Kamniku točkoval za Pokal Slovenije v duatlonu. Že naslednji dan, v nedeljo, 16. junija (ob 9. uri), pa bo v Dolenjskih Toplicah Triatlon za vsakogar, ki se bo, ravno tako v kombinaciji s Kostanjeviškim duatlonom, točkoval za Pokal Slovenije v triatlonu.

Matjaž Zajčnik

Bo Kostanjevica dočkala boljše čase?

Že nekajkrat smo se obregnili ob zanemarjene in razpadajoče hiše sredi Kostanjevice, ob zanemarjene vrtove in še kaj. Kaže, da se je vsaj nekaj premaknilo. Nekdanjo mestno hišo so obdali z zidarskimi odri, kar običajno pomeni, da bo, ko bodo mojstri odšli, hiša lepša. Z njo pa (za spoznanje) tudi mesto. V zgornjem delu so bili in še naprej ostanejo stanovanjski prostori, spodaj pa bo menda uredil prodajalno gospod Ivan Pirc. (Foto: Slavko Sintič).

Foto: Slavko Sintič

Reklamna akcija za kavo

Tistim, ki ne moremo brez te aromatične, poživljajoče črne brozge, so na zanimiv in učinkovit način pritegnili pozornost z reklamno akcijo. Ko sem se prvič peljal skozi križišče med postajo milice in Agrokombinatovo prodajalno, nisem mogel verjeti, da res vidim to, kar vidim. Pod obokom pri bifeju in prodajalni je stal človek, tak, kot smo ga bili vajeni gledati na ovitkih za zrna pražene črne kave. "Dobro so ga pobarvali," sem pomislil. Pri drugi vožnji mimo sem se ustavil in ugotovil, da je res črne polti. Povedali so, da imajo reklamno akcijo, ki naj bi krški srenji povedala, da odslej lahko v domačih prodajalnah (Agrokombinatovih in Preskrbinih) dobijo kavno mešanico z oznako Delikatesa.

Tudi pokušno so pripravili, le da bi, vsaj za moj okus, morali vse skupaj napraviti nekoliko bolj pozorno. Mislim na kuhanje kave, natakanje, izbiro skodelic... Brez zamere – opazka je resnično dobronamerna: če je de-

gustacija namenjena graditvi pozitivnih predstav o kakem izdelku, potem naj jih resnično gradi... Na fotografiji so (od leve): Marija Kukovičič, poslovodkinja Preskrbine prodaj-

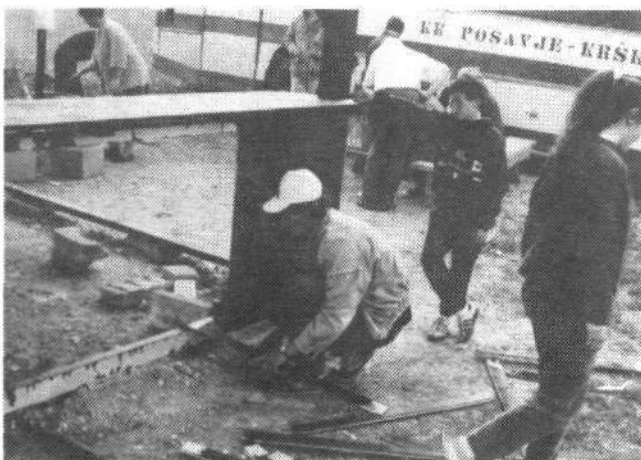
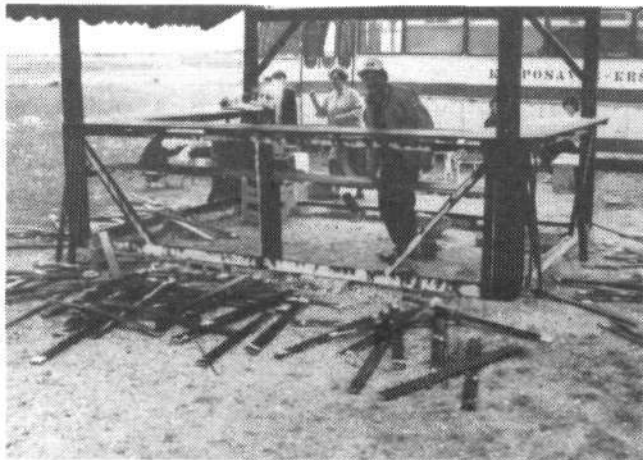
nalne M 37, Janez Zamida, predstavnik Delikatese iz Ljubljane, Martina Pacek, poslovodkinja Agrokombinatove prodajalne, in Claude Noms, študent FSPN iz Gabona.

Konjeniški klub Posavje**Krško je po prvi letošnji dirki – junija**

sklical zbor. Kar na hipodromu so se dobili in imeli so kaj videti. Neznani storilci so si privoščili njihovo stojnico

in ji izbili lesne obloge. Škodo bodo skušali popraviti, prijavi pa so jo tudi organom pregona.

... 5 4

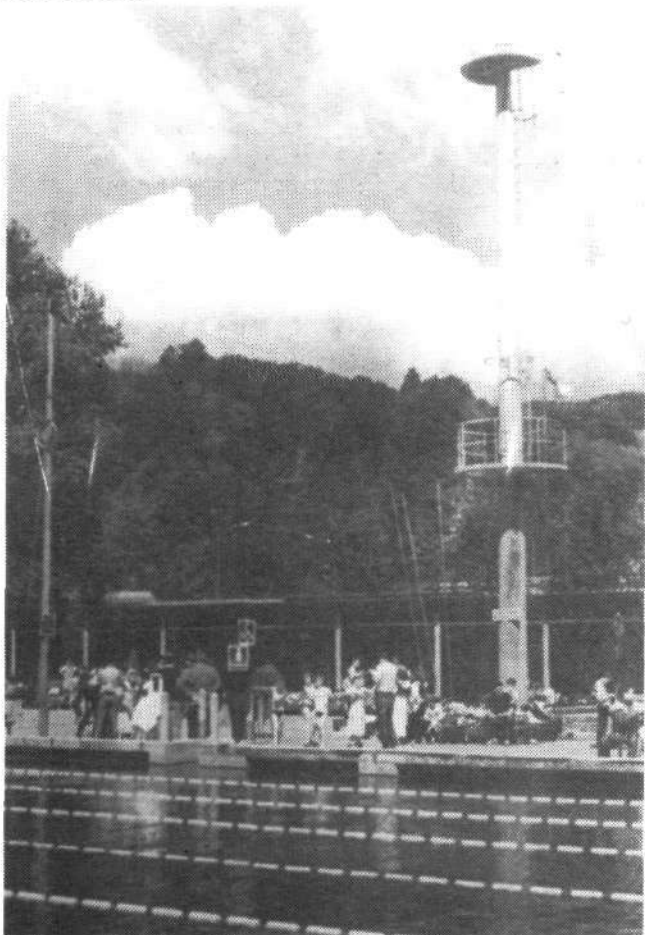

Climate change
Need for
global partnership

3 2 1

Foto: Črt Čargo

Z rjuho iz zadrege – Na posvetu za kadrovske delavce iz Posavja, ki je bil pretekli mesec v krškem hotelu, so informatorji hoteli postreči s podatki na projekcijskem platnu. Pa platna v hotelu, ki večkrat gosti razne skupine na posvetih in seminarjih, menda ne premorejo. Iz zadrege so se rešili tako, da so na steno razpeli belo rjuho. Pomagal je tudi direktor sevniške enote Zavoda za zaposlovanje, Tone Koren (na sliki levo).

Nagrada za zvestobo: 143 din – Celih dvanajst let je V. G. iz majhnega kraja v Posavju plačevala zavarovalno premijo za življenjsko zavarovanje pri Zavarovalnici Triglav. Zdaj je zavarovalna doba iz pogodbe potekla in na vrsto je prišlo izplačilo. Iz zavarovalnice v Krškem so se opravičili, da je 143 din pač tisto, kar je ostalo od inflacijske povodnji, razočaranje stranke pa je kljub temu popolno: "Če še kdaj pride kak zavarovalni agent, bo prišel samo do vrat!"

Še dobro, da deluje inflacija samo na žepe zavarovancev. Če bi namreč imela dvosmerni učinek, bi zavarovalnica že zdavnaj obubožala!

*Vsem prebivalcem
krajevne skupnosti
Krško*

čestitamo

**ob krajevnem
prazniku,
15. juniju**

**Skupščina
krajevne skupnosti Krško**

*Vabimo vas, da se v čim večjem
številu udeležite prireditev, ki jih
v počastitev krajevnega praznika
organiziramo v naslednjem ted-
nu!*

Program prireditev ob prazniku krajevne skupnosti Krško

Petek, 14. junija:

- ob 17. uri – koncert učencev glasbene šole Krško v prostorih glasbene šole
- ob 19. uri – svečana seja skupščine s podelitvijo plaket KS Krško

Sobota, 15. junija:

- ob 10. uri – veslaški spust Sevnica–Krško s prihodom na cilj pri Jermanovi skali ob 11.30
- ob 19. uri – koncertni večer Branka Brezavščka in Brine Jež- Brezavšček (violina in klavir) v krškem kulturnem domu

Torek, 18. junija:

- ob 8. uri – likovna kolonija OŠ Jurija Dalmatina z zaključno razstavo ob 12. uri (v šoli)

Petek, 21. junija:

- ob 18. uri – promenade koncert "Pozdrav poletju" v starem delu mesta Krško. Igral bo Pihalni orkester Videm

Sobota, 22. junija:

- ob 18. uri – kresna noč na Libni s Plesnim društvom Videm
- ob 18. uri – družabno srečanje krajanov na igrišču Srednje šole Krško in v organizaciji Gasilskega društva Krško
- ob 19. uri – show program Plesnega studia Videm v športni dvorani Leskovec.

Svečana seja skupščine:

Podelitev plaket KS Krško

Na slavnostni seji skupščine krajevnih skupnosti Krško, ki bo v petek, 14. junija 1991 ob 19. uri v mali dvorani krškega delavskega doma, bodo podelili plakete letošnjim dobitnikom.

Zlato plaketo bo prejel **Slavko Šribar** – za dolgoletno in predano delo v krajevni skupnosti, zlasti pa v gasilskem društvu, kjer je bil glavni nosilec akcije ob adaptaciji gasilskega doma. Društvo slavi letos 120. obletnico obstoja.

Srebrno plaketo bodo dobili: **Štefan Šunta** – za dolgoletno predano aktivistično delo v organih krajevnih skupnosti

Krško; **Rudi Dime** – za 35-letno članstvo in aktivno igranje v pihalnem orkestru (v tem času je bil 17 let predsednik Pihalnega orkestra Videm); **OŠ dr. Mihajla Rostoharja** – za prizadevno in požrtvovalno delo pri vzgoji mlade generacije; **Labod Libna** – ob 25. obletnici konfekcijske proizvodnje v Krškem.

Bronasto plaketo prejmeta **Natalija Repec** – za izredne dosežke v plavalnem športu, zlasti v letu 1990, ko je postala državna prvakinja na 200 m prosto, in **Plesno društvo Videm** – za širjenje plesne kulture, zlasti med mladimi v občini Krško.

Osnovna šola

HMK Leskovec pri Krškem

Vzgojnovarstvena enota

Tel. 33-422, 22-773

Vabilo k vpisu predšolskih otrok v VVE

Obveščamo starše, da sprejemamo prijave za sprejem otrok v našo VVE. Če želite svojemu malčku oziroma pedšolskemu otroku dobro, potem brez odlašanja napišite vlogo, mi pa bomo poskrbeli, da bo vaš otrok varno preživel čas, za katerega nam ga boste zaupali. Seveda poleg varstva otrokom nudimo strokovno vzgojno vodenje in trudimo se, da vnašamo v svoje delo mnoge novosti. Posebno skrb posvečamo tudi zdravi in ustrezni prehrani.

In kje so naše enote?

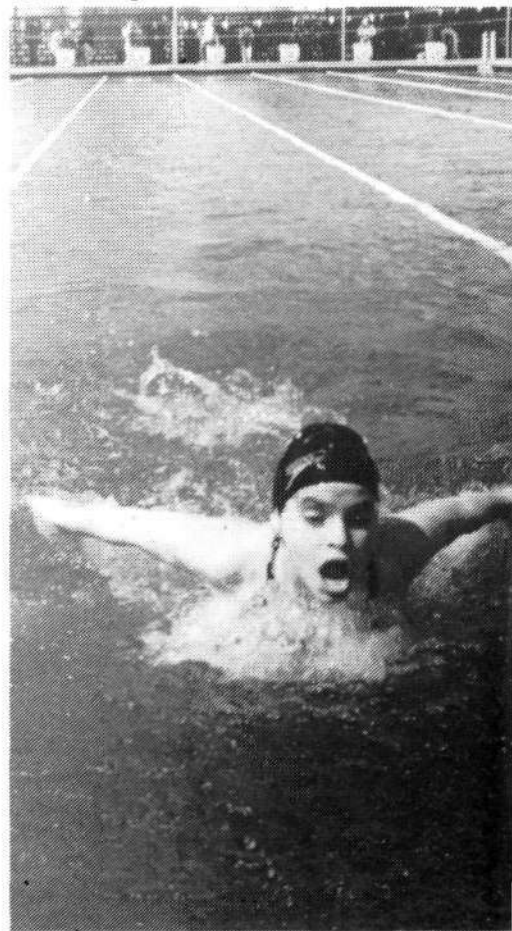
- V enoti ob šoli v Leskovcu sprejemamo poleg ostalih predšolskih otrok tudi malčke.
- Enota v Nakupovalnem centru Krško je edina v naši občini, kjer delamo do 20. ure zvečer.
- V enoti v Velikem Podlogu prav tako sprejemamo otroke vseh starosti.

Dodamo naj še, da nam lahko otroka prepušate za toliko ur dnevno, kot vi to potrebujete oziroma želite, na primer štiri, šest, osem ali več ur.

Oglasite se osebno ali po telefonu oziroma napišite vlogo na naš naslov najkasneje do 20. junija 1991.

Vodstvo šole

Foto: Črt Čargo

Vlak

EuroCity Mimara

Verjamemo, da je med našimi občani veliko pozornosti zbudila vest o uvedbi sodobne vlaka EuroCity Mimara na progi Zagreb-München. Za vas smo poiskali nekaj več informacij o njem. Torej! Na vlaku veljajo le mednarodne vozovnice, plačati pa je treba tudi predpisani dodatek za tovrstne vlake. Rezervacija ni obvezna, je pa možna, in sicer v Ljubljani, Kopru, Mariboru in Zagrebu. Možno pa so tudi posredne rezervacije prek drugih železniških postaj in pooblaščenih turističnih agencij.

Za vlak, ki pelje iz Zagreba, je treba sedež rezervirati najpozneje do 18. ure dan pred

odhodom, za vlak iz Münchna pa najpozneje do 3. ure pred odhodom. V ceni rezervacije je omenjeni dodatek za EuroCity že všteti, tako da se sedež vsekakor plača zagotoviti že pred odhodom. Na tem vlaku bodo veljale ugodnosti, ki jih nudi izkaznica FIP.

Če želite na ta vlak stopiti v Zagrebu, morate iz Krškega odpotovati z vlakom ob 5.20, ker odpelje Mimara iz Zagreba ob 8.10. Nekoliko manj boste čakali na prestop na ljubljanski postaji, saj se lahko odpravite iz Krškega proti Ljubljani s potniškim vlakom ob 7.09, medtem ko Mimara odpelje iz Ljubljane ob 10.20. Zeleni (poslovni) vlak, ki odpelje iz Krškega ob 6.59, prispe v Ljubljano ob 8.25.

Cena vozovnice za vlak Mimara od Ljubljane do Münchna je 1.180,70 dinarjev (povrat-

na 2.361,40 dinarjev) za drugi razred in 1.768,10 din (povratna 3.536,20 din) za prvi razred. Podatke o cenah vozovnic za Mimaro smo si sposodili v reviji Nova proga, ki je izšla maja 1991.

Poizvedeli smo tudi, kakšno možnost imate, da stopite na Mimaro v Dobovi. Vlak menda ima električno lokomotivo in v Dobovi stoji, le vi morate imeti v žepu pravo (mednarodno) vozovnico z rezervacijo, pa najaviti vas morajo osebju vlaka, da vam bodo odprli pnevmatska vrata in vas spustili nanj.

Kot zanimivost še to: Cena vozovnice od Krškega do Ljubljane, za zeleni vlak je 119 dinarjev, za potniškega 91, za Bitolo ekspres pa 121 dinarjev. Treba je pa povedati, da morate na zelenem vlaku po novem vse, kar si naročite (sendvič, kavo, sok), posebej plačati.

ZIDANI MOST—DOBOVA

Ljubljana	o	4.30	5.35*	6.40*	8.40	9.40*	10.40*	12.40*	13.40*	14.25	14.40*	15.40*	16.50	17.40*	18.40	20.40*
Maribor	o		5.10*	7.15**		9.10**	10.10	12.10	13.10*		14.10*	15.10*		17.10*	18.10*	
ZIDANI MOST	o	5.45	6.57	7.57	9.57	10.57	11.57	13.57 ¹	14.57	15.35 ⁵	15.58	16.57	17.57	18.57	19.57	21.57
Radeče		5.48	7.00	8.00	10.00	11.00	12.00	14.00	15.00	15.38	16.01	17.00	18.00	19.00	20.00	22.00
Loka		5.52	7.04	8.04	10.04	11.04	12.04	14.04	15.04	15.42	16.05	17.04	18.04	19.04	20.04	22.04
Breg		5.55	7.07	8.07	10.07	11.07	12.07	14.07	15.07	15.45	16.08	17.07	18.07	19.07	20.07	22.07
SEVNICA		6.04	7.16	8.16	10.16	11.16	12.16	14.16	15.16	15.53	16.17	17.16	18.16	19.16	20.15	22.16
Blanca		6.11	7.23	8.23	10.23	11.23	12.23	14.23	15.23		16.23	17.23	18.23	19.23		22.23
Brestanica		6.17	7.29	8.29	10.29	11.29	12.29	14.29	15.29		16.29	17.29	18.29	19.29		22.29
Krško		6.21	7.34	8.33	10.33	11.34	12.33	14.33	15.33		16.33	17.34	18.33	19.33		22.33
Libna		6.25	7.39	8.37	10.37	11.38	12.37	14.37	15.37		16.37	17.39	18.37	19.37		
Brezice		6.30	7.44	8.42	10.42	11.43	12.42	14.42	15.42		16.42	17.44	18.42	19.42		22.42
DOBOVA	p	6.35	7.50	8.47	10.47	11.49	12.47	14.47	15.47		16.47	17.50	18.47	19.47		22.47
Zagreb gl. kol.	p		8.27			12.26	13.20*		16.27*		17.27*	18.30	19.27*	20.30*		

DOBOVA—ZIDANI MOST

Zagreb gl. kol.	o	4.17*				9.01	12.10	13.18		14.56*		17.15*	18.07*		21.10
DOBOVA	o	4.55 ¹	5.55	6.55	8.55	9.40	10.55	12.55	13.55	14.57	15.55	17.35 ²	17.55	18.55	21.55
Brezice		5.01	6.01	7.01	9.01	9.45	11.01	13.01	14.01	15.02	16.01	17.41	18.01	19.01	22.01
Libna		5.04	6.04	7.04		9.49	11.04	13.04	14.05	15.06	16.04	17.45	18.04	19.04	22.05
Krško		5.08	6.09	7.09	9.09	9.54	11.09	13.09	14.10	15.10	16.09	17.49	18.09	19.09	22.10
Brestanica		5.13	6.14	7.14	9.14	9.58	11.14	13.14	14.14	15.14	16.14	17.53	18.14	19.14	22.14
Blanca		5.19	6.19	7.19	9.19	10.04	11.19	13.19	14.20	15.20	16.19	17.58	18.19	19.19	22.20
SEVNICA	4.32	5.27	6.27	7.27	9.27	10.12	11.27	13.27	14.29	15.28	16.27	18.06	18.27	19.27	20.27
Breg	4.40	5.35	6.35	7.35	9.35	10.20	11.35	13.35	14.37	15.35	16.35	18.14	18.35	19.35	20.35
Loka	4.43	5.38	6.38	7.38	9.38	10.23	11.38	13.38	14.40	15.39	16.38	18.17	18.38	19.38	20.38
Radeče	4.47	5.42	6.42	7.42	9.42	10.27	11.42	13.42	14.44	15.42	16.42	18.21	18.42	19.42	20.42
ZIDANI MOST	p	4.50	5.45	6.45	7.45	9.45	10.30	11.45	13.45	14.47	15.45	16.45	18.24	18.45	19.45
Ljubljana	p	6.05	7.15*	8.05*	9.05 ¹	11.05	12.05**	13.05*	15.05	16.05*	17.05	18.05*	19.25	20.05*	21.05*
Maribor	p	6.35*	7.35	8.30	9.35	11.35**	12.40*	13.35*	15.35**	16.35*	16.20**	18.35*		20.32*	21.35

LEGENDA:

o = odhod, p = prihod

1 ne vozi ob nedeljah in praznikih

2 vozi ob nedeljah do 30.6. in od 1.9.

vozi pa se 27.04. ne vozi 26.4.

3 zveza do Celja

4 zveza iz Celja, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih; vozi pa 1.11.91.

5 ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih

* zveza vlakov iz Ljubljane in Maribora, s prestopom v Zidanem Mostu, oz. Dobovi

Vozni red velja od 2. 6. 91 do 30. 5. 92

**Prebivalce krške občine obveščamo, da bomo
PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH
in z
OSREDNJO PRIREDITVIJO
počastili
DAN OSAMOSVOJITVE
IN SAMOSTOJNOSTI
NEODVISNE DRŽAVE SLOVENIJE**

**Na ta dan bomo slovesno dvignili
NOVO ZASTAVO,
zasadili
LIPO SLOVENSKE DRŽAVNOSTI
ter pripravili priložnostne
KULTURNE PROGRAME**

**Slovensko samostojnost bo označilo tudi usklajeno
zvonjenje in potrkavanje v vseh cerkvah,
na večer pa bomo po vrhah prižgali kresove**

**KRAJ IN ČAS VSEH PRIREDITEV V NAŠI OBČINI
BOMO PRAVOČASNO SPOROČILI NA KRAJEVNO OBIČAJEN NAČIN!**

**Predsednik delovne skupine za pripravo praznovanja
osamosvojitve Slovenije
Vojko Omerzu**